

העולם הזה

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1970 | 26785
ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט"
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א. טל. 62239.
התפצה: דוד סופר בניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

עורך כיתוב: עורך תבנית: זקי
סילבי קשת

כתב בכיר: צלם המערכת: אריה קרו
אלי תבור

חברי המערכת: מנשה ברדיין, שייץ נלור, ליני נליו, רורי הורוביץ, רותי ורר, אברהם חוסרו, עטאלה מצור, אלכס מסיס, אביבה סטו, עמוס קינו, שלמה קרו.

★ ★ ★

השבוע טען דוד בן-גוריון למעשה כי סירובם של הערבים בפלורנץ לשבת ליד שולחן אחד עם ראובן שלוח באו לא כפי תועה גמורה. ביני טען כי הערבים הסכימו להזמנתם של שלוח ופישר על בסיס אישי כביכול, ורק אחרי בואו של שלוח לפלורנץ התנגדו לו לפתע, לאפתעתו הרבה של משרד-החוץ.

לפני מונח גליון העולם הזה (1096) שהופיע יומיים לפני שילוח יצא מן הארץ בדרכו לפלורנץ. בגליון זה קבעו בפרט כי שום ערבי אינו מוכן ללחוץ את ידו של שלוח, וכי עצם שיגורו של איש זה, מירושו פיזוך הועידה.

אם כן, אחת מן השתיים: או שמר בן גוריון אינו אומר אמת (ואל לנו להגיד זאת!) או שמשרד-החוץ מצוי בענינים ערביים פחות מאשר מערכת העולם הזה. אם התשובה השניה נכונה, שמא הועבר המחלקה הערבית, על בסיס קבלני, לידי אותם המכונים יותר?

באהרה גדולה על ישראל ובמיוחד על שני ידיריו י. 5. מאננס ז"ל ויברל לסיים מ. כובר.

מכתבים

רופסור בפלורנץ
ישר כוהנס על המאמר "רצח בפלורנץ" (העולם הזה 1096) שבו תיארת את מהלך הענינים בצורה מאומקת — ולכן מועילה — ונכונה כמעט במאה אחוה. רק בכמה פרטים יש לי משוה לתקן:
(1) לעמוד 4 טור 2: כסף הנסיעה לועי רת פלורנץ לא סופק לי עליידי חקונדרס היהודי.
(2) לעמוד 4 טור 3: את ההודעה בדבר התנגדות הערבים להשתתפות המשלחת הישראלית מסר לי מר שלוח. רק אחר כך נשל מר ברקת את רשת הריבוי.
(3) התמללה, בה התעלף מר לה פירה לא היתה ביום א' אלא ביום שבת, בין פתיחת הועידה בליל שבת ובין התחלת הדיונים הענייניים.
(4) פרופסור מאסיניו לא התקף את הנראל דהנול, כאמור לעמוד 5 טור 1. אלא הבע את השתתפותו בגורלו של שלוח מרוק, אביו של יושב ראש הועידה, שהיה עצור במדנאסקאר עוד לפני עליית דהנול לשלטון.
(5) פרופסור מאסיניו לא התייר אתי בפלורנץ, אלא אנתנו מביורים זה את זה ומחליפים עבודות מדעיות זו ותר מיילר שים שנה.
(6) עם אשתו של הנציג המצרי לא ריבר תי על החיים בארץ, אלא על שאלות בעקרו האמנה שביהדות, בהשתתפות ה' פעילה של מנהל עניני צירות פאקיסטאן ב' רומא, שהיג אותי לפני הנכרת הנ"ל.
(7) למשתתפים הערביים לא מסרת תר' פייס יש נאומים ברבר שיתוף פעולה, אלא תפיסים מעבודות מדעיות.
(8) פרופסור מאסיניו לקח חלק פעיל בערידה על אף החרמנה עליידי הדיפלומטים הצרפתים, אלא גם ראש עיריית בלפורט, מר רייפוסטימס. איש המצרפתים הרשי מים לא חלק לדרוש מהמשתתפים שיחרימו גם הם את הועידה. פרופסור מאסיניו ריבר

המשפט נגמר, אבל...

כל אלה שהתלחבו ואיבדו את עשתונותי הם מנודיני הוצדק של כבוד השופט בני מיין הלוי במשפט כפר קאסם, ישו שניאה מסוכנת אם לא יכירו לעברו השני. מה סמוך בצידו השני? מדינת ישראל כאילו זעקה לפני העולם, ובקשה ממנו להקדיש כותרות בוז לעצמה. עתונאי ישראל עזרו לכל החותרים נגד המדינה מבפנים, וכוחות הבטחון של ישראל איבדו שמונה בחורים מטובי הכתורים שלנו. הם לא יעשו כלום

בין כתלי בית-הסוהר, בעוד שיכלו לעשות הרבה נבבולות.
יצחק י. הללי, ירושלים
כתבתם הביאונורפית על רביסרו פלינקי (העולם הזה 1098) היתה מרתקת, אולם חסרו בה שני פרטים: פלינקי, שסיים את חוק לימודיו במנסיה בלפור בתל-אביב ושהיה גם מנ"ל בשיירותו הצבאי, התי זיק בעבר בשתי כהונות נוספות: במשך שנתיים אחרי הקמת מדינת ישראל הוא היה איש מנגנון החושה, וכך היה מספק מחנה הפעצר בנלמי, בימים בהם נכלאו בו אנשי "ח".

ישראל ב', תל-אביב
מאחר שהקדשתם מקום כה נרחב למסקי הדיו במשפט כפר-קאסם ומאחר ואני קרובתו של הנאשם מס' 1 שמואל פלינקי, ריניי מבניה את דותי העמוקה על המאמר האי של המערכת. אך ברצוני לבקש מאת המערכת בקשה לא קטנה. מעל גבי העתונות אין אנו קוראים עוד על אותו מרד מחריד, ולאסילאם שוכה על הצבור מכל אותו ענין מלובל. ומאחר ואחת המסוק הטוב ביותר לעורר את דעת הצבור, כפי שתי מכם לקראו את הצבור נגד מסקיהדיו, סימה בילו, חיפה

נישתכם לבעית כפר קאסם היתה נכונה בעיקרה. נאשמי כפר-קאסם גם הם קרובות ובהחלט אינם רוצחים סללים. דמותם מאט יינת חיילים רבים המשרתים בו צה"ל והו במשטר הנבול. דמותו של נכריאל דאהן, למשל, מזכירה לרבים מאיתנו דמות נפר צה של מספר צה"ל אשר יחסו לבנות בוראי שאינו נורע מאופיו ומאופו ביצוע תפקידו.
קוראה, ירושלים

הסמכה פוליטית
האם זכות ההגדרה העצמית מירושה בגידה במדינה? לפני חודש פנית למר שלמו, מנהל המחלקה הערבית של משרד החינוך והתרבות, בבקשה למנות אותי כמורה באחד מבתי-הספר התיכוניים בארץ. מאחר שיש לי תעורת מורה מוסמך מבית-הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית בירושלים, וכך גם תואר ב.א. הרי שלמר שלמו אין שום התנגדות מבחינה מקצועית, כפי שאמר לי. אולם הוא ציין שבמחנה פוליטית איני מוסמך. כששאלתי אותו בנובחות ראש המועצה המקומית של כפר יאסיף מה הסיבה לכך, הוא השיב: "מי שנואם מעל במה ציבורית ומבקש לקצץ בנבולות המדינה, אינו ראוי להיות מתחן אצלנו". מה היא הבעיה הבעיה היא שבאחת מהרצאותי של הפרופסור סימון, על האספקט החינוכי של הבעיה היהודי-ערבית, השתתפתי גם אני בשיחה ואמתי: "אולי נוכל למצוא פתרון של שלום בין ישראל לארצות ערב על ידי הכרזה בנכוחת ההגדרה העצמית של העם הערבי הפוליטינאי".
ברצוני לשאול: האם מר שלמו רשאי לדון אותי בעד השקפות פוליטיות כלשהו שלא הכנסתי אותן לתחום בית-הספר? אני

הילד הקשור ב-1934

פונה לדעת הקהל לפענח אתי את המיסטס הנ"ל, ולומר לי האם פירושו קיצוץ בנכר לית המדינה כפי שהבין אותו מר שלמו? היכן הדמוקרטיה בישראל, והיכן חופש הדיבור?
בוטרוס דלה, קרית האוניברסיטה, ירושלים
אני, מחמוד אבו שנאב, מזכיר הפועדון התרבותי העממי בכך, ועובד דחק במשרד לשכת העבודה הערבית ביופ. לפני חודש התקשר אתי במלפון אדם שיהיה את עצמו כשליח משרד העבודה בחיפה. באתי לפגישה אתו ושם מצאתי איש השב. הוא ררש ממני למסור לו אינפורמציה על המועדון שלי ועל האומת הערבית, כאשר סיבתה הוא הזהירני ואמר כי עלי לשאת בתוצאות סיורוי זה. אני מודה על מעשיו של איש זה, שאינם חוקיים.
מחמוד אבו שנאב, עכו

ריקה עם ובלי מחשוף
רצאתי רישימותיה של ריקה וראי (העולם הזה 1096) בסיופוט רב. היא הניעה למסקנות רבות, שאליהן הנעתי אף אני. אולם ריקה המתיקה את הנלולה הי מרה בשביל התורים הסובביים, המוענים כי הם מבחינים את ילדיהם בשיטות מורכבות. כי ניל, למשל, מרגיש כי התקפות העצבנות של ההורים כשילדיהם מנסים לשבור איוה

שהוא חפץ, אינו אלא ביטוי לחוסר סיפוק בחיי המין, או סילוף מיניות שבאה לידי ביטוי בחוסר-אונים כלפי יצור הלש. גם מקור הראנה לילד, שאינו אולם בכמות ובזמן שנקבעו על-ידי ההורים, הוא בחוסר סיפוק מיני או מהופעת הילד במהלך בלתי-רצוי להורים.
שמואל גמיר, פטיש

האם לאחר כל מה שכתבה ריקה היא היתה מוכנה לנסוע עם מר סוליבאן לא-מריקה? האם היא לא קראה בספרו של ניל למה יכולה נמישה הילדה במקרה כזה לני רומן?
ברורית ויגשטוק, תל-אביב

היה מזור קצת לקרוא את השרות שנקי תבו על-ידי ריקה וראי, הלא כל מי ששרא את ספרו של ניל יודע שזאת היתה שופט המצית של פרקים מסוימים, כפי שריקה הבינה אותם. בין היתר כותבת ריקה לאי מהות: "אל השאירו את ילדיו לכה, מן יתעוררו ואל את תהיי לירם". מזור היה לראות באותו שבעו, כי מעתה מופי ער ריקה וראי מרי ערב במועדון החייאט רון. או מה, את לוקחת את ילדך למועדון? והאם המחשבו הנדול נוער להכ- שרה מינית מוקרמת לחינוכת שלך?

הודית שחר, רמת-ההובשב
דיקה לא הסתירה ללך מה שמגלה הקוראת שחר. היא אינה לוקחת את ילד למועדון, אלא משאירה אומנת לידה, ולתינוקת אין כל ענין במחשבו. היא רואה את אמה גם בלעדיו.
בעימות חופשיות
הפעם מיועד מכתבי לשייע נלור, אשר הוכיח חוסר רוח ספורטיבית בכתיבתו על הפועל חיפה (העולם הזה 1098). שייע מבטח להתנתח כמשה דיון בשעתו, שחשב שלאום זה קל כמו לעמוד בראש הצבא. גם לזאת חושב, לנראה, שכתוב זה קל כמו לשחק. זאת הוא הוכיח בכרטי הנאצה שהטיח לפני הפועל חיפה, האם ער מתנהג ספורטיבי אוביקטיבי? לא מספיק להיות אוביקטיבי על המוח למגרש חיוב הוא להיות אוביקטיבי — ומה גם מעל דמי העתון.

נראה שצנחונה המקרו הוצרופ של הפועל חיפה על מכבי תל-אביב עקר מאוהדיה כל גניו. קיתו השופכו של שייע נלור במדור המכתבים של העולם הזה (1098) מעורר רחמים על אנשי הפור לביציה. נסיונם לבסל קבוצה כמכבי תל-אביב, שהצלחה לשחק 42 משחקים ללא הפסד אחר, מעורר משוט גיחוך.
ואתה הקורא צבי ארנאם, יש לי הרושם שנולת במחלקת היולרות של הפועל חיפה. רכרכנות לא תעורר לנשמתו השרופה, אני מוכן להרניער ולהכביתך שעור תוכה לר- אות את שייע נלור בתוך שערי חיפה — יחד עם הכדור. ואחרון חביב, הוא מכובן רפי כהן, המנן על הפועל חיפה מכוורו יעקב. כשהובן או ציקובסקי — מפתי יוד עים בכרוויעקב איד נראה סופמרקט או מה זה כדורגל? עוברת היא שהפועל חיפה, בתור קבוצת כדורגל ציבה ובעלת הבנה, אינה שוה אסימון שחוק. מלו מפנה את ציקובסקי והיא חוזרת לשחק ביו האשפחות יואל דיסקין, תל-אביב

מאלכום הצילומים
בשנת 1934 צילמתי על גג בית מס' 59 ברחוב הרצל בתל-אביב. את תמונת הילד שאני שולח לכם הילד היה קשור, כעונש על-ידי הוריו, והיה צריך לעמוד על הגג השטוח. אני משער שהילד הנ"ל גרל והוא כיום בחור כבו שלושים, לכן הייתי מבטי שכם לנסות להמצוא את ההמונה למצולם, אם יוהה את עצמו.

צבי סל, תל-אביב

הילד בן ה-30 המזהה את עצמו (ראה תמונה) יכול לקבל את התמונה במערכת, אם איננו קשור עדיין על גג.

בימות נדרים

במשנה למכתבו של הקורא פסח קליין (העולם הזה 1098), בו הוא מצרד בזכותם של הסרטים הנרמניים, ברצוני להשיב. של זה אתה מחפש, מר קליין, ומצאת אותה בסרטים נרמניים? מלחמת העולם השניה וראי לא פגעה בעפוזו הסטנה של. כי לי, משום מה, קשה למצוא שלוח בסרטים של רוצחי עמי, ואני עזירה (בת 21) אופ-מיטית וחובבת סרטים ואומנות. הסטת הי נרמני לא מצא דרכו אל נימי ליבי ואיני פאנאסית. אולם הייתי מעדיפה לראות ב' סרטים נרמניים, אם כבר עלינו להשלים עם הצננת בארץ, תמונות ריאליסטיות יותר. כן או יפי הנות, טוב הכל המופרו ומה הניגים ומסותיהם הפיגים של הנרמנים, כפי שהם משתפיים בסרטיהם. תואמיים את מה שהצטבר בליבנו ומה שזכור לנו. יהודית, נתניה

הערתו של מנהל התכנית בבית ציוני אמריקה אינה סותרת את הידיעה, שמר ואן ליר לא יציג עוד מסרטיו בבית-ציוני אמריקה.

מספר 1100
י"ד חשוון תשי"ט
29.10.1958
שנה 22 המחיר 550 פרוטה

בגדי הגנרל

ישראל שלטת האופנה הצרפתית. נערות רחוב דיונוגף לובשות ופושטות בלהט את יצירות המודנה הפאריסאית. אין הן היחידות הסוגדות לממלכת דיוג. גם כפפה רוגל של המדיניות הישראלית מבוקשים מאד הדגמים הצרפתיים. הכל נוש' אים את עיניהם אל הגיורה הצרפתית הח' דישה. והדוגמה המבוקשת ביותר בשוק ה' פוליטי הישראלי הם בגדי הגנרל דה'גול. **מי אינו רוצה להיות דה'גול הישראלי? כבר יש לנו דה'גוריון, דה'דיין, דה'פרס, ואפילו דה'בגון.** יש לנו שפע רב של אנשי-בתחן משות' ררים, גנרלים-לשעבר, אקס-גנרלים, ואף דג' גנרלים. כל אחד היה רוצה להיות דה'גול. אולם לגנרל הצרפתי הזה ישנה קומה מיוחדת במינה. הוא ארוך מאוד. קשה מאד להתאים את בגדיו לגופם של המועמדים הישראלים. רובם אף אינו מגיע עד ברכיו.

בה נעצם לרגע את עינינו, נאמץ את דמיונו ונתאר לעצמנו מסייה דה' גוריון קם בכנסת ומכריז כך: **אני אומר ללא תבוכה — מרבית הפיי דאיון שפקדו את כפרינו לחמו בגבורה. אני מושיט את ידי לפורצי כלא שטה ואומר להם: הבה נבנה יחד עתיד משותף.**

זאת בריוק עשה השבוע המנהיג הצרפתי אחרי שלוחמי-השיחרור האלגייריים קטלו 1500 מתישבים צרפתיים, כולל נשים ויל' דים, ואחרי שהפילו בקרבות 7200 חיילים צרפתיים, ואחרי שהרגו כרבת ערבים ששיתפו פעולה עם השלטון הור — שיבח דה'גול פומבית את אומץ-לבם ומסירותם. היתה זאת סטירת-לחי מצלצלת למיליון ה' תושבים הצרפתיים באלג'יריה, ולקצינים ה' מפקדים על הצי מיליון חיילים בארץ זו. העם האלגיירי לא היה זקוק למחמאה זו. הוא שיכל במלחמת שיחרורו 70 אלף לוח' מים — מספר השוה באופן יחסי ל-17 אלף צעירים עכריים בישראל.

ככל זאת היתה הצרפתית-הכבוד של דה'גול מעשה היסטורי. היא היתה הקדמה פסיכולוגית הכרי' חיה להצעת המדיניות: **שמנהיגי תנועת-השיחרור האלג'ירית, שרי הממשלה האלג'ירית כגולת תונים וקאהיר, ייכנסו עמו למשא-ומתן ישיר, כצדדים שווים-עמדה.**

ראה שהצעת הגנרל לא תשא פרי בשלב הנוכחי. הוא הכיר בממשלת אל-גיירה למעשה, אך לא להלכה. ונראה כי מנהיגי תנועת-השיחרור לא יסתפקו בכך. יתכן כי המפקדים של הארגון הצבאי האלגיירי, החולשים על צבא ממושע ולו' בעל-זרם של למעלה מ-100 אלף חיילים, ועל אזורים משוחררים נרחבים בעלי ממשל לאומי ומערכת מסים, לא יסכימו לפשרות. אך לא על כך נדון הפעם. אותנו מעני' יינת כרעג גיזרתם של בגדי הגנרל — למה מתכוון דה'גול?

הוא לא קרא למורדים להניח את נשקם ולהיכנע ללא-תנאי. הוא הסכים שימשיכו כמלחמתם בעצם ימי המשא-ומתן. הוא הסכים לנהל משא-ומתן זה עם ראשי המרד, אותם האנשים אשר "קול ישראל" והעתון "הרות" קוראים להם "טרוריסטים" ו"סוכני נאי צר", ומציגים אותם כגאנגסטרים. דה'גול אינו חובב מתחיל. הוא מצביא בעל שיעור-קומה, ומדינאי מנוסה. אין הוא קורא לראשי צבא-השיחרור לבקר בפאריס כדי שיתרשמו משער-הנצחון וממגדל איפל. הוא לא היה קורא להם למשא-ומתן שכש' לוננו כטוח מרשק. הומנתו מבוססת על כמה הנחות-יסוד שרק הן מאפשרות משא-ומתן רציני: על ההכרה באלג'יריה כארץ ערבית

כמו הצנחן ז'אק מאסי האמין שאפשר לנצח במלחמה זו עלידי הרחבת מרתפי-העינויים ובתי-הקברות. פוליטיקאים חדלי-אונים כמו גי מולה ואנטואן פיניי חשבו, מן הסתם, שהמלחמה אבודה. שיש לדחוק את הקץ.

והנה באה המהפכה של דה'גול. הגנרל הבין שמי שמוסה לעצור תנועת-שיחרור לאומית, הריהו כמנסה לעצור מכול בכפית. הוא הבין גם שמלחמה זו תסתיים במקום או במאוחר בנירושה של צרפת מיבשת אפריקה, והפיכתה למדינה קטנה באירופה. **כנגד עדת התבוסנים, הפוליטרי**

קאים והדגנרלים שהשלימו עם גר רל זה, העמיד הגנרל תפיסה נוע' זת חדשה: ההצעה ליצור שות' פות חדשה בין חלק של התנועה הלאומית הערבית לבין צרפת.

הוא מקוה כי בשותפות זו תוכל הכל' כלה הצרפתית להשתלב במרחב האפריקאי, ותוכל צרפת להישען על הגנרל העולה של העמים המשתחררים. אם להשתמש במוש' גים ישראלים: הגנרל מציע לצרפת "השתל' בות במרחב".

ספק אם הדבר עוד אפשרי בשלב מאוחר זה. אולם זוהי תפיסה גראנדיוזית ונועזת, והעם הצרפתי הבין באופן אינסטינקטיבי שזוהי הנדמנותו האחרונה ליהשאר מעצמה עולמית. לכן העלה את הגנרל לשלטון, לכן הקריב חלק גדול מחירויותיו הדמוקרטיות והשלים עם משטר פנימי העשוי להידרדר בנקל לתהום הפאשיזם.

אלה הם בגדי הגנרל. האם יש מועמד ישראלי בעל מימדים מתאימים? **שירים-זרע שעות** הרמתית של דה'גול, גאם דויד בן גוריון ככנסת על ועידת-סלורנץ. בנאום זה

ביטא בצורה חרימשמעית את גישת-היסוד בכל הנוגע לבעיה הערבית. במרכז נאום זה עמד העקרון, עליו חזרו בימים האחר רונים גם משה דיין ושאר בחורי-הישיבה של הרבי.

יש רק דרך אחת להביא את הערבים לידי השלמה עם ישראל, קבע ביגיי, והיא — הגברת כוחה של ישראל.

משמע: אין צורך בשום תוכי נית, בשום מאמץ, בשום הצעה, בשום פתרון לבעיות השנויות כי מחלוקת, בשום מעשה פוליטי, כי שום יוזמה מדינאית, בשום מיכי צע מהפכני. כל אשר דרוש הוא לקנות עוד צוללת, עוד מטוס-סיי לון, עוד סילון.

אין צורך להתעכב על הנאיביות הנוראה של גישה זו. ישראל היא מדינה עניה, ואי פילו כדי לשמור על יחס כלשהו בין נשקה לבין הנשק הזורם בחצי-היבנם כנהר אדיר לארצות ערב, יהיה עליה להפנות יותר ויותר אמצעים מפיתוח הארץ לרכישת כלים, ההופכים במהירות נוראה לגרוטאות.

איך יביאו אלה ל"השלמת" הערבים? אי-התקפה צבאית אין פירושה שלום, וגם לא השלמה. אפשר "להרתיע" התקפה צב' אית — אך א'אפשר להרתיע מלחמה כל' כלית, בידוד פוליטי ותמורה חברתית. כל ילד ערבי לומד בבית-הספר כי הצלבנים ישבו בארץ במשך 200 שנה — וכי ה' מרחב המוסלמי לא השלים עמם אף לרגע. הפירוש האמיתי של דברי ביגיי הוא: לא לעשות כלום. להשלים עם המשכת המלחמה בין ישראל לבין התנועה הלאומית הערבית עד הסוף, ללא שלום וללא פתרון. זוהי בדיוק גישתם של הפוליטיקאים והאלופים, שהביאו את צרפת עד לסף האבדון. **ב'גוריון, ריין, בגון ושותפיהם אינם דה'גולים ישראלים. הם ני מולה, ז'אק מאסי וז'אק פוסטל בתחפושת דה'גול. לרוע המזל, אין ההיסטוריה נעשית בנשף-מפכות.**

ש הבדלים גדולים מאד בין מצב הצרפתים במגרב לבין מצבה של ישראל במרחב המזרחי. אולם הבעיה העמוקה ביו' תר מקבילה בשני המקרים: היחס היסודי לתנועה הערבית.

אילו קם דה'גול ישראלי, היה מציע את אותו הפתרון כפי ש' הציע שארל דה'גול לצרפת: לר' זום מיכצעים מדינאיים נועזים ר' מהפכניים, כדי ליצור ברית בין המדינה לבין התנועה הלאומית הערבית.

הוא לא היה מעלים עין מן ההבדלים. הוא היה מציין כי לצרפתים באלג'יריה יש לאן לסגת, במקרה הגרוע ביותר, ואילו לישראלים אין. הוא היה מצביע על העובדה שמאחורי הקולונים והקולונילים באלג'יר עו' מד צבא אדיר ומעצמה עולמית, בשעה ש' ישראל נתמכת לכל היותר על-ידי חיל' הרולארים של היהדות הבינלאומית.

והוא היה מסיק את המסקנה: על דה'גול הישראלי להיות נועז יותר, מהפכני יותר, אף מדה'גול הצרפתי. ההבדל האמיתי בין סיכויי דה'גול צרפתי לבין סיכויי דה'גול ישראלי הוא לטובת ישראל. צרפת היא מדינה אירופית וקולו' ניאלית. ישראל היא מדינה אסיאתית מבחי' נת הגיאוגרפיה, השרשים התרבותיים וה' אינטרס הכלכלי. צרפת יכולה לקחת רק לשותפות בין זרים. ישראל יכולה להשליך לתוך החלל המרחבי את רעיון השותפות הלאומית של אומות-אחרות.

אלה הם בגדי הגנרל, מותאמים לאקלים הישראלי. מי מוכן ללבוש אותם?

פן יתגלו גם עסקיו שלו. הקאריירה של פנחס ספיר לא נפגעה על-יד 10 אלפי הדולארים של בית-ארלוזורוב.

מריניות

כומתות כחולות בטולכרם

הרעיון צילצל יפה. דויד בן-גוריון פירט אותו באוני עתונאי בריטי: צבא האו"ם יוצב בין הירדן וגבולות ישראל, לישראל תינתן גישה חופשית להרצהופים, לכותל המערבי, לבית-הקברות בהר-הזיתים. כל זה ברגע שיתמוטט המשטר הנוכחי בירדן.

לרוע המזל, שכח ביגדי להוסיף פרט קטן, שהיה מוסיף הרבה: כיצד יבוצע כל זה?

שיטת-עזרה לירדן. לאו"ם אין צבא, המסוגל לנוע באופן חופשי, כאחת נפשו של המזכיר הכללי, או אפילו של רוב החברות. צבא הכומתות הכחולות ברצועת עזה ובשארם אל-שייך נמצא שם רק עד ליום בו יחזור בו גמאל עבד אל-נאצר מ-הסכמתו המפורשת להימצאו. ישראל לא הסכימה עד היום להכניס אף כיתה אחת של כומתות כחולות בצד שלה של הגבול. בהעדר הסכמה של עבד אל-נאצר או של חסידיו בירדן, לא יוכל שום גוף בעולם לכפות על ירדן, למחרת המהפכה, להכניס את כוח האו"ם. אפילו תציע אמריקה ה' צעה כזאת (דבר שאינו מתקבל על הדעת) תיתקל בלי ספק בויטו סובייטי.

על כן ישנה רק דרך אחת להגשמת חזונו של ביגדי: כיבוש מערב-הירדן על-ידי צבא-ההגנה-לישראל, ופינויו רק בתנאי ש-השטח יימסר לצבא חדש של או"ם. במלים אחרות: הרחבת שיטת-עזרה לטולכרם, חברון והעיר העתיקה.

קדשים גרוועים. אף שדידי המלך חוסין במערב ניפנפו השבוע שוב במקל הישראלי, כיו להפחית את חסידיו עבד אל-נאצר בירדן, לא האמינו פרשנים רציניים רבים כי ביגדי מוכן הפעם לשחק שוב את מישחק-סיני, בשעה שהקלפים בידי גרוועים הרבה יותר מאשר בסתו 1956. השיקולים בענין זה לא השתנו בחודשים האחרונים, ונשארו כפי שהיו למחרת הפלישה הבריטית לירדן (העולם הזה 1091).

הצעה לגמאל. בהעדר פתרון של כוח, תיתכן להלכה רק אלטרנטיבה אחת: הצעה ישירה של ישראל לרע"ם לשמור על ה' שלום, תמורת פירוז מערב הירדן. בשבוע בו מלאו שנתיים לימבצע-סיני, לא היה דבר

* טעה שנפוצו שמועות כי שליחיו מנה' לים מגע עם נציגים ישראלים באירופה.

פנחס ספיר
לא ירף

העם

שיטה הידועה בציבור

אחת האופרות היותר משעשעות של מר צרט נושאת את השם האיטלקי "Cosi Fan Tutte" — "כך עושות כולן".

מה שמתרחש על הבמה הפוליטית של ישראל אינו דומה לאופרה משעשעת. הוא מזכיר הרבה יותר יצירה טראגיקומית במשכים — מבדרת בצורתה, מעציבה ב' תוצאותיה. במידה שהדבר נוגע לשחיתות ציבורית, אפשר בהחלט להכתירה ככותרת המוצרטית — כך עושות המפלגות כולן.

השבוע עלה המסך על תמונה גוספת של יצירה זו. באמצעות פקיד סטולק משרות המדינה בארצות-הברית, הגיע לידי הציונים הכלליים מכתב מקורי של שר המסחר וה' תעשייה, פנחס ספיר. על גיר-המכתבים הרש' מי של המדינה הורה ספיר לפקיד משלחת הקניות שלו באמריקה להשיג לו 10 אל' פים דולאר. המטרה המצויינת במכתב: תק' ציב בית-ארלוזורוב, משכן מפא"י בתל-אביב. הוסיף ספיר בכתבידו: "הענין ידוע לך".

מנין בא הכסף? הענין לא היה ידוע כל עיקר לאזרחי ישראל, שקראו את המכתב מעל עמודי ה'בוקר הצ'כי. הם שאלו כמה שאלות לענין:

● מנין בא הכסף? (טען ספיר, ללא הוכחה: משני נדבנים יהודים. חשדו כמה מיריביו, גם הם בלי הוכחה: מעיסקות ממשלתיות המאפשרות להעביר בדרכים נס' תרות חלק מכספי המדינה לכיסי המפלגות).

● כיצד הגיע הכסף לארץ? (טען ספיר: בדרך חוקית, באמצעות בנק.)

● מנין הבטחון כי גותני הכסף לא קיח להשיג תמורתו הנאות פרטיות? מדוע לא נתנו את הכסף למגבית היהודית או לאחת הקרנות של ההסתדרות, אלא נתנו אותו דקא לשר החולש בישראל על מקורותי האהה בלתי-מוגבלים בצורת רשיונות-ייבוא, אשראי, הענקות והסבות?

לשאלה האחרונה, ולמעשה גם לכל שאר השאלות, לא יכלה להיות, מטבע הענין, כל תשובה משכנעת. המשטר המשקי המי' חד של ישראל הוא כזה, שאי-אפשר למנוע בו שחיתות מפלגתית.

מן הצלחת אד הקערה. היה משום הומור בעובדה כי דוקא הציונים הכלליים העלו את הענין ודרשו (יחד עם אנשי-חרות) הצבעה של איאמון בכנסת (שנכשלה). כי בהיות הציכ עצמם חברים בממשלה, לא טמנו את ידם בצלחת, אלא שלחו אותה ישר אל הקערה. בימי קודמו הציכ של פנחס ספיר היה ידוע ברבים כי התורם תרומה הגונה לקרן המפלגה. לפעולות קונ' סטרוקטיביות, יכול לקחת לקבלת רשיונות ייבוא ביתר קלות.

גם הציכ אינם גרוועים מאחרים. התופעה היא כללית. בלעדיה לא יכול היה המשטר המפלגתי בישראל להתקיים אפילו יום אחד. כי משטר זה אינו במהותו אלא פדריציה גדולה של מפלגות ציוניות, המתקיימות על הכספים הזורמים לישראל מחוץ-לארץ. חלוקת השלל נעשית באמצעות כלים שו' ניס: התקציב הממשלתי, רשיונות והסבות למינוחים, קרנות הסכנות היהודית, המגבית היהודית המאוחדת, מגביות מפלגתיות פר' טיות (שכספיהן מוברחים לארץ בדרכים שונות, כדי להימלט משער-החליפין הכוזב החל על אורח פשוט), שיחרור מתשלום מסים ולאף ואחת הדרכים האחרות. מפלגות הממשלה נהנות יותר, אך גם מפלגות ה' אופוזיציה אינן מקופחות לגמרי.

לא תחסום שר. דרכו של ספיר היא רק אחת הדרכים האלה. כשמהרה הממ' שלה השבוע והחליטה לאסור להבא על פקירי המדינה לעסוק בתרומות מפלגתיות ופרטיות, לא שונה המצב כמעט במאומה. כי השרים עצמם לא הוגבלו גם עתה ב' שטח זה — וכל מפלגה תשתדל גם להבא להיכנס לקואליציה כדי שיהיו לה כמה שרים המסוגלים להתרים למען המפלגה. אילו נתגלתה פרשה דומה באנגליה, היה פנחס ספיר מתפטר השבוע — כפי שהיה מתפטר בכור שיטרית למחרת מרד שטה. אולם בישראל לא עוררה הפרשה התרגשות כלשהי. איש לא חשד כי ספיר לקח את הכסף לעצמו, ואיש לא נרעש מגילוי קטן נוסף מן השחיתות הכללית.

האיש שהתרגש פחות מכולם היה ספיר עצמו. בשעתו לא היסס ספיר למנות כמנ' הרל כללי במשרדו אדם ששמו היה קשור בפרשת-שחיתות אישית, שלא הוסברה מעו' למ. גם שחיתות עמד על הגובה. בוריוות אלגנטית ובחיון מלכב השיב למבקריו, ש' איש מהם לא העז להגיש את הסאה, מחשש

מכונת-תפירה D מכונת-תפירה

**מאות נרשמו!
הכבר נרשמת?**

ההרשמה החדשה
החל מ-1.11.58

Doritta

למדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה"
תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

אנו פותחים:

(א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.

(ב) אולפן לאנגלית (3 שעות ביום).

(ג) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

(ד) קבוצות לאנגלית וצרפתית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ח' יסודיות. ה' ו' ח' תיכוניות. לפי שיטה קלה-פרטים והרשמה: מ'9-12 לפנה"צ — 9-3 בערב (פרט ליום ו').

צמצמת חזילות...

שאלות ותשובות

גרסי של אלד

אוסקו
ה' אר ח אלנבי 94

מפלגות מחוץ לוועדת החוק

אין זה נעים לשר או לתת-שר להתערור בבוקר ולמצוא את עצמו חבר-כנסת פשוט, המתהלך ברחוב כאחד האדם ומטייל בחוץ-לארץ כאורה פשוט. לכן כוללת המפלגה הדתית הלאומית לפחות שלושה אנשים ש-אינם בטוחים שפרישת המפלגה מן הקואליציה היתה מעשה נבון. השלושה: משה חיים שפירא, לשעבר שר הדתות והסעד, יוסף בורג, לשעבר שר הדואר, ורח ורהפטיג, לשעבר תת-שר הדתות.

המכונה "ביגיי של הספרדים". הוא סבר בצדק כי עץ ההפליה הדתית עשוי להצמיח פירות פוליטיים לכל מפלגה שתמחר לקטפם. לכן, מדי שנה בשנה, הרים שרעבי את קולו בויכוח על התקציב, דרש שחיון זכור יות ומשכורות לספרדים. כל עוד היה משרד-הדתות סניף של המפלגה הדתית הלאומית, היו אלה תביעות סרק. אך ברגע שהמשרד נפל בירושה לח-קו של ביגיי האשכנזי, הרגיש ביגיי הספרדי כי השעה הגדולה הגיעה.

בשבוע שעבר הוציא ביגיי הוראה למנהל משרד הדתות, ונחיל כהנא, להתחיל לטפל בעניין זה, מתוך מגמה לחסל את ההפליה. אם יעלה בידו שר-הדתות בפועל לחולל שינוי רציני במצב זה עד לבחירות, עשוי הדבר להנחית מכה רצינית על הדתיים הלאומיים בריכוז עולי המזרח הדתיים.

פרסומת בלתי-רצויה

ההזמנה שהגיעה ל-22 ראשי הישיבות בארץ והדימה ברגע הראשון, הרגיזה ברגע השני. 22 גדולי התורה, שכל אחד מהם נרשם את התואר שרשכה"ג ("רבן של כל בני הגולה"), הוזמנו לקרות להתייצב לפניו של ביום א', בשעה 11 בבוקר, במשרדו של מר שמעון פרס, מנהל משרד-הבטחון, ב"קריה התל-אביבית.

בעיני "שמעון פרסומת" נראה הדבר בלי ספק כמיבצע-פירסום מוצלח. אולי אף ראה את עצמו בתמונת העתונות, כשהוא מוקף אלופי הדת ומטיף להם מוסר בענין גיוסם של 1600 בעלי הכושר הגופני והגיל הנכון מבין 5800 בחורי-הישיבה בארץ.

אולם בעיני הרבנים נראתה ההזמנה כ-

תחול כנראה תזווה ביחסי ישראל-הכוש. אחרי התמודדות של נשיא טוניסיה חניב בורגיבה בגמאל עבד אל-נאצר, יבקש המערב לעודד הפגנות נוספות של איתנות מצד מנהיגים אפריקאיים בנשיא רעים. קשירת יחסים דיפלומטיים בין ירושלים ואדיס-אבבה עשויה להיות אחד מצעדים אלה.

לעומת זאת, צפויה הרעה מפוימת ביחסים עם בורמה. משלחת גאוסותו של שר הפיתוח מרדכי בריסוב, שהיתה צריכה לצאת בימים אלה לבורמה, נתעכבה, אחרי שראנגון הסבירה כי בגלל חילופי השלטון אינה מוכנה לארח משלחת בדרג גבוה. החשש בחוגים המדיניים: שההתקררות עשויה להיות תופעת-קבע.

צפויים שילומים מסולין. בארץ זו נשאר רכוש דלא-ניידי השייך ליהודים שעלו ארצה, והמקבלים את דמי החזרתו באמצעות פרקליטים פולניים. ממשלת פולין תחליט כנראה לרכוש את הנכסים הללו, תמורת מחיר נמוך, תחייב את הבעלים הנפקדים למכור את רכושם.

אם יועמד אלוף-המשנה ("איסקה") שרמי למשפט עלול משפטו להיות למשפט פוליטי מענין ביותר. אלוף יגאל אלון, מחבריו של שומרי, ילחץ עליו להעמיד קו הגנה, שיהפך לאמיתו של דבר לכתב-קטרוג.

המשפטיים להעמדתו לדיון: קלוטים מאד. לכל היותר באשמת חריגה מסמכות, כשהעונש המקסימאלי הצפוי הוא שלוש שנות מאסר.

כל המפלגות תנסנה לזמן שוך לרשימות מועמדיהן שמות מצלצלים, כדי לכפר על חוסר רעיונות. יתכן כי ערי ז'בוטינסקי יופיע ברשימת חרות, על אף הניגודים הרעיוניים החותכים, וקרב לחדאי כי ברשימת הציונים הכלליים יופיעו אליעזר ליבנה וכמה ממקורביו.

תנועת החרות לא תנסה למשוך קולות ערביים בבחירות הבאות. אף כי מנהיגי חרות משוכנעים כי הם יכולים לארגן סניף ערבי כמו שאר המפלגות, תוך שימוש באותם האמצעים, לא יעשו זאת אלא אחרי הבחירות, כדי שמדבר לא ייראה כסני סיסב-חירות ציני.

מעתה ועד לבי-חירות, כמעט בטוח שלא יחולו העלאות במסים ישירים או עקיפים. להיפך: פה ושם אף יבצבו סימנים של הירדת המסים. את תוספת ה-כספים הדרושה לאוצר, יגייס לוי אשכול בעזרת מיל'זות.

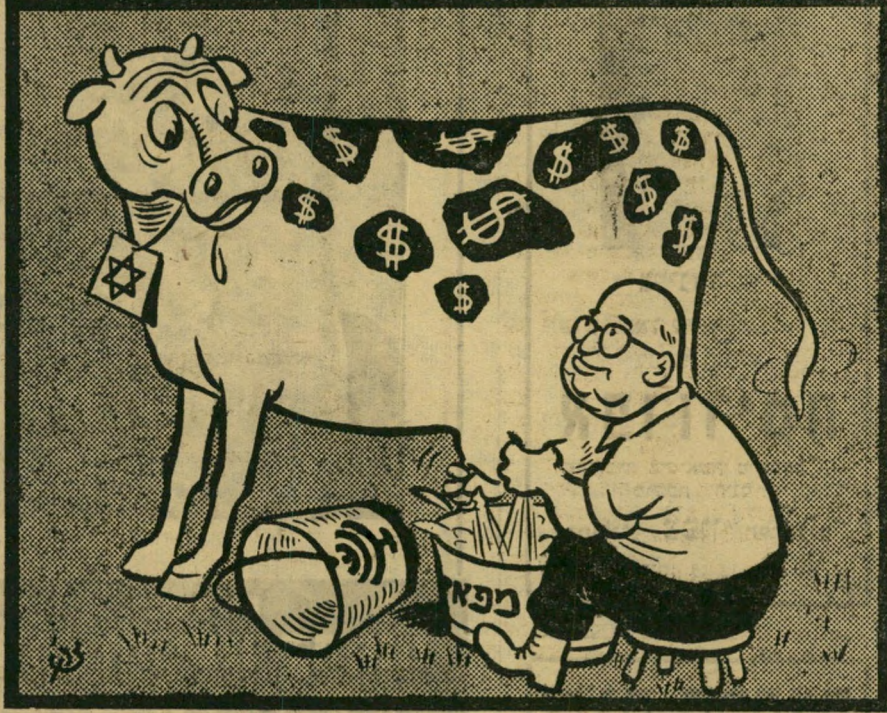
אתה עשוי לשי-מוע בקרוב על רצונו של נשיא בית-המשפט פט העליון יצחק אולי שן לפרוש מתפקידו. בחוגים המשפטיים ידוע על המתחיות הקיימת בין נשיא בית-המשפט לבין משרד ה'משפטים, מאז מתן החנינה לשלום רון. מתחיות זו נגברה עם היוזע הכוונה למינוח את חיים כהן לשופט עליון. הכרזתו של כהן, כי אינו מתכוון לפי שעה להח'לף את משרתו, באה, כנר'י, על עצם רעיון הסינוי.

שוב תאיים הרבנות הראשית בהטלת חרם על תוצרתם של כמה קיבוצים. הפעם יהיה זה בגלל סירובם של כמה ממסקי הקיבוץ המאוחד לחתום על יפוי-כוח לרבנות הראשית, המאפשר לה לבצע את עיסקת'ה המכירה הפיקטיבית, הדרושה לשמירה על כללי שנת השמיטה. אם תסרב תגובה להיכנע לדרישת הרבנים, שלא לקבל תוצרת חקלאית מאותם מסקים, עלולה הרבנות לאיים בהטלת חרם כללי על תוצרת תגובה.

כמה מפקידיו משרד המסחר והתעשייה צפויים כנראה לפיטורים בעתיד הקרוב. יהיו אלה שרידי הפקידות הציכית, אשר הוכנסה למשרד בימי-פרץ ברנסטיין. הדחיפה לכך: חשש כי פקידים אלה מעבידים אינפורמציה למפלגתם, כדוגמת הידיעה על מכתב פנחס ספיר לפקיד בניו-יורק, בו ביקש 10 אלפים דולאר למפא"י.

מעמדו של רמ"ח יעקב נאש, דובר המשטרה ויד ימינו של סהר, ירד בהתמדה. ספקי המחוזות החדשים החלו להגשים את הבטחתו של המפכ"ל יוסף נחמיאס, למנות דובר לכל מחוז - דבר המרוקן את תפקידו הנוכחי של נאש מתוכו. תפקידו השני של נאש, ראש לשכת המפכ"ל, גם הוא מתרוקן, משום שנחמיאס מינה את מ"מז אליהו בן-פורת, מי שהיה המשנה לממונה על משרד המשטרה, לתפקיד עוזרו וגם העלה אותו בדרגה, ותפקידו החדש של בן-פורת חופף למעשה לתפקידו הישן של נאש.

אם יוגשמו השינויים המנהלתיים והאישיים בהנהלת תיאטרון "זירה" - עתיד תיאטרון זה להפך לתיאטרון המסחרי הראשון בישראל, בו יהיו החוזים עם השחקנים על בסיס של חוזה להצגה בודדת, מבלי שלתיאטרון עצמו יהיה צוות שחקנים קבוע.

יאה דולארוה של פנחס ספיר

חוצמה. שמעון פרס הוא בן 34. ראשי ה'ישיבות הם בחלקם בני 90, 85 ו-80, ורר'י במ גרים בירושלים. התלטי הראשים ביני'הם: אפשר להביאם למשרדו של שמעון פרס רק בעזרת המשטרה.

תותחים קלים. ראשי הישיבות הם יהודים מנוסים, והם למדו מדורי דורות כיצד להילחם במזירות. הם לא גייסו עדיין את התותחים הגדולים, כמו איציה-מאיר ליון. אלה נשארו בעתודה למאבק הגדול על עצם גיוסם של בחורי-הישיבה. לפי שעה גויס רק חיל-החלוץ, מורכב מפועלי'י אגודת-ישראל בנימין מינץ וקלמן כהנא.

השניים מיהרו לדוד בן-גוריון. אחרי ש'שמע את העניין הבין ביגיי כי נערי-הזוהר שלו לא הצטיין בטאקס רב. הוא הצדיק את הרבנים, הטיל על מזכירו להודיע ל'שמעון שיקבע מועד אחר לפגישה, וכי יקיים אותה בירושלים עם משלחת מצומ'צמת של שניים-שלושה מראשי-הישיבות ה'צעירים יותר, שידברו בשם כולם.

הדתיים עמדו על כך שכל הפרשה תוש'תק, מתוך טענה שהפרשה משפילה. אולם מישתו סינן אותה לתענוגות, עורר גל חדש של זעם בישיבות. כאשר יתחיל הקרב ה'אמיתי - על תוכנית הממשלה לתת לבחר'י-הישיבות אימון יסודי, להעבירם לחיל המילואים - יהיו שני הצדדים חוזרים רוח'קרב כראוי.

שתי אלה משרות חשובות ומכובדות למדי. כיושבי-ראש ועדת החוקה (23 הח'בי-רים), נהנה רפאל ממעמד רבי-השפעה. הוא יכול, למשל, להזמין ולרדות בחיים כהן, היועץ המשפטי, שהשחזו בשעתו את סכיני המשפטי כדי לצוד את רפאל. כחבר ועדת החוק והבטחון (15 חברים) הוא מצוי בסוד ביגיי והרמטכ"ל, יכול להרגיש את עצמו חשוב כמעט כחבר הממשלה עצמה.

גם אחרי התפטרות השרים לא הוחלף רפאל בועדות אלה. כל עוד קיוו השרים שיחזרו במהרה לשולחן הממשלה, לא רצו לתפוס מקום ליד שולחנות הועדות. אולם לפתע צץ בלבם רעיון גאוני: אם יאלץ רפי אל לפנות את מקומו בועדות החשובות לשרים-לשעבר, שמא יתלהב יותר להחזרת חברים אלה לממשלה?

כבר לא בוער. הביצוע היה קל. ברי-שימת המועמדים עומד רפאל מאחורי שרי-שית-השרים-לשעבר, ועל כן זכותה לדרוש לעצמה את המקומות בועדות החשובות. השבוע הוחלט רשמית להכניס את משה שפירא לוועדת החוק והבטחון, ולמנות את עורך-הדין ורהפטיג כיושבי-ראש ועדת הח'קה, החוק והמשפט. רפאל הוגלה לוועדת החינוך ולועדת הכנסת, החשובות פחות. רפאל לא יכול היה להתנגד. אולם הוא יכול היה לעשות גיטה אביבית, שתבלט לעיני כל את כוחת יריבו. לכן, מיד אחרי קבלת ההחלטה, הכריז: "אני מקנה שהחב'רים שפירא ורהפטיג באו עכשיו לסיפוקם, וכבר לא בוער להם לחזור לממשלה...". השומעים נהנו מן ההערה הפקחית. אולם הם ידעו כי חל שינוי מכריע במצב. כוחם של הרוצים לחזר לממשלה היה בעלייה, וקרב לוודאי שינצחה.

דת ביגיי בשני צבעים

רבני ישראל יודעים שכדאי להיות אש'כנוי, כי בכל מקום בארץ, ללא יוצא מן הכלל, מאורגנים עסקי הקודש כך: הרב האשכנזי הוא הרב הרשמי של המקום, ואילו הרבנים הספרדיים אינם נושאים אלא תואר של "רב העדה הספרדית" במקום. גם על הרב אהרן לבדו ייחיה אפילו רב. הרב האשכנזי, בהיותו רב המקום, מקבל משכורת מלאה. הרבנים מבני עדות המזרח מקבלים משכורות נמוכות וחלקיות. בישוב העולים, למשל, מקבל הרב הספרדי מידי הממשלה רק 60 ל"י לחודש, מתוך תקנה (כזוהב) שהסוכנות חרד המושב יוסיפו כל אחד 60 ל"י נוספות לעד כמדריך חברתי. כדי לשמור על מעמד זה גם במקומות בהם יש רוב מכריע לבני עדות המזרח, קיימת שיטה מחוכמת. לאשכנזים בכל מקום יש רב אחד - המטפל בפולנים ובגר'מנים, ברקיסים ובהונגרים, ללא הבדל מוצא. ואילו בני המזרח פולגו רשמית בין עדות רבות, אשר לכל אחת מהן רב משלה. העקרון: "הפדר ומשול בכיפה".

עץ חיים היא. אחד האנשים שהק'דים להבין את האפשרויות הטמונות במצב זה היה ח'יט מ"א"י ישראל ישעיהו (שרעבי),

במד'נה

עתונות

בעלי המניות

עתוני ישראל ממוינים בדרך כלל לשני סוגים: עתונות תלויה, זו הנמצאת בבעלות מפלגתית, ועתונות בלתי-תלויה, זו הנמ"צאת בבעלות פרטית. אולם ישנם עתונים מפלגתיים המנסים להסתתר באינטלה של עתונים בלתי-תלויים. אחד מהם הוא היומון בשפה האנגלית ג'רוזלם פוסט. לפני שבר עיים כינה השבועון היהודי הגויזש אובזר-בר הלונדוני, הנמצא בבעלות ההסתדרות הציונית, והעורך בידי ג'ון קמחי וכפוף להשפעתו האישית של שמעון פרס, את ה-ג'רוזלם פוסט כיומון מפא"י. כאשר מיהר עורך הפוסט למחות על כך, השיב ה-אובזרבר בפירוט שמות בעלי-המניות של העתון "הפרטי", כפי שהם מופיעים בתיקי רישם החברות.

הסתבר כי הג'רוזלם פוסט נמצא בבעלות חמש חברות הסתדרותיות: סולל בונה, ניר, המשביר המרכזי, בנק הפועלים והסנה. חבי רות אלה, אותן מנהלים למעשה אנשי מפא"י, הן בעלות 23 אלף מניות רגילות מתוך 31 אלף המניות של העתון, גוסף לעוד ארבעת אלפים מניות בכורה. גרשון אגרון, ראש העיר המפא"י של ירושלים, הוא בעל 2500 מניות רגילות, כשבידו גם 25% מקולות ההצבעה, שניתנו לו כמיסד העתון. חלוקה זו של המניות גונתת למסא"י פיקוח מלא על הג'רוזלם פוסט "הבלתי-תלוי".

באותה הזדמנות פירסם האובזרבר גם מי הם בעליהם של שאר עתוני ישראל. לא היה בפירסומים אלה כל גילוי סודות, אולם התוצאה הייתה תמונה מעניינת של האנשים והחברות, המרכזים את מניות עתוני ישראל.

ביג'י — שרת 10:1. הארץ, למשל, הוא בבעלות חברת הארץ, שמנהליה הם גרשון שוקן, רעיתו ויוסף זימברג. הון החברה מחולק לחמשת אלפים מניות בנות לידה אחת, הנמצאות בידי שתי חברות החוקה. בעליהן של חברות אלה: גרשון שוקן ורעיתו.

● **דבר** נמצא בבעלותה של חברת ה-עובדים, המחזיקה את רוב מניות היסוד והמניות הרגילות. חלק קטן מהמניות נמצא בידי הועד הפועל של הסתדרות העובדים, חברת הסנה לביטוח, הועדה המרכזית לחינוך ואדם בשם י. זלמן. לוויד בן-גוריון יש מניה אחת, ולמשה שרת 10.

● **למרחב** נמצא רובו ככולו בבעלותו של הקיבוץ המאוחד, המסונף למפלגת אחדות העבודה. ההון הרשום מורכב מ-4 מניות יסוד א', 3 מניות יסוד ב' ו-9,986 מניות רגילות. כל המניות הרגילות הן בידי חברת היסוד של קרן הקיבוץ המאוחד. 4 מניות היסוד א' הן בידי הקיבוץ המאוחד באופן ישיר ואילו שלוש מניות היסוד ב' מחולקות בין שר התחבורה משה כרמל, חבר קיבוץ נען, ח"כ נחום ניר, ושמואל חורש. שלושה אלה הם בין שבעת מנהלי העתון, כשבידיהם 49% ממניות ההצבעה.

● **לע" המשמר** יש הון מניות רשום בסכום של 1800 ל"י. ההון מחולק בין 1760 מניות רגילות ו-40 מניות יסוד. כמו בחברת למרחב, אין לבעלי המניות הרגילות זכות הצבעה. אולם המניות הרגילות רשויות על שמותיהם של 5 מחברי הקיבוץ הארצי, שבידיהם נמצאים גם 36 מניות יסוד. החמישה הם שר הפיתוח מרדכי בני טוב, יצחק ברחיים מיד מרדכי, מאיר עמית מבית-ורע, אליעזר פרי ממרחביה, וס. שופר טי מרמת-השופט. עמית ופרי הם גם מנהלי העתון. שלושה מנהלים נוספים הם אשר לנדאו מיד מרדכי, שלמה יובסקי מבית-ורע, ויוסף קרני.

● **קול העם** הוא בבעלותם של שלושה מחברי מק"י: ח"כ אסתר וילנסקה, ד"ר חל-פגנא ארליך, וסלבה (אשתו של ח"כ שמואל מיקוניס). שאלף מניות העתון מחולקות בין גיהם שוה בשוה. שלושה אלה הם גם מנהלי העתון.

● **חרות** נמצא בבעלותם של שמונה חברי תנועת החרות, המחזיקים את מניות היסוד: ח"כ יוחנן באדר, ח"כ חיים לנדאו, איש מעריב ורביזוניסט ותיק שלום רוני סלי, דויד סהר, דויד גרוסברג, זאב אלטשור-לר, יוסף ויניצקי, עורך העתון לשעבר, ומאיר כהן. אולם לחברה יש עוד ארבעה מנהלים. שום החלטה אינה יכולה להתקבל בהעדרם של יותר משניים מתוך השמונה.

● **הצופה** הוא עתון בעל הון רשום של 18 ל"י, המורכב מ-10 מניות יסוד ושמונה מניות רגילות. לאיש אין יותר מאשר מניה אחת. ארבעה ממחזיקי 10 מניות הבכורה נפטרו. ששת הנותרים הם

BABY WHITE

עם התקרב החורף שטפו לבניכם ודברי הצמר הלבנים **ב.ביבי וויט** ותתפלאו על לובנם וצחותם כשלג.

להשיג בבתי-המרקחת ופרפומריות

sharon

מוצר להלבנת צמר, משי טבעי וניילון אשר הצהיבו. מחזור לצמרה, משי וניילון את צבעם המקורי. — איננו מכבסם אלא מלבין בלבד!

"SHARON" CHEMICAL WORKS LTD.

"שרון" מפעלים כימיים בע"מ

כלינדה לי

כאלילת האהבה בסרט הנפלא

אפרודיטה

התגלמות של אשה מושלמת — מושכת וחנינית

בקולנוע "צפון" תל-אביב

אוטובוסים: 5, 13, 25, 61

ספול מיוחד להפסקת

נשירת שערות ומניעת קרחות

מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה 2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה — במקרה של אי הצלחה, יוחזר הכסף

רוביניס קוסמטיקום

בהנהלת סר א. רובין, ביוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רחוב פינסקר 2 — טל. 22128

עונת הרחצה

הגיעה לקיצה, אבל עונת הצי-לום נמשכת, אין זמן מתאים יותר לצילום מאשר ימי הסתו והחורף הבהירים והנעימים. מיבחר מצלמות גדול מכל המינים והדרכה חינם אצל

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלונות 31

התיאטרון הקאמרי מציג:

בגלל חגורה

מאת בן.ו. לוי

ההצגה: גרשון פלוטקין

מלאך האבן

מאת קטי פרינגט ע"פ תומס וולף

ההצגה: פיטר פריי

תלמה

מביאה הומוס לביתך!

**לא בישולו
רק להוסיף מים!**
ערבבו חוץ הצננה באותה
כוס מים.
הוסיפו עוד כף מים ובחשו
עד שתתקבל דיסה חלקה.
חומוס טחניה
מיוצר בתנאים היגיינים
בספעלי.
תוצרת חזון אי"י בע"מ
חיפה.

1 צנצנת = 4 מנות

**פקידים!
תלמידים!
סטודנטים!**
הרשמו עוד היום לקורס ל"קצרות"
קצרות
עברית ו/או אנגלית
(שני חודשים, פעמיים בשבוע)
ב"אולן גרג" (GREGG).
כת"א: אצל ה. ברסמא. גורדון 5
כחיפה: במעלה, שמריהו לוי 30
הצלחה מובטחת!

הממשלה להקים מפעלים פרטיים, שיצטיקו את הדיירים החדשים. התושבים הערביים המעטים של הגבעה קיבלו בוואר הוראה לפנות את השטח תוך שבוע ימים.

הברד שד מיליון ל"י. תושב אחד לא הסכים. משום-מה סבר מוסמאר הקשיש (58) שצורכי הציבור אינם מחייבים את הריסת המפעל שפיתח הוא. השיכון היה-די הוקם במרחק מה מאדמתו, ולא נראה למוסמאר כי יש להרוס מפעל פרטי ערבי כדי לתת את האדמה למפעל פרטי יהודי. אנשי הפיתוח רגזו על אי-הבנה זו. לגביהם היה זה מובן מאליו כי כל הטעם בהקמת הקריה היהודית של נצרת הוא לייצור שטח טהור מערבים. הימצאו של ערבי אחד, בלב השטח המוקצב לקריה, נראה להם כחילול-הקודש. הם התרגזו עוד יותר כאשר הגיש מוסמאר בקשה לצו-על-תנאי בבית-הדין הגבוה לצדק. שמאי ערבי מחייפה, שנקרא עלי-ידי פרקליטו, העריך את ערך הנכס המופקע ב-947 אלף ל"י — כ-930 אלף ל"י יותר מן ההערכה הממלכתית.

ימים מעטים אחרי שביית-הדין החל מטפל בענין, הופתעו בני משפחת מוסמאר מרעש מוזר בשעת ארוחת-הצהריים. כשקפצו הן חוצה, נדהמו לראות בולדזור כבד של טולל-בוונה הרוס את גדר אדמתם ועולה על עצי חפרי.

מוסמאר שלף את מצלמתו העתיקה, החל מצלם את ההריסה, כמוצג לבית-המשפט. "אתם מצלמים בשביל עבד אל-נאצר!" צעקו הפועלים היהודים, וזנקו לעומתו כדי למנוע את ההריסה. בינתיים רץ הבן למשרת נצרת, ונקבל, לדבריו, בשאלה: "מה יש למעלה, יא כלב?" המשטרה הגיעה למקום — ואסרה את בני משפחת מוסמאר. כש-הובאו אלה לדין בעון התקפת הפועלים, זוכו כולם על-ידי השופט, שקבע שאינו מאמין לא לשוטרים ולא לפועלים. קבע השופט: ונתתו של מוסמאר היתה לצלם את הבולדזור.

הבולדזור החוזר. מאז היתה זאת הצגה כמעט קבועה. בית-המשפט העליון ציוה על רשות הפיתוח להתפטר עם הן מבקש ולהקצות לו חלקת-אדמה שוות-ערך. אך בינתיים פרץ הבולדזור שוב לאדמת המריבה, שוב אסרה המשטרה את משפחת מוסמאר, שוב הופסקה ההריסה אחרי התערבות עורך-דין.

לפי התכנית, תימסר אדמת מוסמאר ל-בית-החרושת ג.ד. המקום מפעל בקריית נצרת. טען השבוע מוסמאר, בגרמנית, בעומ' דו יחף ליד הגדר ההרוסה: "בית-החרושת ג.ד. יביא חומר גלם מחוץ-לארץ, ויעסיק כמה עשרות פועלים. לי אין צורך בחומר גלם. האדמה הזאת כולה, עד לעומק של עשרה מטרים, מהווה חומר-גלם לתעשיית קרמיקה. אם ישווקו את התוצרת שלי, אני יכול להעסיק ארבעים פועלים ולתת להם למאות פיות, בלי שום סובסידיה. האם זה לא נקרא פיתוח?"

דרכי אדם אשת הקוסם

ברחבי המדינה הפכה פרשת הרב הקוסם ברטי לבדיחה לאומית: "מי מכיר את הרב מעקיר?" שרה רביעית מועדון התיאטרון בתוכניתה שכונה נגד הדתיים. אולם בצרף המעברה הגדולה שבבעקיר, לא היתה השמחה שורה כלל ועיקר. שושנה ברטי (36) ועשרת ילדיה, בגיל 17 ועד חצי שנה, נשארו מחוץ סריכל עם מעצר אביהם הרמאי.

השבוע, אחרי חצי שנת מאסר של בעלה בכלא מעשיהו ואחרי אשר כל מאמציה להשיג קיצבת סעד תמאימה עלו בתוהו, סיפרה שושנה ברטי לכתב העולט הזח: "כשלקחו את בעלי נשארתי בלי אף פרוטה. יש לי עשרה ילדים. הגדולה, אסתר בת 17, לומדת בגמנסיה והקטנה בת-שבע בת ששה חודשים. הילדים שלי רעבים ל-לחם. אין להם מה ללבוש, אין להם כסף לספרים ולמחברות. מה אני אעשה?"

שושנה ברטי התחתנה עם בעלה יוסף לפני 19 שנה בעדן. אנאלפבתית, חסרת-ישע ורעבה ללחם, היא מבקשת עזרה מבלי שתיענה: "פניתי למשרד המשפטים. השר השיב לי כי המליץ לנשיא על חנינה. אחרי כן קיבלתי תשובה שהנשיא לא מצא מקום לחנינה."

שואלת שושנה ברטי, כשילדיה כרוכים סביבה, לבושים סתבות ורעבים ללחם: "מה מה אנחנו נחיה? לשכת הסעד נותנת 75 ל"י ל-11 נפשות. בבית-הסוהר אמרו לי שאינם יכולים לעשות כלום. כשעשינו שבי תה בירושלים אסרו אותנו ואמרו שיאסרו את בעלי לשלש שנים נוספות. מה אני צריכה לעשות?"

רבנית ברטי ושבעה מילדיה
מי יצילנו מרעב?

דומה לבעל-מלאכה גרמני אופייני. אולם חננא מוסמאר הוא ערבי נצרותי. את שפתו הגרמנית רכש בבית-הספר שנלמד. כששיבתו מוריו הגרמניים את מל-אכת ידו, וביחוד את הפסלים שפיסל מי-חימר, החליט מוסמאר שזה יעודו בחיים. אחרי שהקדיש כמה שנים להוראה נסע למינכן, גרמניה, התמחה בקרמיקה. הוא חזר מומחה.

בדרך להגשמת חלומו פעל מוסמאר כ-י סודיות גרמנית. הוא נשא לאשה את גיוליה קוסטנדי נצאר, בת מנהל הסאבו של נצרת (וקרובת משפחה של מנהיג המפלגה הקומוניסטית הירדנית). אותה הכיר כשלימדו יחד באותו בית-ספר. הוא חקר הי-כן נמצאות קרקעות המכילות את חומרי הגלם לכלי-חרס, רכש לבסוף שטח של 16 דונם בעין-אליקצב, גבעה נטושה המשקיפה על נצרת.

"יצורכי הציבור". מוסמאר לא ידע עברית, ועל גם לא ידע מה משמעות המלה "פיתוח". הוא עסק במלאכתו ללא אידיאולוגיה מתאימה. בגבעה הצחיחה, שלא היו בה חשמל ומים, הקים צרף למשפחתו, שחל עצי-חרס, לרוב, הקים בית-מלאכה לכלי-חרס, לפי המתכונת שלמד בגרמניה.

עסקיו שיגשגו. ללא תקציב פיתוח וסוב' סידיות, פיתח ייצוא רציני לקפריסין. הוא העסיק פועלים, הקים לעצמו בית נאה, הפך את אחוזתו לפינת-גוי. לפי מיטב המ-סורת הגרמנית, הנחיל את אומנותו גם ל-בניו, שהפכו כולם מומחים מובחרים. כ-ערבים ישב מוסמאר מתחת לעציו, כבעל בעמיו, מרוצה ממלאכת חייו.

אלא שבניתיים נכנסו גדודי צה"ל (ללא קרב) לנצרת, מוסמאר הפך אזרח במדינת ישראל. במדינה נוצרה אידיאולוגיה מגובשת של פיתוח. אחת מאבני-היסוד של אידי-אולוגיה זו: פיתוח הוא מה שנעשה על-ידי יהודים. מה שנעשה בידי ערבי, אינו יכול להיות פיתוח.

לכן, ביום בהיר אחד, הפקיעה הממשלה את כל 1200 הדונם של הגבעה "לצורכי הציבור". הציבור, במקרה זה, היה מורכב מעולים חדשים מפולין, אשר הממשלה הקימה להם שיכונים. בצד השיכונים רצתה

ח"כ מנחם גניחובסקי, ח"כ משה קלמר, ראש מחלקת העליה של הסוכנות היהודית זלמן שרגאי, דניאל סירקיס (חותנו של שחקן הבימה אהרן מסקין) ושני פקידים מרכז המזרחי. לשר הדתות לשעבר משה שפירא יש מניה רגילה אחת.

● **הבוקר** מוצא לאור על-ידי חברת השחר, שמהלילה הם ח"כ ישראל רוקח, אחיו יצחק רוקח, איש התאחדות האיכרים צבי איזקסון, אהרון גולדשטיין, בעל חברת עצמון ברוך רוזן, עורך-הדין סלו חלף, דוד פינגברג, שמעון אלמן וחיים מבורך — קואליציה בין ראשי האכרים ומפלגת הצ"כ. ההון מחולק בין 15 מניות יסוד ו-9,985 מניות רגילות. לחמישה-עשר הבעלים של מניות היסוד יש 50% מזכויות ההצבעה. אולם אם שני שלישים מבעלי מניות היסוד מצביעים יחד, מתעלמים מהצבעת השליש האחר, וקולותיו שייכים לרוב. חשיבות ש-י טה זו נובעת מההרכב המיוחד של בעלי מניות היסוד: 7 מהן שייכות לחברי פרדס סינדיקט. כל שאר בעלי מניות היסוד תמו, כך שלמעשה מנהלים ראשי פרדס סינדיקט את הבוקר. לפרץ ברגשטיין, עורך העתון ויושב-ראש מפלגת הצ"כ, יש רק 150 מניות רגילות, בעוד שליוסף ספיר וליוסף סרלין, שני שלישי הצ"כ, אין אף מניה.

● **מעריב** מנוהל למעשה בידי מחזיקי 20 מניות היסוד שלו. מחציתן נמצאת בידי עובד בן-עמי, ראש העיר הצ"כי של נתניה לשעבר, 10 הנותרות היו תחילה בידי עזריאל קרליבך, הועברו עם מותו לידי עורכו הנוכחי של העתון אריה דיסנצ'יק. המנהלים — עובד בן-עמי, אריה דיסנצ'יק ושלוש רוזנפלד. מ-2150 המניות הרגילות של העתון נמצאות שוב בידי עובד בן-עמי, 450 אחרות היו בידי שמואל חפץ המנוח. ל-188 חברי הקואופרטיב של מעריב יש 1161 מניות רגילות.

פיתוח האיש שהעלה חרס בידו

הגבר הנמוך והרוח נראה כגרמני לכל דבר. הוא מדבר גרמנית בניב המיוחד של בחאריה. בעומדו בבית-המלאכה שלו, הוא

דחפור "טולל-בוונה" הורם עץ בגינת מוסמאר
אל יתחלל הורס כמפתח

המשק

שותפות בליכטושטיין

בנמל חיכו המעריצים. צי של מכונות פאר המתין על הציף. מן האוניה ירד אדם נמוך ורוח, כשכל צעד מצעדיו מעיד על הכרת ערך עצמו. "לא נמסר את סוגל בונה" אמר הלל דן לכתבים שעטו עליו. צי המכונות מפליג אל הכרמל. במסיבה מפוארת חגגו מנהליו המתפרסים של המשק ההסתדרותי את שובו של מנהיגם.

למחרת הגיע תורן של ההכשרות. בקול רפה מילמל הלל דן כי איש מבין הנוכחים על הציף לא הבין למעשה את אשר הוא, הכליכרל לשעבר, הכריז בקול צלול שלא נתן מקום לספיקות. הגירסה החדשה: הוא וחבריו לא יונחו את עבודתם למען ה"הסתדרות ולמענה בלבד. היתה זו הכתמה של קשה היה להאמין לה. שובו של הלל דן נתן מקום לדאגה, לכל אלה שעסקו במלאכת פיצול מפעל ה"ענק וסילוק מנהליו הקודמים. ראשון ל"דואגים היה פנחס לבון בעצמו. המזכיר הכללי של ההסתדרות ומקורביו החליטו להנחית מהלומה נוספת על המנהלים ה"קודמים, אשר שובו של הלל דן חיוק את מעמדם. הנשק: סידרת מאמרים מוחצים ב"הארץ, חתומים בידי שבתאי (סבי"י) טבת. שותפות בשוויץ. גילוייו של טבת היו מדהימים באמת. המדהים ביניהם: ה"ספור על השותפות עם חברת פינטרוק ה"שחיצית.

לדברי טבת נכנס הלל דן לשותפות עם בעלה-היו אמריקאי בשם נתן קלאצקי, בעל חברה פינטרוק שהציעה בשם פינטרוק, ראשי התיבות של פינאנס-טרייד-קורפוריישן.

את העסקה עשה הלל דן בשם סולל בונה, חבר כ"י שימוש בסמכותו לחתום בשם החברה. למטרת השותפות העביר לשוויץ סכומים גדולים במטבע זר, שהצ"טברו לזכות סולל-בונה בבנקים זרים, מ"עבודות שנישנו בחוץ-לארץ. בעזרתה של השותפות פנינטרוק רצה הלל דן לפתח עבודות נוספות בחוץ-לארץ, כשפינטרוק תר"אג למימון, לבעיות האשראי שלהן ולכל ענייני הכספים והעברותיהם.

הלל דן חוללה. כל עסקת פינטרוק, טוען טבת, נשארה בלד סוד מוחלט לכל שאר חברי ההנהלה של סולל-בונה. כשם שהוסתרה מעיניהם של פקידי משרד האוצר, שלפי החוק חייבים לאשר מלכתחילה שות"פ מציין זו.

לבסוף, אחרי תקופת פעילות קצרה של סולל-בונה פינטרוק, הכל באמצעותו הבל"עדיית של הלל דן, נודע הדבר לאוצר. פקי"דיו הטילו — בסוד כחוס — קנס אדמיניס"טריטיבי בסך 30 אלף ל"י על סולל-בונה. התקודה המעניינת בכל הסורה: בתקופה בה הוטל הקנס היה הלל דן חולה. כדי לא ל"הרגיזו ולהעיר את מצב בריאותו, הסתירו שאר חברי ההנהלה מאוזני דן את עובדת הטלת הקנס ותשלומו. על עבירתו ה"פרטית, שנשמרה בסוד מפניהם.

גילויים בעתיד. פרשה דומה גילה טבת בעיסקה שלא יצאה לפועל: רכישת בנק לצרכי סולל-בונה. לדבריו ייפה הלל דן את כוחו של אחד מנאמניו מאיר גירון, לברר בהנהלת הבנק אגרונוב אם הוא ניתן לרכישה. כשהלל גירון בגישושו, גילה להפתעתו כי מתחרו של הלל דן — הלל כהן, שגם הוא חבר הנהלת סולל-בונה — ניסה לבצע את העסקה לפניו.

בין השיטין מתגלים פרטים נוספים על עיסקותיו המסופעות של סולל-בונה. בהנ"לחת של הלל דן: חברת סולל-כור, חברת בת של סולל-בונה, שותפת בחברת הדלק יונייטד פטרול, הרשומה בניסכות ליכטנ"שטיין.

למקרא גילוייו של טבת לא יכול היה להחיצר ספק, כי מקורם טמון במקום אחד בלבד: תיקי החקירה הידיעיות של לבון ושותפיו למיבצע פירוק סולל-בונה.

משטרה

לילות לילו

אילו יכול היה ג'ובני בוקצ'יי להסתובב בחודש האחרון ברחוב ב"יהודה בתל-אביב, היה ללא ספק מוסיף עוד סיפור לסיפורי הזקמרון שלו. ג'ובוריו של הסיפור הטו שונים, היא והוא: היא, לילי, יצאנית קטנה הדומה מאוד לג'ולייטה מסינה, כפי שהופיעה בגילום קברית, בעלת שיער בלונדי צבוע

דמבטא צרפתי. הוא: סמל משטרה מצטיין, לילי מרוקו.

ערב אחד הגיעה לילי מרחובות, עיר מגוריה, לרחוב ב"יהודה כדי לצוד לקוחות. היא קיללה את השוטרים שהסתובבו בני"דזות ברחוב, שילמה חצי לירה לילד כדי שינטפן את מנורת הפנס באחד הגנים בסבי"בה, לשם תוכל להביא את לקוחותיה.

אולם כבר בתחילת הערב החלו צרותיה של לילי. כשהיתה בחברת הלקוח הראשון בגן, מתחת לפנס המנופץ, הבחינה לפתע בשוטרי המחקר לעברה. "זה הסוף", חשבה לילי וכבר ראתה בעיני דמיונה את תא המעצר, בו תכלה את 48 השעות הבאות. השוטרי, שעמדו על שרדלו סרטי סמל, גיבש ישר אליהם. הוא האיר פנס אל פני הגבר, ביקש ממנו תעודת זהות. אחרי שעייין בה הפליט קצרות: "תסתלק מכאן מיד!" הגבר לא הביט אפילו בעיני לילי, נשא את רגליו והסתלק.

פגישה בגן. לילי נשמה לרחותה אם סמל המשטרה לא עצר את הלקוח, אות הוא כי אינו עומד להביאה למשפט. גם הסמל עצמו נעשה לפתע אדיב מאוד. הוא חיך אל לילי ואמר: "מה בעיניך?" "תשלם כמו כולם ותקבל", השיבה לו לילי. סמל המשטרה לא רצה לשלם, לילי לא רצתה לעבוד חינם. כאשר ראתה כי אין ביכולתה להפטר ממנו, שאלה: "עד איזו שעה אתה עובד היום?" "עד אחת", השיב הסמל. "טוב, אז אתכה לך כאן ב"12, הבטיחה לו לילי.

במשך הלילה שכחה לילי לגמרי על ה"פגישה שקבעה עם סמל המשטרה. אולם כאשר חזרה לגן ברבע ע"12, ראתה את הסמל ממתיין לה. רק עוד לקוח אחד ואני שלך", הבטיחה השוטרי. הוא היה די סבלני, הסכים להמתין. אולם לילי לא הלכה להביא עוד לקוח. היא ניגשה לסלפון, טילפנה למשטרה: "יש לי פגישה עם סמל משטרה, תבואו!" היא חזרה לגן.

בכל האמצעים שבדינה ניסתה לילי לעכב את סמל המשטרה. כאשר, כעבור רבע שעה, פרצו לגן שלוש קבוצות שוטרים, בראשותו של צ'ידי-היצאנית של משטרת תל-אביב סמל ראשון יונה סירקיס, הם מצאו את חרם לתפקיד יושב על הספסל ללא מכנסיים. הסמל ולילי נלקחו למשטרה. "רחמי עלי, יש לו אשה ושני ילדים", ביקש אחד השוטרים מלילי. היא לא שוכנעה: "כמעט לכולנו יש בעלים וילדים, האם הוא ריחם פעם עליהמן?" סמל המשטרה הועמד לדין משמעתי, הורד בדרגה. לילי חזרה ל"חוב, שילמה חצי לירה לילד, כדי שינטפן את מנורת הפנס בגן, שתוקנה ביתמים.

חקלאות

אם אין אני לימה

בישראל מגדלים 50 מני ירקות. אחד הג"חותים מביניהם הוא שעועית-לימה. הירקנים לא רצו לגדלו והצרונים לא רצו לאכול אר"תו במיוחד. מצד שני, הקטניות וביניהן ה"שעועית, ידועות כגידולים מועילים לקרקע ומזינים לאדם, בשמשם מקור זול לחלבונים. במצב זה, היה כרוך למשרד החקלאות כי יש לעשות משהו. לכן הוחלט בין השאר, שיש ללמוד מארצות אחרות. מנהל המחלקה לפלחה לח מנחם בר-דרומא מנהל המחלקה באר"ת וחבר קיבוץ יבנה, לסיור השתלמות באר"ת-הברית ובאירופה. בר-דרומא מצא לה"ש תעוה, כי שעועית הלימה היא מאכל פור"פולרי וטעים בארצות-הברית, וכי שם מכי"נים שימורים מגרגרים ירוקים ורכים — לא מן השעועית הצהובה היבשה.

בר-דרומא חזר מצויד בידיעות וכמה קופ"סאות שימורים אמריקאים. התוצאה: נורעו כמה שטחים בשעועית ונתקבלו יבולים טר"בים; בתי-החרושת לשימורים שמחו, מצידם, לנצל את המכונות לעיבוד אפונה, העומדות בטלות בקיץ. לשם הפנת שימורי לימה.

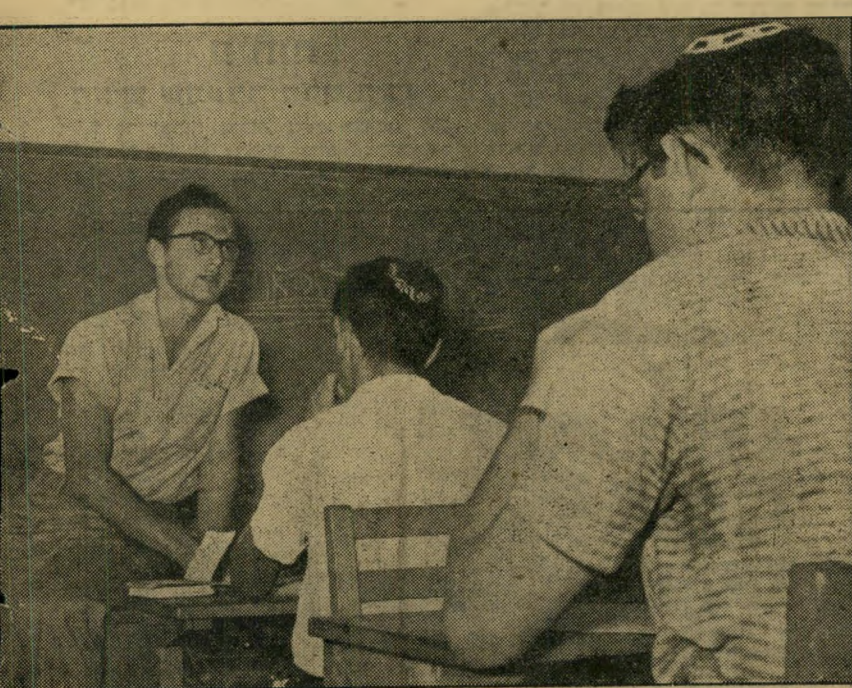
השבוע תמכרנה חקופסאות הראשונות של לימה ירוקה בשוק. יחד עם הקופסאות יחולקו מתכונים, לפיהם אפשר לאכול את הלימה הירוקה כמות שהיא ואפשר, לדברי מדור כלכלת הבית של משרד החקלאות, ל"הכין ממנה מאכל ספרדי מתובל, גולש ב"שמנת או מאפים למיניהם. אם יתגשם הל"י"מ של אוהדי הלימה, ישב באחד הימים האורח הישראלי לארוחה אשר תיפתח בסלט לימה עם מיונית, תימשך במנה עיקרית של (חמש) בעמוד 16

בעוד החלמי'דים מארגנים שימה של חינוך לילה שוב

האיגוד המקצועי המפא"י של ההסתדרות קושי מורכב עוד יותר, מכביד פי כמה. ראשי האיגוד המקצועי הכריזו על עקרון ההצמדה של משכורות המורים התיכונים למשכורות המורים העממיים. "אנחנו איננו מתנגדים שמורים עממיים יקבלו משכורת גבוהה יותר", הסבירו ראשי השותפים, "היא בהחלט מגיעה להם. אם יקבלו משכורת כזו, תעלה בדראי רמת ההוראה העממית במדינה. אך מעקרון ההצמדה יוצא שכל העלאה שתינתן לנו תביא בהכרח להעלאה אוטומאטית למורים העממיים. ממצב כזה מפחד האוצר. משום כך נתנו ראשי האיגוד המקצועי הוראות ברורות לראשי מרכז המורים, עושי דברם, לצאת נגד השביתה". בשתי הזיתות: מלחמה במשרד החינוך וב"אוצר, ומלחמה באיגוד המקצועי הכליכרל. הם מנסים לשבור אותנו. יתכן שגם יצ"ליחו. אין לנו קרנות שביתה ואין לנו מנ"גנון למאבק ממושך. אולם התוצאה תהיה אחת: השביתה הנוכחית, אפילו אם תכשל, רק תגביר את ליכודם של המורים התיכ"ניים ותבסס את ארגונם הנפרד", סיכמו השותפים.

הצד השני של מטבע השכר

את מעמדו הנחות של המורה ה"תיכון במדינה אין צורך להוכיח באר"ות ומופתים. המשפטים הפשוטים אמרים את הכל, מה עוד שמספרים אלה הוצאו מתוך הטבלאות הרישמיות שהגיש משרד האוצר לחברי הכנסת, בדברי ההסבר שלו להצעת התקציב לשנת 1958/9. מספרים אלה אומרים בתכלית הפשטות: משכורת היסוד של בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים, אשר ילך לעבוד במח"לקה משלחית כלשהי תגיע, בשיאה, לסכום כפול ממשכורת חברו, שילך להור"ראה תיכנית ויסיים 21 שנות הוראה בבית"ספר תיכון. מהנדס בשיא משכורת היסוד שלו, למשל, יגיע ל"415 ל"י. חברו שיעדיף להיות מורה במקצועות ריאליים באחד מבתי-הספר התיכונים במדינה, יקבל אחרי 21 שנות עבודה 280 ל"י לחודש. זהו רק צד אחד של מטבע השכר. מהג"דסים יכולות לעלות מדרגה לדרגה, לעבור מתפקיד לתפקיד, מעבודה מנהלית לעבר"דזות מחקר, או לתפקידי פיקוח. אצל מורים תיכונים, בישראל הקטנה, אפשרויות הר"חבת האופקים טגנות ביותר. חבריו של המורה התיכוני יכולו לצאת למסעות השתלמות בחוץ-לארץ, על חשבון

מורה לתנ"ך (שמאל), תלמיד הכיתה השמינית בבית הספר התיכון הסמכותי-ז'תי. הכיתה המקבילה מצאה פתרון אחר, ניצלה את שביתת המורים ליציאה לשבוע עבודה ולימודים בכפר הדתי בניידרוס.

מורה לתנ"ך

נצא', האשיכו הזורים התיכונים המזרחיים את שבתתם הגדולה

תים המורים?

פחות משאוכל להשתכר בעבודה קלה אחרת.

1500 משפחות מחכות בבית

על רקע זה, במציאות שכוה, הציגו המורים התיכונים את דרישותיהם: הצג מדת שכרם לשכר הממשלתי הניתן לאקדמיים בשירות המדינה.

"זוהי תביעה זעומה כמעט, הסבירו צעירי השוכתים, אנחנו תבענו להצמיד את שכרנו לשכרם של המהנדסים בשירות המדינה, בדרגה ג'. למעשה שכרם של האקדמיים הוא גבוה הרבה יותר, מחוץ לשירות המדינה. ואפילו בין עובדי המדינה ישנם אקדמיים המשתכרים יותר."

תביעותיהם של המורים בלירות ישראל ליות: 280 ל"י שכר יסוד למורה חתיק, בעל זכויות חתק מלאות. לשם השוואה: מהנדס בעל זכויות דומות יכול להגיע ל-450 ל"י משכורת יסוד, רופאים ל-579 ל"י, רוקחים ל-450 ל"י. ההבדל הוא: בעוד שבועלי המקצועות האקדמיים האחרים יכו"ל לים לעלות מדרגה ג' לדרגות גבוהות אחרות, אין אפשרות כזו ניתנת כאמור למורים.

על דרישות אלה לא רצו ראשי משרד החינוך והאוצר אפילו לשמוע. אחרי ימי שבתת ארוכים ניסו השוכתים לסגת מעט. הצענו להקפיא 20 לירות מדרגה זו ולהעביר את ההכרעה הסופית להעדה ציבורית. ד"ר בירם הביטחון להיות הרוח החיה בהעדה. גם הצעה זו נדחתה.

במרכז המורים המשיכו המורים והגננות לעמוד בעמדתם העיקשת: "המורים התיכונים הפרו את מרות ההסתדרות. עד שלא יתורו למסגרת הכללית לא נוכל לטפל בדרישותיהם."

למורים התיכונים, לעומת זאת, לא היו כל אשליות. הם ידעו לבטח כי מרכז המורים, שמדיניותו מוכתבת על ידי מדיניות השכר הכללית של מפא"י, לא יעזור להם אפילו בלירה אחת. הם ניהלו את מלחמתם כמעט בלי אמצעים. אך נשותיהם וילדיהם של 1500 המורים התיכונים לא יוכלו להתקיים במשך ימים רבים ללא משכורת.

הסבירו השוכתים: אם ישל מאבקם של המורים התיכונים, יתמעט מספרם במשך השנים הקרובות. אם יתמעטו המורים, לא רק שלא יוגדל מספר בתי הספר התיכונים במדינה, כי אם יקטן במרוצת השנים. אם לא יתרחבו בתי הספר התיכונים, ישאר מספר בוגרי בתי הספר התיכונים במדינה ללא כל יחס לגידול האוכלוסיה ולצרכיה התרבותיים. באין בוגרי בתי הספר התיכונים, יתרוקנו האוניברסיטאות, או לפחות לא יגדל מספר הסטודנטים בהן.

חרב הבערות תלויה מעל למדינת ישראל כולה. יתכן שלראשי האיגוד המקצועי וליפקידי המנגנון הממשלתי, סכנה זו אינה אומרת מאומה, יתכן שגם בסתר ליבם זוהי משאת נפשם. אך לאנשי התרבות במדינה, שבתת המורים התיכונים היא אות אזהרה, מאבקם הוא המאבק על אופיה התרבותי של מדינת ישראל, בעשר השנים הבאות.

שנלמד כבר, לקראת בחינות הבגרות. בתמונה נראות תלמידות השמינית הריאלית של בית הספר התיכון העירוני ג' בתל אביב, בשעת שיעור רציני בכימיה, אותו העבירה להן בת כיתתן בת ה-16 פנינה זלצר (למעלה משמאל). הבנות שמרו על הסדר והמשמעת.

עובדים המורים התיכונים מספר שעות גדול יותר מן הנדרש מהם לפי תנאי העבודה, בתנאי שעות נוספות.

בצורה כזו מאבד המורה חלק מכוו עבודתו, שהוא זקוק לו אחרי שעות העבודה הרגילות. הוא אינו יכול להתמסר לבדיקת עבודות הבית, להכנת השיעורים שהוא חייב להעביר ביום המחר, להתעמק במקצוע בו הוא מלמד ולהרחיב את ידיעותיו, בהתאם לחידושים הרבים שהמדע העולמי מחדש בכל יום ובכל שבו.

השאיפה למעמד חברתי שווה לחבריו ל-ספסל הלימודים באוניברסיטה ולסביבתו הקרובה, מאלצת את המורה לחיפוש ומציאת מקורות עבודה נוספים, גם מחוץ לכותלי בתי הספר. רבים הם המורים המאבדים חלק גדול מזמנם בעבודות פרטיות, הרחוקות מאד מעבודתם היומיומית. ישנם מורים שהם מנהלי חשבונות בחברות פרטיות, מגיחים בעתונות יומיים, וישנם העובדים בריכוז מועדונים פוליטיים ובעבודות דומות.

התוצאות הרות אסון: כיום אין שום אפשרות, אפילו הרחוקה ביותר, לפתיחתם של בתי ספר תיכונים נוספים. המספר ה"קיים של בתי ספר כאלה רחוק מלהשיג את הצרכים. תלמידים רבים, מהם אפילו מצ'טינים בלימודיהם בבתי הספר היסודיים, נאלצים לחפש מקומות עבודה ולהפסיק את לימודיהם מחוסר מקום בבתי הספר התיכונים. המקומות המעטים נתפשים בראש וראשונה בידיהם של בעלי אמצעים. לחסרי אמצעים אין איש דואג. אפילו אם היו המדינה והרשויות המקומיות דואגות לתלמידים כאלה, לא היו המורים התיכונים הנמצא, למלוי התקן בבתי הספר התיכונים החדשים שיפתחו.

במצב ענינים כזה, העתיד הוא עצוב ביותר. ד"ר בירם, מוחיקי המורים התיכונים ניים בישראל ולשעבר מנהל בית הספר הריאלי בחיפה, חזה לא מכבר חזות קשה לחינוך התיכון בארץ. הוא ניבא לשואה, אך אוננים קשובות לנבואתו זו לא מצא.

המצב כיום הוא כלאחר יאוש: הזרם הדליל של בוגרי בתי הספר הגבוהים במדינה פונה לאפיקים אחרים. בתי הספר התיכונים קולטים אחוז זעום ביותר מלוח אדם צעיר ורענן זה. למה לי להיות מורה? אומר בוגר האוניברסיטה הממוצע, "התלמידים יציקו לי, אצטרך לקרוא עבודות בית, לעבוד יומם ולילה ולהשתכר הרבה

אחרי שלושה שבועות של הפסקת לימודים חזרו השבוע תלמידי השמיניות אל ספסלי הלימודים — ללא מורים. הם אירגנו בעצמם את הלימודים, לא למדו חומר חדש אך חזרו על חומר

המוסדות המדעיים והחברות המסחריות בהן ולמען הם עובדים, בעוד שהמורה התיכוני יהיה רחוק אל דוכן ההוראה במשך כל שנות עבודתו. מערכת החינוך התיכונית בישראל היא כה קטנה, עד שאפשרויות העברה מתפקיד הוראה לתפקיד אחר, כמו הנהלה או פיקוח, הן מועטות ביותר, משום שמספר המשרות מסוגים אלה הוא זעום.

האמצעים הכלכליים מכתיבים גם את ה"מעמד החברתי, ביחוד במציאות החברתית השורה כיום במדינת ישראל. משכורתו הזעומה של המורה, הזקקתו לעבודות נוספות ביום ובלילה, יוצרות גם את מעמדו החברתי, שהוא בכורה נמוך יחסית ממעמדו של בעל חשכלה מקבילה לשלו, המתפרנס ממקצוע, כמו מסד ממשלתי או בחברה מס'חרית.

במורה, ובמיוחד באירופה, טוענים ה'

הניזוק הראשון, ומבחינה ציבורית גם היחיד, הוא המדינה ועתידיה. המש' כורת הנמוכה של המורים מונעת ומעכבת זרימת כוח אדם מקצועי ובר-השכלה אל מקצוע ההוראה התיכונית. בבתי ספר תיכונים רבים בעריהשדה ובמושבות מלמדים מורים חסרי-השכלה אוניברסיטאית. בבתי הספר הגדולים הנמצאים בערים הגדולות

אסיפה כללית

של תלמידות השמיניות בבית הספר התיכון הממלכתי דתי לבנות, קובעת את סדר השיעורים למחרת. הכינוס הכללי קבע תכנית כללית, פרט לתלמידי הגמנסיה הרצלית שקבעו: כל הענין הוא טיפשי."

מהסנדביצ'ים המשוריינים של מלוי השיירות, דרך שלושת הטנקים הראשונים שנג

בני הפלדה של תל

ללא תותח שהוסר מעליו בנג
כאשר הובא השרמן הראש
תערוכה בצפון תל-אביב, היו
מופתע עד שקפץ והתייצב מול
הסטן הדרוך בידו.

השרמן הראשון לא נשאר זה
רס"ר של חיל השריון הברי
מספר חיילים בריטיים אחרים ד
גיב ארבעה טנקים מסוג קרוג
התעופה בחיפה. אחד הטנקים
בשעת התנועתו, טנק שני ירד בו
ונעזב, ואילו השניים הנותרים
באותו לילה דרך בתשלמה לגב
הוסתרו ברחוב, מכוסים בבר
המטוסים הבריטיים שחיפשו או

פעולתם הראשונה של שלוש
הראשונים היתה כיבוש שדה הר
הטנקים, שלח בוחלים, הגיעו מ
דסים ליד שדה התעופה, והלגיו
בשדה, הופתעו וברחו. באותו
הודיע מספר אחד הקרומוליים
להוציא שרמן אחד של האויב מ
ידי פניעה ישירה בפגז עשן. כז
הטנקים לשדה, התברר להם
שנפגע לא היה אלא מנוע של
הועלה על דוכן לצורך תיקוני

★ ★ ★

השר התר

שעה שחיל השריון הישראלי
בעצם ימי הקרבות בטנקים קלי
הוציאו, שהוצאו כמעט כולם
בקרב על עיראק אל מנשיה, ק
הרכש הישראליים ברכישת יק
שריון מסודר. פעולת הרכש הגו
שונה נעשתה באיטליה.

יהודה ארזי, קצין שריון ומי
מנהל משרד הבטחון, ופנחס א
שר המסחר והתעשייה, עשו או
הראשונה. באחד המחנות באיט
ריכוז של טנקים אמריקאיים מטי
השושאר שם עליידי האמריקאים
נטשו את אירופה. לפני עזבם,
מריקאים ככל האפשר כדי שאי
להשתמש בהם למטרות צבאיות.
חורים בקני התותחנים, ניפצו בעז
נפץ את גלגלי המנוע. אי אפשר
שיג באיטליה חלקי חילוף לחלקים
אולם בואדי ליד עתלית, לשם ה
בריטים את השרמונים שלהם מה
לפני עזבם את הארץ, נמצאו חל
רבים במצב תקין.

ימים אחדים אחרי ששני השל
30 שרמונים מתוך מבחר הטנקים
אישרה הממשלה האיטלקית את
אולם היתה בעיה חמורה של הוצ
נות מעבר אל מחוץ לגבולות א
אנשים שהיו צריכים לחתום על
אלה נמצאו או בחופשה, ושני
העתיקו את פעילותם לשפת-הים.
שו את מבוקשם בין המתרחצים.

30 השרמונים הובאו לארץ בש
קטנות. כשוכנסו האניות לבסוף
אפשר היה לפרוק אותן מאחר
בנמל חיפה מנוף המסוגל לשאת
30 טון. בעזרת שלושה מנופי
פורקי הטנקים, כשצריחיהם מור
ומרכביהם לחוד, הם הועברו מ
המלאכה, שם הורכבו להם תנ
הגיעו ממקור אחר, וחלקי החילו
החלקים שנופצו עליידי האמריקאי

שלושת הטנקים הראשונים ששי
פיקו להגיע דרומה כשכוחות צו
במצרים בסביבות אל-עריש. שלוש
היו בדרך, אולם אי אפשר היה כ
עולם, מאחר שההפוגה נכנסה ל
שלושים הטנקים היו מוכנים תו

הנה נוסעות 200 אלף לירות, הצביע
אורח תל-אביבי כלפי טנק אי.מ.אקס, בעל
תותח ארוך קנה, שזחל על שרשרותיו,
מצוחצח, מבריק ורעשני, על ציפוי האספלט
של כבישי תל-אביב. הוא לא היה בודד.
כשנפתח השבוע יום גייסות השריון של
צה"ל, זרמה הרבה פלדה בעורקי העיר.
טורים של טנקים כבדים וקלים, זחלים ו-
משוריינים מכל הסוגים הסתערו על ליבו
תיהם של אורחי תל-אביב. אך כשהמונים
הריעו והשליכו פרחים משני צידי הדרך,
והצטופפו סביב מחנות השריון בככרות
העיר, לא עשו רבים את החשבון: כמה זה
עולה? מיליון ועוד מיליון ועוד אחד.

כשנולד חיל השריון, לא עשו חשבונות
מעין אלה. או לא היה חשוב מה יעלה כמה,
העיקר שיהיה. או לא היה ממי לקנות, מפני
שטנקים לא מוכרים לכל סוחר זרין המרבה
במחיר. כמו כל שאר חילות צה"ל, לא
נולד חיל השריון עם המדינה. קדמו לו
תיבות הפלדה של הגאפיריס, אותם משור-
ינים משופעי דפנות ובעלי גגות הרשת,
בהם היו אנשי משטרת הישובים מותקפים.
עזרה בימי המאורעות לישובים מותקפים.
קדמו לו גם הסנדביצ'ים. אלה היו מכר
גיות רגילות, שעטפו אותן בשלדים של עץ
וציפון בלוחות פלדה דקיקים שהיו מיוע-
דים לתעשיית צינורות.

ערכם של הסנדביצ'ים היה פסיכולוגי
בעיקר. שרר בהם מחנק וחושך והם יכלו
לעצור בקושי כדורי רובה, אולם לנוסעים
בהם היתה הרגשה של בטחון. משוריני
הסנדביצ'י היו נשק הגנה. מלבד ללחי שיי-
רות, שימשו להחשת תחמושת ומוזן ללח-
חמים, לקשר בין ישובים מבודדים. אולם
כבר בסוף 1947, עוד בטרם קמה המדינה,
נעשו ניסיונות ליצור שריונים משוכללים
יותר, כונשק התקפה. מהנדס אחד ששירת
בצבא הסובייטי בחיל השריון הציע לבנות
צריחים למשוריינים. תוך זמן קצר שונה
מבנה המשוריינים והם צוידו בצריחים מס'
תובכים. היושב בצריח יכול היה להשוין,
אולם לנהג היו צרות מכך: הגבהת הרכב
פגמה ביציבותו ובכושר הנדירות שלו.

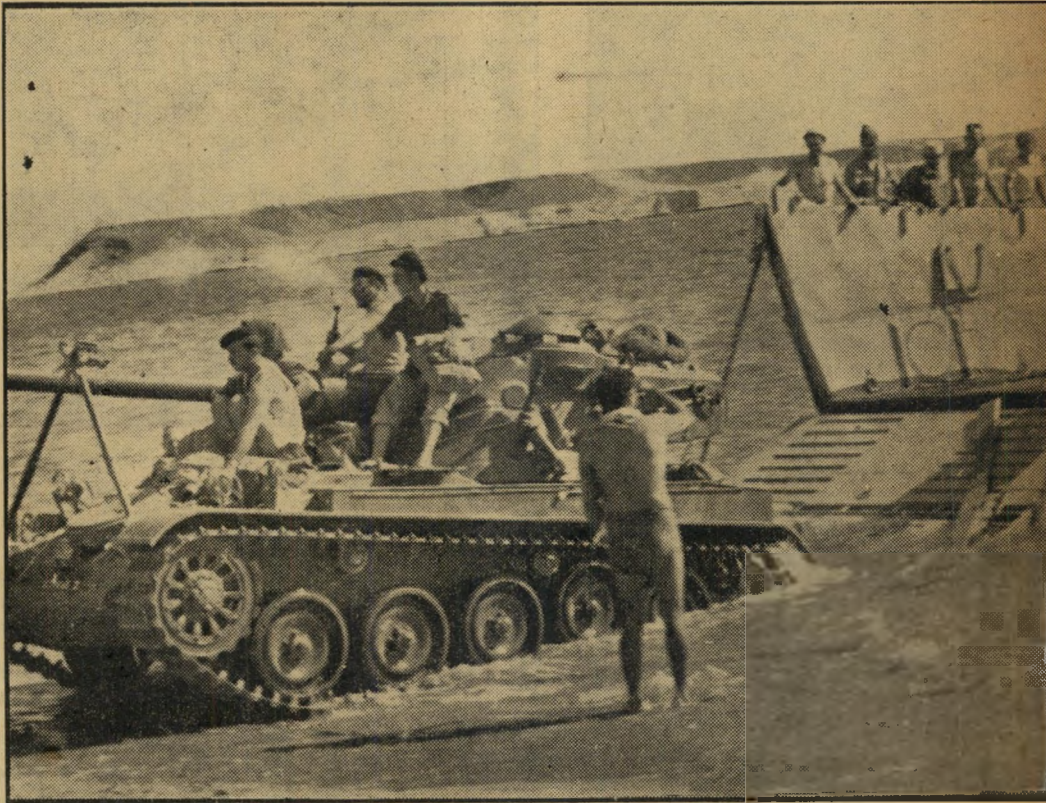
קרב הטנקים הראשון טרם הקמת המדינה
נערך בחיפה, אבל הטנקים היו רק בצד
אחד. היה זה כאשר כוחות ההגנה הקימו
הסימות על כביש חיפה-נצרת, כדי למנוע
את המגע בין חיילי הלגיון הערבי לערבי
חיפה. הלגיונרים הועיקו את הבריטים ש'
באו רכובים על שני שרמונים, הניסו את
משוריני ההגנה. אולם תוך זמן קצר החלו
אותם טנקים לשרת את הצד השני.

★ ★ ★

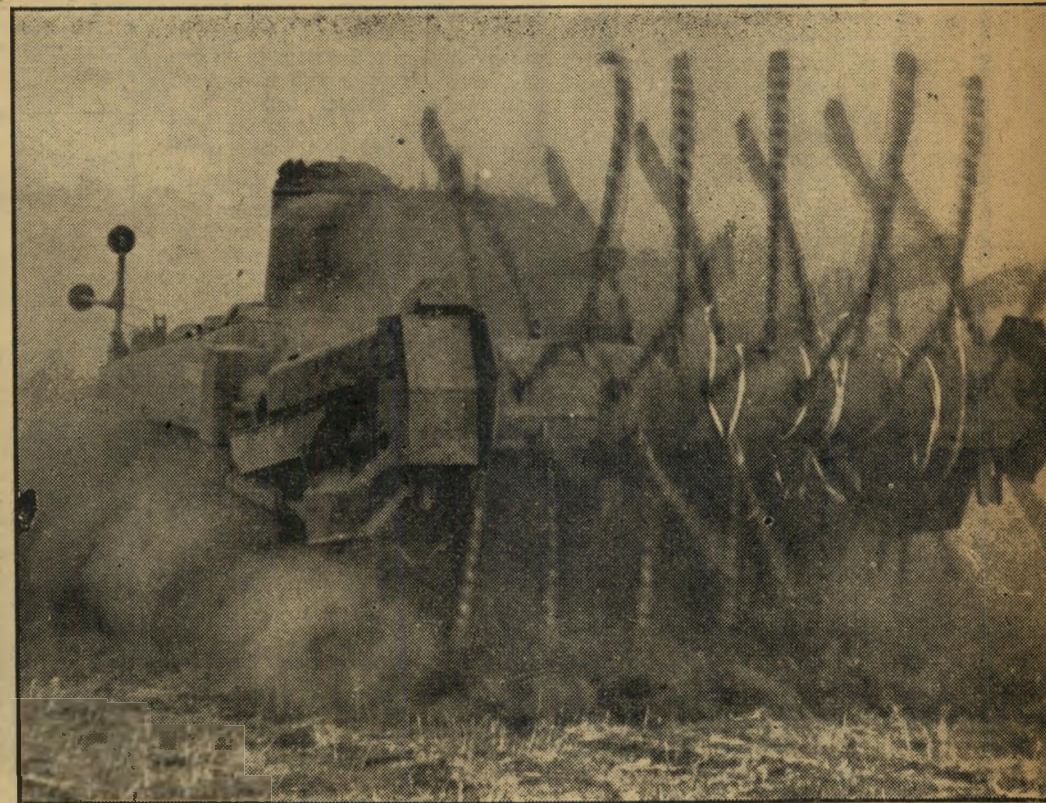
יסוד נוב

אולי לא נעים לשמוע את המלה אולם
עובדה היא עובדה: ראשיתו של שריון
צה"ל היתה גבוהה. ב-15 למאי 1948 מסרו
אנשי הרכש של ההגנה לידי הכוחות הי-
לוחמים את השרמן הראשון שנרכש מידי
הבריטים. כשהחל הפינוי הבריטי, התברר
כי האנגלים אינם מחזירים את השרמונים
המקולקלים שלהם לבריטניה. שחי הטנק
המקולקל היה פחות מהוצאות ההובלה.
אולם מכיוון שהם לא רצו גם למסור טנקים
מקולקלים, נמצא פתרון: הטנקים המקול-
קלים היו מובאים אל אחת הפסגות בהרי
הכרמל, שם היו מושלכים אל התהום.

כששמעו זאת אנשי רכש ההגנה, עלה
בדעתם רעיון. הם הציעו לסמן טנק ראוי
לשימוש כטנק שאינו ראוי לשימוש. הטנק
יוצא מהמחנה הבריטי ובדרך יעבור לידי
ההגנה. אחרי זמן קצר נמצא גם החייל הי-
בריטי שהסכים, אחרי תשלום קטן, לסמן
שני טנקים תקינים כמקולקלים. בדרך להר
הכרמל ססה הטנק קצת מהדרך ונמסר
לידי אנשי הרכש. הוא היה טנק טוב, אולם

ויא מארים | דרך הים, נוחת טנק קל מטיפוס אי.מ.אקס בחוף המזרחי של חצי האי סיני בתקופת מיבצע קדש. הטנקים, שהובאו בנחתות בדרך הים, ימים מועטים אחרי שנפרקו מעל אניות שהביאום מצרפת, הפתיעו את חיילי חיל הרגלים, היו גורם מכריע בלוחמת השריון במרכז חצי-האי.

הנראית בתמונה נקראת בשם מורג. היא איננה אלא טנק שעליו מותקן מתקן מיוחד לפינוי שדה מוקשים. השרשרות המורכבות בקדמת הטנק על גבי ציר מסתובב, מכות כל שעל אדמה לפני הטנק המתקדם, מפעילות את המוקשים לפני שהטנק מספיק לעלות עליהם — וחדרן נקיה.

המפלצת

מן הצבא הבריטי - אביב

אלא שבינתיים הסתיימה המלחמה.
★★★
פריקה בידה

מדי שנה בשנה היו אורחי ישראל רואים את התפתחותו האיטית אך ההדרגתית של חיל השריון. במצעדי צה"ל בימי העצי מאות נוספו מדי פעם כלי-רכב משוריינים חדשים. מכונות משוריינות משוכללות, זחל לים מטיפוסים שונים, רכב טכני משוריון — היו נרכשים בכל שנה. רק טיפוס ה' טנק של חיל השריון נשאר ללא שינוי שנה שנה — תמיד היה זה טנק השריון. רק ערב מיבצע סיני, לפני שנתיים, החלו לנוע בדרך הארץ טנקים מוגזם חדיש ל' גמרי. שטוחים ונמוכים, בעלי תותח ארוך-קנה שנמתך בדרך כלל בחצובה, פשטו ה' אי.א.מ.אקס הצרפתים בכבישי הארץ. עש' רות של טנקים קלים אלה, שנועדו לסיור ולהשמדת טנקים, הפכו את חיל השריון של צה"ל לגורם בעל כושר גיידות ועצמת אש גדולה, שיכול היה להתמודד בשריון המצרי המשוכלל בסיני.

הם באו לחוף בלילה חשוך על סיפונה של אניה. פריקתם היתה סודית, שכן נעשו כל המאמצים להסתיר כי כוח השריון של צה"ל מוכפל בין-לילה. רק קבוצה קטנה של אנשים הורשתה להיות בנמל בשעת הפריקה, ואלה שעבדו בפריקה, מיהרו לסיימה לפני שעות הבוקר. הטנקים הועמסו על משאיות, כוסו בברזנטים ונשלחו דרומה, ובוקר אחד הופתעו חיילי המילואים לראות והנה רכבי-פלדה חדיש עומד לרשותם. בעקבות האי.א.מ. אקס בא ציוד חדיש נוסף. הופיעו תותחים בעלי התנע עצמי בקוטר של 105 מ"מ; הופיעו טנקים משלל מיבצע סיני; והופיעו כלי השריון החדש יותר, הסופר-שרמן. בצורתו החיצונית לא היה שונה מהשרמנים הרגילים, אולם כוח האש שלו גדול יותר. במקום התותח הקצר של השרמן הישן, יש בו תותח חדיש בעל קוטר 76 מ"מ, עם מתקני כיתוך חדישים.

★★★
האיש שבטנק
חיל השריון אינו מורכב מפלדה בלבד.

הוא אינו בנוי רק על יחידות טנקים, יחידות זחלים, מכונות משוריינות, ותוחים יורקי אש. הטנק הוא יצור חסר חיים. האדם היושב בתוכו הוא שמכניס בו נשמה, הוא שקובע את טיבו. זהו החייל בעל הכוחות השחורה, היושב עם חבריו בתא סגור, נח' נק בחום, אוכל אבק והופך את גוש הפלדה למעין יצור חי, חושב, מתנועע — ולוחם.

בסיני יצא חיל השריון של צה"ל כשירן על העליזנה ברוב התמודדות השריון עם שריוני המצרים. שריוני המצרים היו לרוב עדיפים, כליהם חדישים וכבדים יותר, בעלי עוצמת אש רבה יותר. אולם הכריעה איכות האנשים שישבו בתוך הטנקים והשריונים. שורה ארוכה של מעשי גבורה, רובם צוינו לשבח, מציינת את דמותם של האנשים מאחורי הפלדה. כמעט לכל טנק ושריון יש סיפור משלו. הוא אינו חרות במסגרת על שלדו, אולם הוא חרות בלב יוצריו.

רביטוראי יעקב מאייה היה מפקד טנק בעת מיבצע סיני. פלוגת הטנקים שלו הס' תערה על אחד ממשלטי האויב המבוצרים. מתוך הבונקרים והעמדות המבוצרות הומ' טרה אש התנגדות חזקה על הטנקים שנעו פרוסים, מרוחקים זה מזה. כאשר עמד הטנק של מאייה להסתער על עמדה מבוצרת, ממנה טירטרו מקלעי אויב, אירע לפתע מעצור טכני במנגנון ההפעלה של מקלעי הטנק ותותחו בעת ובעונה אחת. הטנק הפך ליצור חסר-אונים. אולם רביט מאייה לא איבד את עשתונותו. הוא פקד להמשיך להתקדם, מתוך הצריח הטיל רי' מונים על עמדת האויב, ירה בתת-מקלע האישי שלו, וסייע לפלוגתו לכבוש את ה' משלט.

רב טוראי דוד ארמוני היה באותו זמן מפקד של זחל. כיתתו, שישבה בזחל, יצאה לאבטחה קדמית של טור זחלים ורגלים שהתקדם דרומה. הזחל נע במהירות בעק' בות המצרים הנסיים, כשלתען הבחין ארי' מוני בחוליה של ארבעה חיילי אויב שהס' תתרה בצד הדרך. לפני שהספיק לפתוח באש נפגע הזחל שלו מרימון רובה אנטי-טנקי שנורה לעברו על-ידי החוליה. רסיסי הרימון פצעו את שתי ידיו, ודם רב ניגר ממנו. ארמוני לא איבד את עשתונותו, הוא המשיך לפקד על חייליו, שהתפרסו, איגפו את חולית האויב והסתערו עליה. רק אחרי שחולית האויב הושמדה, חבש ארמוני את עצמו, המשיך למלא את המשימה שהוטלה עליו.

סגן יעקב אפשטיין היה מפקד מחלקת טנקים, שנעה בראש טור טנקים בדרך מעזה לרפיח. המצרים הנסוגים השאירו אחריהם חוליות של תותחים אנטי-טנקיים, שהיו מוסתרים בצד הדרך, שתפקידם היה לעכב את טורי השריון של צה"ל. כמה מוצבים מבוצרים היטב שהוקמו ליד גש' רים והצטלבויות, עדיין המשיכו להתנגדות כשהוא זוהר בטנק הראשון, הצלית סגן אפשטיין לחסל בזה אחר זה שמונה מוצ' בים כאלה. אולם תוך כדי התקפת לילה של מחלקת הטנקים שלו על אחד המוצבים, שהיה מצויד בנשק אנטי-טנקי, עלה הטנק של סגן אפשטיין על מוקש. הוא עצמו הועף מתוך הטנק החוצה. יעקב לא היסס, מיהר לעלות על טנק אחר, נטל את הפי'

הבת המאומצת

טנק אי.א.מ. אקס בכיכר בתל-אביב. חיילי השריון, שהופיעו השבוע על רכבם ונשקם וחזו בככרות העיר, אומצו על-ידי אזרחי תל-אביב, נתקבלו בשורה של חגיגות, מיפגשים ופעולות הכרה הדדיות.

כשטנק הסופר-שרמן החדש נע בגאחה במצעדים, נראה רק אדם אחד המזדקף מ' בעד לצריח. אבל למעשה משמש הסופר-שרמן בית לחמישה אנשים. האיש הקוף בצריח הוא מפקד הטנק, שתפקידו לנווט את הטנק, לתת לו פקודות אש ולשלבן בפעולה מתואמת עם הטנקים האחרים או הרגלים עמם הוא פועל. את פקודותיו ל' אנשי הטנק הוא מעביר באמצעות רשת קשר פנימית, בגלל הרעש המחריש של המנוע. נהג הטנק אחראי למהלכו הסדיר. הוא יושב ליד מערכת ההיגוי, רואה את אשר לפניו רק באמצעות פריסקופ או אשנב צר.

שלושת אנשי הצחת האחרים של הטנק הם המקלען, שהוא גם נהג משנה, התותחן וטען-קשר, שתפקידו לטעון את התותח ואת המקלע המקביל לו ולדאוג לתקינותה של רשת הקשר הפנימית והחיצונית. השבוע לא היו חמישתם עוד בבחינת נעלמים לאורח שהיה רגיל לראות רק גושי פלדה נעים. לאזרחי תל-אביב, שאימצו את גייסות השריון, ניתנה הפעם ההזדמנות להכיר לא רק את שריוני הפלדה, אלא גם את חובשי הכומות השחורות המפעי' לים אותם.

— ועד לקרבות השריון של מדבר סיני, מוביל שביל הפלדה של חיל השריון הישראלי —

אסון מעל הגשר

היה זה השוטון אשר לא היה בו מקום. למחרת לא הלך יוסף פרייליך לעבודה. כל הבוקר הסתובב לפני בית החולים הדסה בתל-אביב, התהלך כסהרורי, ניסה להתגנב פנימה. הוא ניסה לדבר אל קרובי המשפחות שנכנסו אל תוך חדרי בית החולים: "גם אני, גם אני יכולתי להיות באוטובוס הזה. מזל שלא נתנו לי להכנס" אחרי הצהריים השתתף פרייליך בהלוויה הגדולה, לבית הקברות בגבעת שאול. הוא לא הכיר איש מהגברים והנשים שנקברו שם. אולם הוא התייפה בבכי כילד קטן.

אנשים רבים בכו אותו יום ברחבי המדינה. רובם ככולם לא הכירו את עשרת ההרוגי, אשר נהרגו בתאונת האוטובוס שהתרחשה מעל גשר המוסררה. אותו יום נהרג עוד נהג בגליל בתאונת דרכים, והעתונות הקדישה לו רק כמה שורות; אלה שלא הכירוהו לא הוילו דמעה. כי זה טבעו של אסון המוני, שהוא הופך להיות גם אסונם של אלה שלא היו קשורים בו.

נוסעים לקראת המוות

כחמישים הנוסעים של אוטובוס מס' פר 2520 היו אוסף מקרי לחלוטין. היו בהם זוגות צעירים שחזרו לביתם בגבעתיים אחרי בילוי בעיר, היו פקידים, שוטרים ובעלי מקצועות אחרים אשר זה עתה סיימו את עבודתם. היו זוגות שחזרו מביקור אצל קרובי משפחה. כאלה היו חנה (אחה) ומשה גולדשטיין. אותו יום סיים הנגר משה גולדשטיין (45) נמוך-הקומה והקרח את עבודתו מוקדם, חזר הביתה ובהתייעצות עם אשתו החליט להקדיש את הערב לביקור קרובים. השנים יצאו לבית אחיו בשיכון רמת-אביב, בילו את הערב בשיחה משפחתית קטנה. בתשע וחצי מיהרו לשוב הביתה. בנם בן השש נשאר לבד בבית; אחותו משרתת בצבא. חנה ומשה לא רצו לחזור מאחרי המכונית היתה מלאה מפה לפה, אף גדר שה נוסעים בעמידה. נהג בה אליהו הפנר, צעיר (30) חסון וקר-רוח. הפנר ליד ליטא, שגדל באחת המשפחות הוותיקות בפתח תקוה, היה רס"ר בחיל הרגלים. רק לפני שלוש שנים הפך נהג, נכנס לעבוד בדרך הוא נשא אשה לפני שנה וחצי, רכש דירה בגבעת רמב"ם, ולפני שלושה חודשים נולד בנו בכורו. לא היתה זו הנסיעה האחרונה עבור הפנר. הוא עבד במשמרת הלילה, ולפניו היתה עוד יותר משעה של עבודה. בדירתו ידעה חנה אשתו שבעלה לא יחזור מוקדם. היא כיבתה את האורות והלכה לישון. הנסיעה היתה רגילה וללא תקלה — עד הסבוב שליך בית-לחם, מקום הסתעפותו של כביש חיפה לעבר נחל-יצחק וגבעתיים. איש מהנוסעים, אף לא הנהג, לא הרגיש במשהו מיוחד. השוטון דהר במהירות רגילה אל עבר הגשר הצר מעל המוסררה, אשר משני צדדיו תקועים צנורות ברזל כמעקה. הגשר המיושן, שנבנה עוד לפני מלחמת העולם השנייה, הוא צר מדי למעבר שתי יכוניות. אולם הפנר לא היה צריך לחשוש או לחכות, ממול לא נראתה כל מכונית. ואו, כשהאוטובוס היה על הגשר, אירע האסון. השעה היתה 10.20.

ואז — האסון

איש אינו יודע מה קרה בדיוק. האם היה זה הגה המכונית שהשכיל את הנהג? האם היתה זו הדרך הבלתי תקינה? האם אשם הנהג? או אולי אירע קלקול מיסתרתי במכונית? כל מה שנוסעי המכונית זוכרים הוא, שכאשר עברה המכונית על הגשר היא נטתה לפתע על צידה, סטתה ימינה, עלתה על מעקה הברזל, התהפכה וצנחה במהופך אל קרקעית הוואדי, מגובה של שמונה מטרים.

סיפר מאוחר יותר נהג המכונית אליהו הפנר, כשהוא מזועזע מהאסון: "ההגה הטי טובב פתאום ימינה; לא הצלחתי לישר את ה, איבדתי את השליטה. ניסיוני לתפוס את

הביאה אותו למטרתו — ביתו שבגבעתיים. היא נעצרה לפני גשר המוסררה, בואך נחלת יצחק. במקום כבר התקבצו אנשים ומכוניות. יוסף פרייליך ירד מן האוטובוס, עמד מעל הגשר והתכוון למטה. שם, לרוחבו של אפיק הוואדי האפלי, היתה שרועה מכונית.

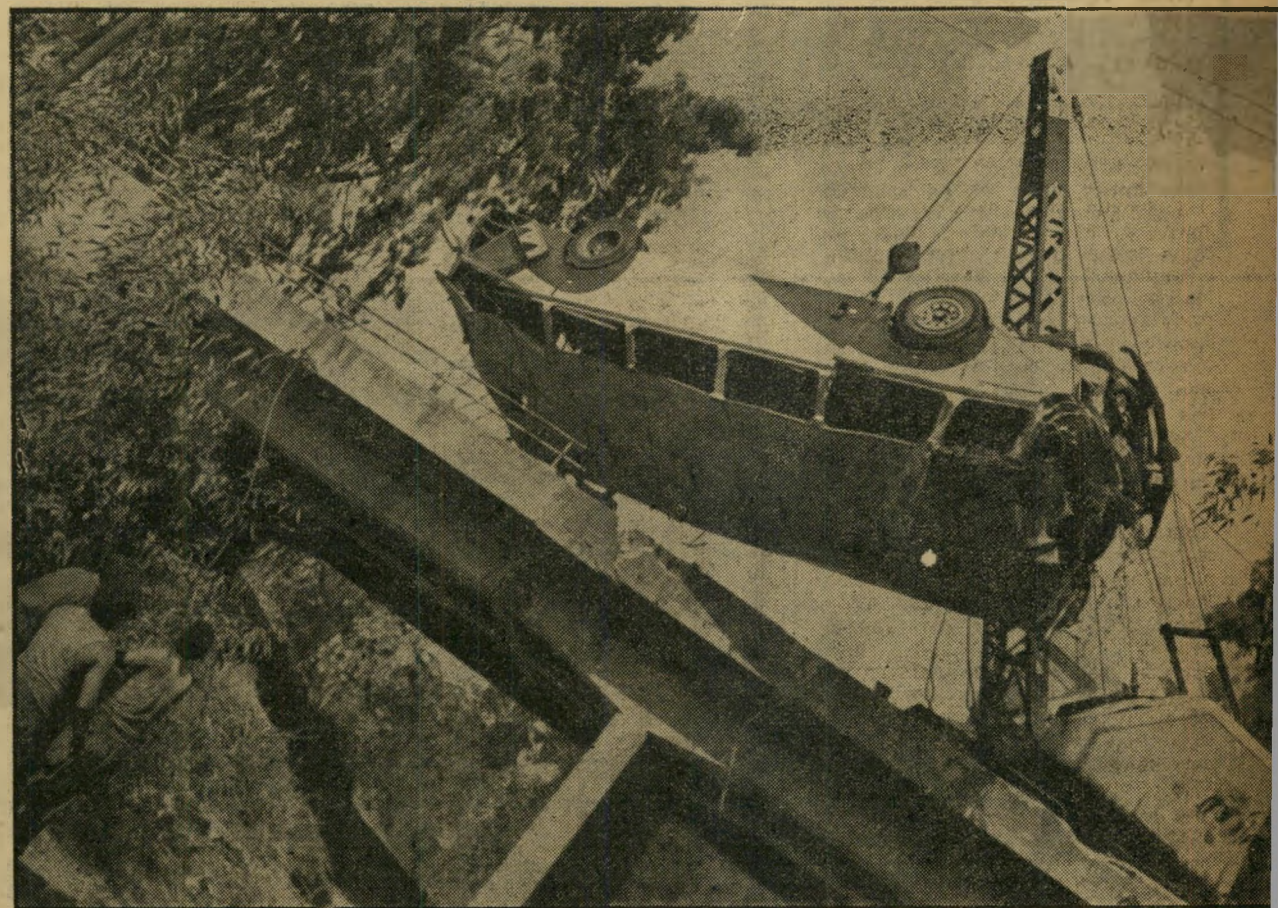
תור שהפעיל וסגר את הדלת. מכונית השו"ן 001 וזה קדימה. יוסף פרייליך נשאר בתחנה כשהוא מקלל את הכרטיסן חסר ההתחשבות. השעה היתה 10.15, בליל ראשון השבוע. כעבור חמש דקות הגיעה מכונית שנייה, שלקחה את יוסף פרייליך. אולם היא לא

7 א לעלות יותר!" קרא הכרטיסן של אוטובוס מס' 63, שחנה בתחנתו ברחוב החשמונאים בתל-אביב. יוסף פרייליך (46) ניסה להידחק בכוח דרך הדלת. "אין מקום יותר, לא לעלות! תיכף בא עוד אוטו!" צעק עליו הכרטיסן ולחץ על הכפ"י

אמא נהרגה, אבא פצוע
בתם של חיה ומשה גולדשטיין פורצת ב"כבי ומשעינה את ראשה על כתפיה של סבתה, כשהברתה מכת'תדהמה, בהלוויה האט. האב, שנפצע קשה בחוס השדרה, לא בא להלוויה אשתו.

נשיקה לנהג
אליהו הפנר, נהג האוטובוס שהתהפך מעל הגשר, שוכב במסדרון בית החולים הדסה, כשרעייתו נושקת לו, מנסה להרגיעו ולהניאו מאיומי ההתאבדות שהוא חוזר ומשמיעם.

אנוך ענק מוציא את מכונית הדמים המרוסקת מוואדי מוסררה

קרובים ודהמים מנסים לזהות את גופות יקיריהם זמן קצר אחרי האסון המחריר

בפנים מרוטשות, בגוויות שהיו תקועות בין מסעדי הכסאות לתקרה, בפוות איומות. «אמהליה! אמהליה!» צעקה צעירה, שהרם כיסה את פניה. «תזכרו את שמי» צעק ללא הרף קצין המשטרה ליטבק, לפני ש איבד את הכרתו. אולם הרוב לא דאג לעצמו: «איפה אתה, משה? איפה אתה?» חיפשו פצועים באנחות את בני זוגם. אליהו הפגור היה שרוץ ליד מושב הנהג, חיוור והמום, לחש ללא הרף: «אני רוצה למות! אני רוצה למות!»

פעולת ההצלה התנהלה במהירות מפתיעה. מכל העברים החלו לזרום מכוניות ואמיבולנסים, שנטלו את ראשוני הניצולים, הרובילו אותם לבית החולים הדסה. על הידים, באלונקות, הועלו הפצועים למעלה. רובם עלו בכוחות עצמם. הגוויות המעטות נגררו אחרי חצי שעה של פעולת הצלה מאומצת נשאר השוטן לבדו בואדי, כשמנועו עדיין פועל, גלגליו מסתובבים, והפנס הקטן גדלק וכבה חליפות. רק גופה אחת נשארה מעורכה תחתיו, מתה מטביעה. אי אפשר היה להוציאה ללא עזרת מנוף שהרים מעט את המכונה, הניחה כגשר על שתי דפנות הוואדי. היה זה גשר מעורר. מתחתיו המשיכו לזרום מימיו הדלוחים של המוסררה, מהולים בדם.

הסרגיה רק החלה מרגע שהובאו הנפגעים לבתי החולים. מחזות ודעה התרחשו בחדרי המיון, ובמסדרון בו הונחו גוויות המתים. במשך כל ליל הזחעות נהרו לבית החולים קרובים ששמעו על האסון, אחים ואחיות, הורים ובנים שיקיריהם לא חזרו בלילה הביתה. בחדרי המיון שכבו גם משה וחיה גולדשטיין. הוא היה פצוע בידו ובגבו, איבד את הכרתו ברגע שהמכונית נפלה. כשהחנה אליו הכרתו בחדר המיון הוא נטל את אשתו הפצועה בידיו, ליטפה ולא רצה להניח לה. הרופא לקח אותה לכסוף ממנו. הוא הספיק עוד לשמוע כשהיא מבקשת: «מים» ויותר לא ראה אותה. שעה שליו אותה בדרכה האחרונה, היה הוא רתוק למיטתו בבית החולים.

במרחק מטרים ספורים ממנו שכב הנהג אליהו הפגור, כשהוא סובל מזעזוע מוח, מאבד את הכרתו וחוזר אליה, לחש כל הזמן: «תנו לי למות, תנו לי למות!»

בלמי היד, אולם הרגשתי שאנחנו עפים. דעה אחרת לגמרי היתה לקצין המשטרה מיכאל ליטבק, הקצין הממונה על מכות האמת במטה המשטרה, שהיה באוטובוס, בדרכו חזרה לביתו מביקור משפחתי. סיפר ליטבק, אשר נפצע והשוכב עדיין בבית החולים: «מיד בתחילת הנסיעה הרגשתי שהי מכונית איננה במאה אחוז בסדר. לא ידעתי בדיוק מה חסר, אבל היתה לי הרגשת אי נעימות סתומה, שבאה לפעמים במקרים כאלה. בכל פעם שהנהג היה עוצר בתחנה, היתה העצירה חדה מדי והאוטו היה מיטלטל מצד אל צד. עוד לפני שהגענו לגשר החל האוטו להתנדנד, כאילו איבד את שווי המשקל. הנוסעים בעמידה טולטלו מצד אל צד, והרגשתי בחושי שאנו עומדים להתהפך. למזלנו הרע זה קרה בדיוק על הגשר». דעת חוקרי המשטרה היא שהאסון נגרם עקב המבנה המשונה של מדרכת הגשר הצרה. בצד ימין מתחילה שפת המדרכת ברוחב צר, מתרחבת כעבור מטר. גלגל היד מכונת נתקל בבליטה, טובב את ההגה, וכתוצאה מכך התהפכה המכונית. המכונית הארוכה צנחה במהופך אל הוואדי, כשחרטומה טובל במים המרוטשים ואחוריה נשענים על אחת מגדות הוואדי. כל מכסה הגג נמער, הזוגיות נופצו, רסיסי מתכת, עץ וזכוכית עפו לכל העברים. בבת אחת כבו גם כל האורות, מלבד פנס בודד שנדלק וכבה חליפות.

התגובה הראשונה היתה בהלה היסטורית. מערבולת של פצועים, הרוגים, אנשים בריאים ומעולפים ושברי עץ היתה תקועה כבי מלכות אפלה. מי המוסררה חדרו אל גג המכונית, שהיה עתה תחתיתה, והתערבבו בורמי הדם שאיש לא הבחין בהם. האנשים צעקו בהיסטוריה, נאנקו מכאבים מבלי לדעת מה קורה אצלם. עברו כמה דקות, עד שראו קרה להם דבר, פילטו דרך בין המערבולת האנושית שהיתה שרוועה על גבו המעון של האוטו, וחלו ויצאו דרך החלונות.

בחוף כבר התקבצו כמה עובדי אורח. אחדים ירדו למטה, אחרים הועיקו עזרה.

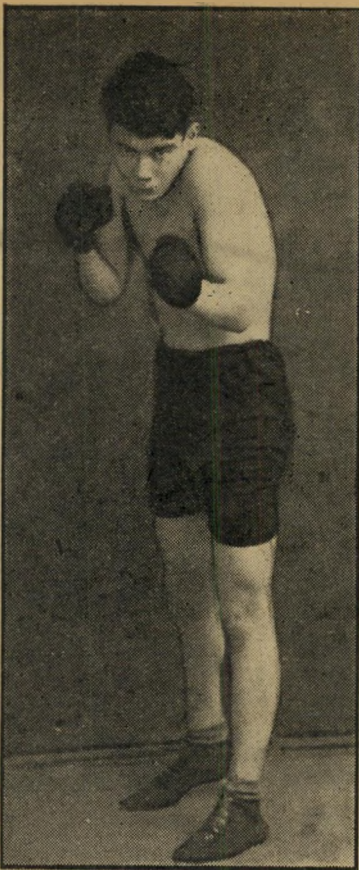
★ ★ ★

מיום מהזוים בדם

הבן שהתעלף

גדעון סלומון, נחש אשד שבא לעזור לחלץ את נפגעי האסון על הנשר, מצא ביניהם את אמו, שנפטר בבית החולים, לא החזיק מעמד בשעת ההלוויה. הוא צעק כל הזמן: «רק אתמוז דיברתי איתח».

ה מחזות שהתגלה לעיני המצילים ה היה מחריר. באור הקלוש יכלו להבחין

מתאגרף אבינרי (1923)
מכות בלי לדעת אנגליה

אחד העם בתל-אביב. אולם לחניכיו לא היה נגד מי להתמודד, מכיוון שהבריטים לא הסכימו להתאגרף עם הנרייטס.

רק בשנת 1928, כאשר עגנו ביפו שתי ממשות מוקפות חצי אטריס משתנות, ר"מלחיהן עמדו לערוך תחרות איגרוף, ביק"ש ומהנציב העליון שימצא להם מתאגרף מקומי בעל רמה. הנציב העליון התקשר עם יהודה נדיבי, מזכיר העיר תל-אביב, שימצא לו אדם כזה. נדיבי מצא את אמיל. אולם נדיבי אמר לשלוח לנציב העליון את משקלו של אמיל; וכך, כשעלה העציר התל-אביבי לזירה בשדה-התעופה ברמלה, בנוכחות קהל של חמשת אלפים חיילים בריטיים, נוכח הוא לדעת שיריבו הוא מת-אגרף כבד. סך הכל: 95 קילוגרם. משקלו של אמיל: 66. אמיל רצה לסעון שחלה כאן אי-הבנה, אולם הוא לא ידע אנגלית והשופט לא הבין מה רצה לומר. גם שלושת מלווי של אמיל, ביניהם המשורר אלכסנדר פן, שהיה מתאגרף עוד במוסקבה, לא ידעו אנגלית. אמיל החל להתמודד נגד סימון אלברט הרחי, האלוף במשקל כבד של הממסדת רויאל אוק.

המרשל טפח עץ הגב. המלחים ה-בריטים, שהיו כבר שיכורים, צעקו אל עבר הרחי לחסל את היהודי. אולם אמיל, שהבין כי האנגלי יתקוף אותו מרחוק, כידן שידיו ארוכות, התנפל מיד עם צלצול הגונג על האנגלי, המסיר עליו מכות בכל אבריו. בשני הסיבובים הראשונים צבר אמיל יתרון נקודות. האנגלים שהופתעו מעמידתו החלו לעודד אותו, אולם בסבוב השלישי הכריע משקלו של האנגלי. שופט התחרות היה המגיור קרטה, ראש משטרת חברון, אשר כעבור שנה היה אחראי לטבח יהודי חברון. למרות שנוצה, זכה אמיל בשעון כסף, נושא חתימתו של הנציב העליון הלורד פלומר.

כעבור שנה ייסד אמיל את מועדון בני-ליאונרד, מועדון האיגרוף הראשון בארץ ישראל, ואירגן תחרויות עם מתאגרפים מצ'ריים וסוריים. אותה תקופה פנה אליו אחד מראשי הישוב, שמואל סולקובסקי, ביקש ממנו להדריך את בנו של סולקובסקי. אחר כך מפקד חיל האוויר דן סולקובסקי. חניכים אחרים של אמיל היו אלוף שלמה שמיר, אלוף-משנה פלדנקריין וחיים ויון, ראש המדרשה לחינוך גופני.

על ההערכה לה זכה אמיל מעיד הסיפור הבא. בשנת 1934 הופיע אמיל במפקדת חיל האוויר הבריטי ברמלה, כדי להזמין את מפקד הבסיס לחלוקת פרסים בתחרות איגרוף. במשרדו המפקדה פגש אמיל את דב הוג, שבא אז לקבל רשיון טיס ראשון עבור טיס ספורטיא. שניהם המתינו למפקד. אמיל נקרא אליו ראשון. כאשר יצא החוצה טפח לו דוב הוג על שכמו: "כנראה שכדי להת-קבל אצל מרשל פירס עלי לדעת טוב איגרוף".

ספורט

כדורגל

איך נפלו גיבורים?

על משחקי הכדורגל של השבת האחרונה, במסגרת גביע העשור, כותב שייץ גלזר:

סוף סוף, אחרי הרבה שבתות, לא יצא לי לשחק ה-שבת. יכולתי ללכת כמו כל אזרח הגון לאצטדיון, לפצח פיס-סוקים, לצעוק בור, להתמרמר נגד השופט בלי פחד שיגרש אותי, ולראות איך שאחרים שופכים את

הזיעה ושוברים את הרגלים. מה להגיד לכם, אלה חיים אלה. בחיפה שיחק הפועל חיפה נגד בית"ר תל-אביב ויצא בתיקו 1:1. כמעט שנדהמתי כשמעתי את התוצאה. לא האמנתי שהגיי כורים של חיפה, שניצחו אותנו, יצאו תסקי עם שוכב כמו בית"ר ועוד שציקובסקי הגדול יפספס פנדל. חוץ מזה התפלאתי מאוד שציקובסקי בכלל שיחק. קיבלתי מכתבים מהאוהדים של הפועל חיפה שהוא שוכב פצוע. תוך שבוע נרפאים? כנראה שיש לו רגליים מיוחדות. אבל נעזוב את הפועל חיפה. אני רק מחכה שהם ירדו מהגביע, יש לי כשבילים חומר עד מאחורי הראש.

אפילו לא קילדרו. רציני לראות את שמשון משחקת נגד הפועל ירושלים, מפני שמשון הפחיעה הרבה פעמים בזמן האחרון ורק בשבוע שעבר ניצחה את הפועל במתגן 2:1, ואני אוהב לראות הפתעות. בהתחלה אמנם התקפה שמשון חזק ואפשר היה לחשוב שהיא תעלה עוד פעם לחצי הגמר, כמו בגביע המדינה. אבל פשוט לא הלך להם. למה שאני אדבר? שמעו מה שאומר המנצח שלהם אברהם שרעבי, המנהל את קו ירושלים-תל-אביב באגד: "יום שחור! דגל שחור! הכל שחור! אפילו פציה הגדול הכויב. הם נדבכו אחד מהשני באיך לא רצתו לשחק. בכרם הורידו את הדגל עד חצי התורן." יש לו מלים מפוצצות, לזה.

בצד השני של הקו, בירושלים, מצאתי את השוער של הפועל ירושלים, שיראזי, העובד על אותו קו שאני עובד בו, ור-שאלתי איך קרה שקבוצה כמו שלו, שלא עושה הפתעות, הפחיעה וניצחה את שמשון 4:0. אמר לי שיראזי: "מוזן שבא המאמן קיש לקבוצה, יש התקדמות. פעם היתה הקרבה. היום יש הבנה. אנחנו עוד נפתיע." אני לא רוצה להוסיף שהוא גם ביקש ממני לכתוב שהוא הצטיין במשחק, מפני שהוא באמת הצטיין.

מה יש להגיד על המשחק? שמשון שיחקו בהקרבה, אפילו יותר מדי כל הזמן התי-פלאתי איך הפועל ירושלים לא החזירו להם בעד הבעיטות שקיבלו ברגליים. אפילו לא קיללו אותם. הם פשוט שיחקו בשקט, לאט, חיכו שמשון יתעייפו ואז קרעו אותם אר-בע פעמים. אם זאת היתה קבוצה אחרת לא היה איכפת לי, אבל שמשון, באמת חבל. צר לי עליכם אנשי שמשון, איך נפלו גיבורים?

היסטוריה

המתאגרף הראשון

"ביום ה-9 באוקטובר סודרה ברמלה התחרות גדולה במלחמת האיגרוף, בה הש-תתפו טובי המתאגרפים של אגרות המלחמה העוגנות ביפו. מטעם המכבי תל-אביב הש-תתף האי אמיל רבלסקי. בהתאם למסורת ה-ידיניטיבי, שאין לבריות להיות מנוצח על ידי נייטיבי, העמידו נגד חבר המכבי בחור כארוזים שאין כמוהו בכל האניה... ההת-חרות נגמרה בלי תוצאות אולם על חשבון האנגלי ימות נקודות המאשר על חש-בון מתנגדו. לירות הצדדות הזה הריעו כל האופיצרים לכבוד חבר המכבי שקיבל פרס - שעון כסף".

בנוסף זה כיסה הארץ, לפני 30 שנה בדיוק, את תחרות האיגרוף הראשונה ש-נערכה בארץ-ישראל, בהשתתפות מתאגרף יהודי. המתאגרף היה אז עמיאל רבלסקי, המוכר כיום כמציל אמיל אבינרי. כאשר עלה אמיל מגרמניה היה בן 18 בלבד, אולם הוא היה כבר מתאגרף בעל ותקי, שהשתתף 57 קרבות, נוצח רק ב-3 וסיים בתיקו ב-18 במשחק. מיד כשעלה מונה למדריך איגרוף במועדון מכבי, ששכן במרתף ברחוב

הנוער פונה לאו"ם!

לרגל "יום או"ם", מוכרז בזה על

תחרות ארצית

לכתיבת אגרת לאו"ם

שתסביר את ההכרח במדינה ישראלית גדולה וחזקה - בגבולותיה ההסטוריים של המולדת - לבטחוננו, שלומנו ושגשוגו של האזור והעולם כולו.

האגרת המצטיינת תישלח לאו"ם

ולבעל האגרת יוענק במעמד חגיגי פרס: כל כתבי פרופ. יוסף קלוזנר.

התחרות פתוחה לבני נוער בגיל 14-18. האגרות תימסרנה לחוות דעת חבר שופטים מורכב מאישי ציבור.

המועד האחרון להגשת האגרות: 20.11.58 לפי הכתובת:

ועדת תחרות האגרת לאו"ם
ליד נציבות בית"ר
ת.ד. 4574, תל-אביב

התאמי בספרי לשער

ניתן למלון

רק להל רק
ריאלק
חברת
SYRIAL
Vitalipon A.G. Zürich

סרסוס סיינר

"הדר" הוצאת ספרים בע"מ
רח' הרצל 10, תל-אביב, טלפון 67132, ת.ד. 2993

הגשר על נהר קוואי

מאת פייר בול

מצרפתית: עמנואל בארי

רומן ממבחר הספרות הצרפתית המודרנית על חיילים בריטיים בשבי יפני. פעולות קומנדו מרתקות. העלילה מתחוללת בג'ונגל ליד תאילנד.

ספר גדוש מתח נפשי שזכה לתפוצה עצומה מיד עם התפרסמו והועלה על בד הקולנוע.

להשיג בכל חנויות הספרים המחיר 3.000 ל"י

תוכניות

אמרות ועל פסנתרו כנף

כמה מאנשי קול ישראל שוכחים לעתים, כי תחנתם אינה תחנת טלביזיה, משום כך הם משדרים תכניות שאולי היו מענינות מאוד לו נראו על מסך הטלביזיה, אולם ברדיו הן נשמעות אויליות. כך קרה לתכנית המוריסטית החדשה של אלון שמוקלר ויצחק שמעוני, המסביר לצדכן. התכנית, בה הושמעה הרצאתו ההומוריסטית של הפסנתרן פרנק פלג, איך להתגבר על הפסנתר, הוצגה עד לדמעות את אלה שחזו בה שעה שהוקלטה, באקדמיה למוסיקה על שם רובין בירושלים. אולם כאשר שודרה ברדיו, היה הברקתו של פלג חיוורת למדי. נושא הרצאתו של פלג היה שיעור בראי עקום בניגון על פסנתר. כמה אקורדים: ההרוד סוציולוגי על מעמד הפסנתרן; הגנינה אינה יכולה לפרנס את המנגן, לכן מחליטים הפסנתרנים להיות מורים שתפקידם לחנך דור של פסנתרנים שכיודע הגנינה לא יכולה לפרנסם והם הופכים למורים ש תפקידם כיודע לגלד דור...

קרה מקרה שמתוך ארגון התהודה של פסנתר-כנף צמח עץ. זה לא רע, גותן צל בקיץ. אבל רשרוש העלים הפריע לפעמים בניגונה. שימושים אחרים של פסנתר-כנף: אפשר להסתתר תחתיו מהפצצות ול- שים בפנים גם גחיות של גרצחים. יש גם פסנתרים אילמים. זאת המצאה טובה, מפני שאם מנגנים על פסנתר כזה וקוראים באותו זמן עתון, זה לא מפריע. הוראות אחרות של הפסנתרן הותיק, ל- מנגנים צעירים: לגלד תלת-ליקויים חשוב מאוד לפסנתרן, באמצעותו אפשר להראות טמפרמנט, לנגן יצירות שיש בתחילתן הרבה פורטיסימו, הרבה מינור, ושמשו של המל- חין נגמר בסקי או בחוף, לנגן את באך כשהמבט כלפי מעלה לסימן התלהבות ד- תית, את בטהובן עם הרבה עבודת ראש, ואת שופן עם הרבה חיוכים אל הקהל.

גלים קצרים

יחסי ציבור

"קול ישראל", שהעלה לאחרונה את המתם של מאוניו בשורה של תקלות טכ- ניות יתרו וטכניות פחות, מקווה להושיע בסיוע מטהרסקומים מקובל. תקצוב ההוצאות ליחסי ציבור הועלה לאחרונה, הועמד על יותר מ-250 אחוז מהתקציב הקודם. תוצאה מחשבת ראשונה: יותר ויותר תשובות למכ- תבי מאזינים וועמים. מסביבות עתונאים דחופות יותר ועשירות יותר... יעקב בן הרצל, שזכה להצלחה מסוימת בתוכניות מכוונות, יתיק משטרה מספרים, ימשיך לר- כב על הסוס הפלילי. תוכניתו החדשה, שתיפתח השבוע: רבותי המושבעים. משרד משפטי, בו ישתתפו שלושה משפטנים (השו- פט המחוזי משה צ'רנובילסקי, פרקליט מחוז תל-אביב יעקב בר-אור ועורך-הדיון מסכ קריצימן), ידונו מחדש במשפטים ששילקחו מחיקים גנויים. הצימוק שבתוכנית: הפסע עצמו ישוחזר קודם לכן על-ידי שתקנים.

תדרוך

המשדרים המפורסמים מטה עשויים להיות בעלי עניין. שינויים אפשריים. נשקינו קייט (קול ישראל, יום ה' 21.30) — אילוף הסודרת של שטספיר, כפי שאולף למחזה מוסיקאלי רבי-מכר. תיבת נח (קול ישראל, יום ה' 20.05) — רביעיית התיאטרון, בתוכניתו החדשה הים, כוכבת אולימפיה אני גולד, זמר האופרה הישראלית יעקב רודן, והמנ- חה שמואל פישר מהווים את קוסטילל התי- בה הפעם.

קול אחד ואחד (קול ישראל, יום ה' 21.30) — פגישה עם מבקרים הר- שים בבית הלן קלר, כפי שנערכה על-ידי יוסף טראגין ופיטר פריי.

שאלות גדולות לידים קטנים (קול ישראל, יום ו' 18.00) — תנה בן-ארי ושמואל רוזן מעמידים מבחן את השכל הישר של קטינים בני 12.

קאר ואפורון (קול ישראל, יום ו' 20.00) — תנה מרון חוזרת למקורפון, בעיבודו של מיכאל אוהד. סיפור נוגע ללב אודות כלב ציד זקן, שאיבד את שיניו ורעו, צבי מגודל שנגורה עליו גלות.

ראשון ראשון חביב (קול יש- ראל, שבת, 21.25) — מצעד הפזמונים של אוקטובר, כעריכת דרור בן אבי ובהגשתו של משה חובב.

לפחות פעמיים בשבוע אני מקבלת קרי- אות רציניות ורציניות פחות של צעירים, הטוענים שמאסו בכל הדפוסים הקיימים של הבילוי החברתי העירוני המקובל והם מתים לייסד חברה חדשה. כמעט לכולם יש למכור את אותה הפתורה: "ויכוחים, הר- צאות, טיולים, פיקניקים." יש כאלה הבטור- חים שאם יוסיפו את המלים "בלי סנוב- יות וסלנויות" — קנו את עולמם.

אני מקווה שהם באמת כנים, אם כי קשה לי שלא לפקפק. אולי תוכיחו לי פעם שאני טועה ותזמינו אותי לחברה כזו? אני מתה לשמוע ויכוחים והרצאות. מה בנוגע לכותבי המכתב הבא:

...אנו חברות נוער מתכנר, בנים ו- בנות, הנפגשים באופן קבוע לשם בילוי הזמן במשותף. מיד תגידו: מה חדש תחת השמש? במילון העברי זה נקרא חברה סלנוית! הצרה היא שלא כך הדבר, אני אומר הצרה, כי ניסויים חברתיים ותרחי- תיים שונים בדרך לאלטרנטיבה לחברה סלו- נית הבריתו מאתנו מספר חברים, והשאירו לנו מספר אנשים בלתי רצויים. חוסר רעיו- נות מקוריים הביא תקופה של שינויים, שגם לא עזרה בהרבה. בקיצור, כדי להת- קיים הלאה, נצטרך להיפך לסלנויים במלוא מובן המלה או להחליף מספר חברים בכר- חות חדשים ומקוריים... תל-אביב והס- כיבה...

להמשיך? אין צורך. קלטתם, אני מקווה את הכוונה. ואם יש באמת בדעתכם להיענות לפנייתו הנרגשת של (1100/31) אל תתבי- שו לשאול את עצמכם כמה נבדלת "חברה" כזו מתשע-עשרה אחרות. אשמח, כאמור, להיחכך בטעותי. אולי, בכל זאת, תזמינו אותי פעם? אני מבטיחה להיות נורא טובה ולשתוק כל הזמן.

קצת מושועממת

כלום אשמתי היא (1100/32) "קצת מושועממת"? גם אני, למשל, מושועממת מ- קריאת עשרות מכתבים כשלה, אך לא אלך לכתוב מכתבים לכל מיני אנשים בגלל זה. באמת לא יפה מצדו; אני נוטה לשכוח את עלי דווקא להצדיק בדרך זו את קיומי. וב- כן: ודאי שתחתו נורא לשמוע שהיא בת שבע-עשרה וחצי ותלמידת שמינית, ושהיא לא נמוכה ולא שמונה. אינך צריק להת- בייש לכתוב אליה, כאילו שבאמת חשוב לה אם אתה יפה או לא. יש לך תמונה? זה באמת לא יפה מצדו; אני נוטה לשכוח ש- יודע. ובאמת, כתוב מכתבים מעניינים על כל מיני נושאים, ולא חשוב איפה שאתה גר, אפילו במלבס.

הכל אותו הרבר

כולם שיגרתיים ובנאליים במכתביהם, קר- בע (1100/33). הבחורים מנסים להתלבש על חתיכות והחתיכות מחפשות נהג עם מכונית — או וספה, אם אין ברירה. ותראו לאיזו מכונית פילוסופית הוא מגיע: "סוף- סוף כדור הארץ מסתובב סביב עצמו במ- הירות רבה ומתקדם קדימה ללא מטרה. לקראת מה? כן גם אנו מסתובבים סביב עצמנו ומתקדמים במהירות אדירה. אך הדור שלנו עומד במקומנו, על אותם דברים." ותראו, לעומת זאת, כמה (1100/33) היא מקורי ורענן ובלתי שיגרתי ונדוש. הוא רוצה להתכתב עם נערה בת 17, חמודה ורצינית.

רק קצת סבלנות

צאו וחשבו: אם (1100/34) רוצה להתכתב עם בני 24 ומעלה, בת כמה צריכה היא להיות? מי יודע, אולי יש לה באמת לומר משהו? (על כל נושא — מלבד פוליטי- קהי). לא, באמת, היא אוהבת מאוד להת- כתב. מסוגלת למלא אפילו 10-8 עמודים — ואני די מאחלת לכם שתקבלו אותם. מה שמשגע אותי הוא: מניין לוקחות הן כל מיני הגדרות לפקיד כמו "אנשים ספוגי- הומור דק ועדין שהבלי העולם הזה וצרו- תיו רחוקים מלבם ודוגלים בסיסמה, יהיה טוב, רק קצת סבלנות. לא נעדר גם מלמול על התרוד שבצדו השני של המטבע הקרוי חיים.

וכאילו לא הספיק כל זאת — היא גם כותבת שירים בסתר.

קצין וג'נרלמן

דאג להודיעני מיד, שהוא קצין בצה"ל ושאישרם שלא אקבל מטה תותחים בפני בלכתי ברחוב, אם ארגיו אותו. כמוכן

שזה הבעית אותי, בעיקר כשהוא כל כך בן 22, ואני מוכנה להתערב שיש לו שפם, והטכניקה שלו ללכידת נערה היא טכניקת הלולול. כאילו שאת לא אוהבת את זה. חיפאית?

אמילי אומרת שפנס היה קשה למצוא מחט בערימת שחת ועתה קשה למצוא מחט בידי נערה.

סוף-סוף מודעה מסעירה באמת: "שתי בנות 21, בעלות הופעה נאה, גבוהות, מ- עונינות להכיר צמד ירושלמים בני 26-25 סימפטיים האוהבים טיולים, רצוי צברים." גדול, (1100/36), לא?

קשת, הכריות

ר' (1100/37) חשב שאבד את עשתונותי, אם יכתוב לי באנגלית שהוא אנגלורסקי והוא מבקר בארץ ורוצה מאוד, ברבות ה- ימים, לשאת נערה ישראלית, ושיש לו מכר- נית ודירה והשכלה אוניברסיטאית 24 שנות חוכמה, ובכלל, שקשה לו להיות בודד. הציפור הקטנה שלי לוחשת לי שאם הוא אנגלורסקי, היא בריטניה.

מה הוא יודע

(1100/38) — כדי שתראי באיזו מידה הוא מעורבן, ושיהיה לך חשק לכתוב אליו —

נערת השבוע

חיה אמיר מצאה פנטס מקורי, איך לבלות סוף-שבוע מפואר בבית דולפין, בלי כסף: נוסעים ביום שישי, ורקדים טוב, זוכים בפרס בתחרות ריקודים, לבלות גם את סוף- השבוע הבא במקום. בשבוע הבא באים שוב, משתתפים בתחרות צילומים, זוכים בפרס בילויי סוף-השבוע הבא במקום. בש- בע הבא באים... ואמת כבר יודעים מה. אבל זאת באמת לא זחמה עם שיער בלונ- די.

די, עיניים כחולות וגוף כמו שלה. חזק מזה יש לה גם עוזות טובה בבית. שמו אריק מחקה החיות, שהוא במקרה בעלה. כשחיתה חיה בת 17 חזף אותה אריק ולקח אותה לקיבוץ מעין-ברוך. אחרי שנה היא הוציאה אותו משם. ישר לבית-החולים, שם ילדה את בתה הבכורה. ועכשיו היא מגדלת שתי בנות, נוסעת לסופי-שבוע ל- דולפין, אוהבת לרקוד, לטרוק, קצפת, וקולות של חיות (מחוקים כמוכן). שונאת נורא לתפור כפתורים. לנהק. להריק את האשפה וליפול מהמברטה של בעלה.

מכתבים ארוטיים

מפרט הוא את אותם הדברים שידוע: אני יודע ש"רות" הוא פסבדונים (כן, הא?)

אני יודע שלצבא לא איכפת שגמרתי תיכון;

אני יודע שדודך היה מלך האופנה;

אני יודע שהצירלסטון קדם לרוקנרול;

אני יודע שאדי פיישר מתגרש מדבי ריי;

אני יודע שגלגל ליו טיילור;

אני יודע ששם נוספה אני יותר מעניין;

אני יודע ששלת דודה שלי מינה זקס ניתן תואר של סגנית מלכת מים;

אני יודע ששייע גלור לא יודע להפסיד — כי אחר כך הוא מוצא המון תירוצים למה זה קרה;

אני יודע שהרחוות עוד לא שכחו בליטל רוק;

אני יודע שאני חבר וועדת התרבות ונה נורא מחייב;

אני יודע שהטבח שם לנו סודה בתה;

אני יודע שבלילה חושך;

ואני יודע שאני רוצה אותה קיבוצניקית או מושבניקית;

אני יודע שאני רוצה שתהיה קרובה לחיפה; היא יכולה גם להיות עירונית, אבל לא צבוקה ברתני משמע.

מה את יודעת?

טפשהעשרה על סרטיס

תענוג, בחיי, השביתה הזאת. אבל אם היא לא תיגמר מהר אניא יודעת מה ש- יהיה. כבר גמרתי את כל הסרטים בעיר, או שיצטרכו להחליף את הסרטים צריכים להתחשב עם השביתה, מה... אני יוצאת עכשיו ממונסטי. ראית את זה? לא, דווקא הפעם הלכתי לבד לפעמים יש חשק להתי- בודד את יודעת. לא השמלה היא לא חדשה כאילו שאת לא יודעת. תשמעי הרומי שניי- דר הזו מתוקה נורא את יודעת מישהו אמר לי פעם שאני קצת מזכירה אותה בכלל, יש איזידבר משותף בינה ובין הנוער שלנו היא צעירה ועליזה כנותי, נו, את יודעת כבר למה אני מתכוונת. שמעי, את מוכרחה לראות את הסרט הזה. יש בו המון בעיות שנוגעות גם לנו ואני משתגעת אחר סרטים עם בעיות.

היא משחקת שם נערה ענייה שעובדת באיזה מקום אבל היא מותחת את החבר שלה שהיא נורא עשירה ושהאבא שלה יש לו המון כסף ולאמא שלה גם כן ושהדוד שלה שופט ושכולם נורא מאושרים ולא מדברים אחד עם השני. והחבר שלה, זה מין גרמני כזה אבל הונגרי בסרט לא בחיים. הוא נורא שחור בשביל גרמני בעד זה הוא הונגרי. אז איפה אחזתי... אה כן הוא נורא עני וכל פעם נזוע מרעב והיא משגעת אותו, פעם היא כמעט נותנת לו מה שהוא רוצה ואחר כך היא בורחת לה ושוב באה ושוב בורחת לה ומאכילה אותו המון לוקי- שים והוא משתגע אחריה וגם היא בעצם אחריו, טפשה. ויש כאן באמת בעייה כי היא דווקא רוצה אותו אבל לא נעים לה. אני חושבת שצריכים להתנהג כמו מבר- גרים, אם אוהבים אז מה חשוב. רפי אומר בוח כל הזמן, בוח שאני עוד הולכת אתו הערב אנחנו אפילו הולכים לבבילה. הבאלט. טמבלית. איפה את חיה? אני מתח לבאלט ובכלל, אמנות נותנת המון לבני- אדם. אמנות אמיתית לא סתם סרטים, נמי- אס... אז איפה אחזתי? אה, כן... הוא מגלה פעם אחת שהיא סתם שקרנית אז הוא מתחיל לשנוא אותה נורא וקורא לה בשמות באמצע הרחוב סרט נהדר, בחיי, והיא, אני אומרת לך, לא עונה לו כלום רק מסתכלת לו ככה בעיניים ויש לה דמעות בעיניים והיא לא מבינה מה הוא רוצה ממנה בכי- לל והוא מתחיל לברוח לה באמצע הרחוב והיא רודפת אחריו, אני לא אספר לך מה הסוף כי אני לא אוהבת לקלקל לאנשים את ההפתעה. אני אומרת לך שבצבט לי בלב כשהיא מתה מזה שמכונית לבנה כזוית כמו שרפי רוצה נורא דורסת אותה כשהיא רודפת אחריו והוא בא לבית החולים ולא מוצא אותה יותר. נכון שנחמד?

מקור

הבה ותחכמה...

חידון התנ"ך (הוצאת וועדת העשור - 93 עמודים) מביא את כל 234 השאלות שנשאלו המועמדים לאליפות התנ"ך בבחינת גות המוקדמות, האזוריות, הארצית והבינלאומית. ומה שמעניין עוד יותר - גם את התשובות ל-234 השאלות הנ"ל.

מי שאין לו תסביך תנ"כיות בפני עמוס חכם יוכל לנסות את מזלו ולעמוד בחידון תנ"ך פרטי, מורכב ממבחר השאלות. חי דון (קל) לדוגמה:

- 1. מי חי מאה ועשרים ושבע שנים?
2. מי קרא לבנו בשם יורעאל?
3. למי היו שבעים בנינים?
4. כמה צורפים את הכסף ובמה צורפים את הזהב?

הבא אחריו.

סוכריות מוטה

שכני קליפות התפוזים (נחום גוטר

תן, הוצאת יבנה, 136 עמודים) מוביל בין השאר, לשיחה על פצעי-מלחמה טובים ורעים (הכי טוב זה כשהכורז פוגע ביד או בגלגל. לעומת כדור בראש - הרי זה ממש תענוג... פחות יד, יותר יד... אין לכך חשיבות מרובה.)

אם כי הספר מנוקד, אין להניח שכותנו של נחום (אוצרו של לובנגוולד מלך זולו) גוטמן היתה לסיפור ילדים בלבד. צייר סופר ובן-סופר (ש. בן-ציון) גוטמן שוב מעלה, כבפעמים קודמות, את זכרונותיו בספר, המלווה, כמובן, ציוריו הנאים.

כשם שהחופש הגדול או תעלומת הארץ זים העלה את זכרון ימי עבודתו של גוטמן ביקב ראשון-יצוין, ביאטריצ'ה או מעשה שתחילתו בחמור וסופו אריה טורף את ימי השתלמותו בארמים, כן העלה בשביל הקליפות את ימי תל-אביב בשלהי מלחמת ה' עולם הראשונה.

כמו קבר רחל. בלשון הגוטמנית ה' ציורית כמעט כציוריו (... רעיון זה צינן את לבי, כמו שמצננת סוכריות מנטה את הלשון). מתוארות הרפתקאותיו של צעיר תל-אביבי בן 15 העובר את הקוים על-מנת להעביר לתל-אביבים המנותקים בפתח תקווה ובכפר-סבא (לשם הוגלו בפקודת ה' תורכים הנסוגים) תיק מלא מטבעות זהב. תיק זה הוכן במיוחד לאפשרות כואת (וע' ליו פתק "ככלות כל הקצינים!")

לא העלילה חשיבה למי שאוהב את גוטמן הסופר. פשוט נעים לקרוא אותו. הנה תאור כובשי תל-אביב, 1917:

... כובעים אדומים, משרתים שתורים לבושים בלבן, שירות ארוכות של אוטרי מובילים, אחיות רחמניות עם שיניים ארוכות וגומי לעיסה, אוסטרלים במכנסי רכיב בה על סוסים וגמלים, אנגלים בכובעי פקק, כמו בציוריו של ז'ול ז'ורן, סקוטים בשמלות משובצות, צרפתים כחולים, איטלקים עם זנבות תרנגולים על הראש, הודים עם טורבנים כמו קבר רחל וזקנים מגולגלים על שרון...

אומברלה משודרה

ספר התיבה המזמרת (נתן אלחרמן - מחברות פטרות - 178 עמודים) הוא קובץ 35 משירי הקלילים של בעל הטור השביעי. כל שיר הוא מעשה-אמן. נעים, משעשע, קצוב ורבי-הומור. דוגמה לקצב העילאי של אלחרמן הם מסעות בנימין משודרה:

... כך עבר יבשות ואיים / בלי לשאול: עד מתי אטלטה? / ורכב על פילים ומריי אים / ועל גב לביאה (ובדומה לה) / וצנח מצוקים נוראים / בסוכך המכונה אומברלה / כי נוסע אמין, / כי נוסע אמין, / היה בנימין משודרה.

אלחרמן מעניק לקוראיו גילויים בלשניים משעשעים (פיל בלשן הוא פילולוג). תיאור רים ציוריים ביותר (הזמן מתנהל לאט לאט כמו גמלת) וגם נושאים עניינים ביותר, מה למשל, אומר ויששון תיש לשבעה בניו הענקים (... כי לראותכם, נערים / נחר צה לי זכוכית מקטנת.)

התשובות לארבע השאלות, הלקוחות מן הבחינות המוקדמות: 1. שרה אמנו; 2. הנביא הושע; 3. לגדעון השופט ולאחאב חמץ; 4. במצרך ובכור - ראח משלי י"ה, מצרך לפטף ובכור לזח.

(המשך מעמוד 8)

גולש לימה, דייסת לימה, לימה כבושה; תסי תיים בעוגת לימה עם קצפת.

דרכי חיים

להבדיל מיעקב אבינו

שבע שנים עבד דניאל בוקעי את משפחת מוגרבי, כשהוא מנקה בקפדנות את האולם הגדול של התיאטרון שבמרתף הקולנוע התל-אביבי, שומר על החצר והבמה. אחרי שבע שנים אמר לו מוגרבי הזקן: "יותר לא תקבל אצלי משכורת. הקאמרי ישלם לך."

בוקעי פנה להנהלת הקאמרי, ביקש ממנה את משכורתו. "מוגרבי צריך לשלם לך," אמר לו יצחק קדישזון, המנהל הקודם של התיאטרון, "תלך אליו. אנחנו לא נשלם." גם מוגרבי וגם הקאמרי לא רצו לשלם. בוקעי, שחשש לאבד את מקום עבודתו ואת דירתו שבהצר התיאטרון אם ישבות, המשיך לעבוד מבלי לקבל את שכרו. הוא ואשתו הקשישים התקיימו בעזרת בניהם ובנותיהם הנושאים, קיבלו גמילות-חסד מ' אנשים שונים. "מה יכולתי לעשות?" שואל בוקעי (52), "הם לא רצו לשלם."

מקץ שבע שנים נוספות, שבע שנים של עבודה ללא משכורת, פינה התיאטרון ה' קאמרי את אולם מוגרבי. עם השינויים ה' חדשים וכניסתם של בצל"רוק וסמבטיון ל' הציג באולם, נדרש בוקעי לעזוב את הדירה. בוקעי אסף את משפחתו ופינה את הדירה. רה. "בשביל שבע שנות עבודה ראשונות קיבל יעקב אבינו את לאה. בשביל שבע שנים נוספות קיבל את רחל. אני מקבל רק 3000 ל"י; מה אפשר לקנות ב-3000 ל"י?"

בשוק הנושאים של הערבים, לשם הש' וחה עם המקור התנ"כי, איאפשר אפילו להשיג אשה ממוצעת בכסום שניתן לדניאל בוקעי עבור 14 שנות עבודה.

תזכיר

שדמי לדין

אלוהי-משנה יששכר שדמו, נותן הפקודה הגורלית שהביאה לסבך כפר-קאסם, חזר שבוע לירשאל, אחרי שהפסיק את מסע ההשתלמות הצבאי שערך באירופה וב' ארצות-הברית. כפי שמסר העולם הזה (1099) הודיעה הפרקליטות הצבאית, כי החומר נגד שדמי יועבר בקרוב לרשמי-ל. על מ' שיחליט אם להעמידו לדין אם לאו... פ"י תורה-ה' מ' נחשף עליי עורך העולם הזה במאמרו "פוטיומקין" (העולם הזה 1079), בו טען כי רעיון פיתוח הנגב מ' נוצל עליידי הממשלה באופן כוזב למימון תעשיות פרטיות בסביבות תל-אביב. השבוע חזר על אותה ההאשמה עסקן מפא"י מרכזי מזכיר מועצת פועלי תל-אביב אברהם שכטר, שטען כי התעשייה נוטשת בהדרגה את תל-אביב עזמה ומשתכנת בסביבת העיר, תוך ניצול קרנות ציבוריות המיועדות, כביכול, להקמת מפעלים בנגב הרחוק... מ"ל' חמת-השנור' על כספי חברת פז שימשה נושא לכתבת העולם הזה (1099). שגילתה כי הדתים הפעילו את הרבנית הרצוג כדי לשכנע את המליונר חלפסון להעביר את הקרן לרשות היכל שלמה. בעוד שגם מאיר חייסגאל וגם לוי אשכול מקחים להעביר את הקרן אליהם. השבוע, כאשר הגיע חלפסון לארץ, נתקלו הרבנית הרצוג, נציגי האוצר ומאיר וייסגאל איש ברעהו בשדה התעופה, כשכל אחד מהם מנסה למשוך את המליונר לצדו... ג'ולי החזית ה' ערבית, המתקראת עתה החזית העממית, נעצרו השבוע בצפת, אחרי שפתחו בשביית רעב כמתאה על כך, שלמרות צו הג'לת שהוצא נגדם סירבה המשטרה המקומית לדי אוג למקום לינה עבורם וסידורי כלכלה. כפי שניבא העולם הזה (1095) הפעילו ש' ותי הבסתחון את שופרי התעמולה הרגילים שלהם בעתונים היומיים ובעתוני הערב, בישרו לקהל קוראיהם כי הגולים הם "בעלי אמצעים" ומשום-כך, "שביית הרעב שלהם היא שביית פוליטית"... הכמאי פ"י מ"ר פ"י, שעבודתו בהבימה הופסקה עקב השמצותיו על התיאטרון (העולם הזה 1099), שלח השבוע את מכתב ההתנצלות שלו ל' הבימה ולעתונות. הסביר הוא: "עלי ל' העיר בנה שחלק מדוברי, שאמרתי לאחר עבודה מאומצת ועייפות רבה, הצורה ש' להם היתה מעליבה ופוגעת... על כן אני מצטער מאוד ומבקש את סליחתם של ידידי האמנים." פיטר מחק שורה במכתב המקורי שאמרה: "אני מבקש מהבימה לתת לי ל' המשיך את עבודתי בה'מת."

חלקה מ' חזרת:

חליפות, שמלות ג'רסי דברי סריגה ומעילים

אלכ

אופנת גברות וגברים

אינוניר

רח' אלנבי 30 פנת גורדון-ורח' דיזנגוף תל-אביב

בתי האופנה הראויים לאמונך

לא חשוב כמה פעמים

את משתמשת בטקסטיל שמפו. אחרי כל כביסה וכביסה, כל האריגים העדינים, דברי סריגה וגרבי ניילון, נראים כחדשים הודות לקצף הרך ללא אלקלי של טקסטיל שמפו

תוצרת נקה תוצרת איכות המפיצים: חב' נורית בע"מ

אולימפיה

המוסיקול הפאריסאי

תכנית ב'

מצעד הכוכבים הבינלאומי

יום יום 2 הצגות

באולם, פאר' ברחוב ירמיהו, תל-אביב

פרטים במודעות

גילה אלמגור
מי קרע את השמלות?

התהפכה עם כל ציוד התיאטרון שלה, ש' היה מורכב על המכונית. השחקנית יצאה בשלום, אך הציוד ניוק. משבר מסוג אחר התחולל השבוע בתיאטרון סמבטיון. רחל אטאס, הזמרת המופיעה בהצגה למ' רות היתה בחדשי הרינוה האחרונים, הו' פיעה כרגיל בהצגה הראשונה במוצאי שבת האחרון. אולם בהצגה השניה היא חשה לפתע ברע. כדי להציל את ההצגה הוחשה מכונית מיוחדת לביתה של נעמי שמר, שהלחינה את רוב השירים בהצגה. שעה שאיפרו אותה, חזר אתה שמעון ישראלי על התפקיד. נעמי, שהצליחה מאוד בהופעת הבכורה שלה, המשיכה בינתיים להחליף את אטאס.

פוגיוס בארון הבגדים

דיג מיוחד במינו נערך השבוע בבריכה התלאביבית. מתנדבים אמודאים במשקפי צילקה סרקו את תחתית הבריכה, בחששם אחרי משקפיו האופטיים של ההומוריסט אפרים (חד גדיא) קישון, אחד ממת' רחצי החורף הקבועים של הבריכה. הפרס למוצא המאוס: זוג כרטיסים להצגת בצל ירוק... הפנטומימאי ג'וקי ארקין כתב השבוע מחוץ-לארץ, שנמאס לו ללמוד פני-טופימה אצל אטיין דקרו: "אם אמשיך לל' מוד אצלו הוא עוד יוכל לדעת פנטומימה". באין ברירה קנה גיזק מטריה גדולה ונעס ללונדון... במצב בלתי-נעים נמצאה ל' אחרונה גילה אלמגור, שחקנית תיאטרון סמבטיון. אחרי שהביאה לביתה חתול צהוב חדש. באחד הערבים, בשובה לביתה אחרי ההצגה, מצאה גילה שתיים משמלותיה קרוי' עות, כיסוי המיטה שסוע, ואת כל החדר במצב לא אחר פוגרום. לבעלה אילי גורי' ליצקי סיפרה שהחתול עשה זאת. אולם לפי השמועות שמפיץ הבוס שלה, שחקן סמבטיון זאב ברלינסקי, אילי עדיין אינו משוכנע כליכך... אורי' זוהר אינו מסתפק בהופעות על במת בצל ירוק וביום בלהקת הנחל, התחיל להתעסק בשטח חדש: הדוגמנית אילנה רובינא... ההפתעה האחרונה ברכילות החברה התלאביבית: גליה ארקין, אחותו של גיזקי שתמונה מתקופת האחרונה, הופיעה לסיגוריה, גישה לפני כשלושה חודשים לחייר צרפתי, שמרה על נשואיה (השניים במניין) בסוד עד כה. לפי כל החישובים תרד גליה בקרוב מרקע הנוף של רחוק, תעבור לרקע נוף סארי' סאי... נערת-זוהר אחרת שהפיעה: צפורה אליסין, תורת-לישעבר של שחקן הכדורסל ארו לוסטיג, שנעלמה מן האופק בתקופת האחרונה, הופיעה שוב, אבל רק לסוף-שבוע. היא באה לביקור של שלושה ימים בישראל, אחרי שנישאה לאיש עסקים אמריקאי... אנטה ליכוביץ' בעלת סלון היופי, שהיה בשעתו מרכז נערות זוהר התלאביביות, ובתו של התעשיין העשיר חיים ליכוביץ', בעל בית-החרושת עשיהות, חזרה בשבוע שעבר לישראל וה' ביאה עמה בעל. הבעל הוא הקפטן של תיאודור הרצל מקס נויורט, עמו נסעה אנטה.

מצא מין את מינו

ירושלים, מסרה שגרירת קנדה מר' גרט מאר את כתב-האמנה שלה, שנחתם בידי המלכה אליזבת, לשרת החוץ גולדה מאיר ולסגנית ראש הטכס הגברת אייגה שפירא, אחרי שסקרה משמר כבוד של חיילות ח"ץ.

התפקיד נתן, התפקיד לקח

ראנג'ון, הודיע ראש ממשלת בורמה אריגו, כי עם עזיבתו את השלטון מסר לממשלה החדשה את רק את סמכויותיו הרשמיות אלא גם את כל המתנות האישיות שקיבל במרוצת כהונתו.

התלהבות

תלאביב, הסתכל יעקב נעמי בהת' עניינות כה רבה בוליקה שפרצה על גג ביתו של השכן, שלא השגיח בצעדיו שלו, נפל מגג ביתו, התעורר בבית-החולים.

התימה טובה

פאטמאר, רומניה, כאשר הודיעה ה' ממשלה ביום-הכיפורים כי נפתחה לש' כה להרשמת עולים לישראל, ונחו הרב המקומי וחסידיו את תפילותיהם, מיהרו להירשם בלשכה, מפחד פן יחמיצו את ההזדמנות.

הפליה גזעית

ירושלים, הובל הבונה של גן החיות התנ"כי לטיפול אצל רופא, אחרי ששני ניו גדלו פרא ואיימו לחסום את פיו, מכיון שלא ניתנה לו הזדמנות בשביו לכרסם גזעית-טריים.

על ראש האשה...

פאן אנטוניו, ארצות-הברית, שידר השריף קריאה ברדיו לבעל שאיים לר' צוח את אשתו ואת מאהבה, בדרישה שה' יסגיר את עצמו לפני ביצוע הפשע, קיבל קריאות טלפוניות משמונה נשים מקומיות, אשר ביקשו הגנה משטרית מפני הבעל הקנאי.

הגלולח חמרה

רמת-השרון, התפרץ אהרן קוגיה אל חדר הטיפול של רוסאת קופת' חולים, בדורשו לקבל גלולות הרגעה ללא תור, לא קיבל את הגלולות, זכה לעומת זאת למאסר שלושה חודשים על התפרעות במקום ציבורי.

מימוך עצמי

ביירות, מעינת הממשלה הלבנונית בבקשתו של מנהיג המרד הדרוזי כמאל ג'ונבלאט להעניק שכר ל-400 מרדיו-לשעבר הממשיכים לשבת באחוזת ג'ונבלאט ומסר' בים להתפור מבלי שיקבלו שכר כלשהו בעד מלחמתם בממשלת ביירות.

ביקורת עצמית

ירושלים, אחרי שבמשך חודשים ארוי' כיס לא ערכה הוועדה הציבורית לענייני שידור כל ישיבה, נקבעה לה ישיבה לשבוע זה, כשעל סדר היום הצעה לדון בעצם הצורך בהמשך קיומה של הוועדה כפי שהיא.

לא תעיד עדות שיכר

ווארשה, פולין, הוקם בית-משפט לשיפוט מזורז משהל במקרי שיכרות והתקוטטות, אולם משהובא לפניו התיק הראשון היה נאלץ לדחות, מאחר והעדים היו שיכורים מכדי שיוכלו לתת עדות.

ערשם חיים?

ירושלים, הודיע משרד הדתות על הוצאת רשימות חדשים לחברות הרי' צות לקבור מתים, קיבל לא פחות מאשר 200 בקשות של חברות הרוצות להיות חברות-קדישא.

טפו עליך, מנוול!

בפני שאלה עדינה מאוד עמד השבוע נשיא העצרת הכללית של האומות המאוחדות ושר החוץ הלבנוני לשעבר, ד"ר שארל מא' ליק. בתוקף תפקידו חייב הד"ר מאליק לנקוט בעמדה שחה כלפי כל המדינות ה' חברות באו"ם, כולל כמובן את ישראל. בקבלת-פנים שנערכה עלידי משלחת תאילנד נשאל מאליק עלידי כתב העולם הזה דוד הורוביץ מדוע לא נוכח בקבלת-הפנים ש' ערכה הגברת גולדה מאיר ערב קודם' לכן, באותו אולם. השיב מאליק, בנוכחות אשתו המקסימה: "דחוקא התכוונתי לבוא - הגה אשת, היא עדה - אבל היה עלי להיות נוכח בוועידה חשובה מאוד של ה' או"ם, ומר אנדרו קורדיה* גם הוא עד לעובדה שרציית להוסיף בקבלת-הפנים ה' ישראלית לכבוד הגברת מאיר." מאליק אף ביקש מכתב העולם הזה: "אנא, מסור את ברכתי למשלחת הישראלית". . . כאשר הגיב השבוע שר המסחר והתעשייה פנחס ספיר על פירסום מכתב ההתרמה האישי שלו בחבורה, הזכיר בין השאר כי השתדל לאסוף כספים גם להתקנת מערכת איורור חדשה בבית העתונאים בתלאביב, לא ידע כי הוא פוגע בנקודה רגישה מאוד אצל משה רון, מזכיר אגודת העתונאים, רון, המשוכנע שכל מה שחסר לעתונאי ישראל היא מערכת מיוזג-איור משוכללת בבית סוקולוב, נוהג להזכיר לכל אורח זר ה' מבקר בבית את העובדה שחם שם מאוד בקיץ ודרושה באופן דחוף מערכת מיוזג איור . . . אגב, מכתבו של ספיר נתן הוד' דמנות לראש הממשלה דוד בן-גוריון להמציא סירוש חדש למונח שג. המקובל עד כה כקיצור לשוטר גודי בצה"ל. בנאום בכנסת שיבה ביגיי את השג. של הצ"כ ש' השיג את המכתב, הוא לא הסביר מה פני' רוש המונח שלה, אולם מקורביו הסבירו: שרות גבנות. אגב כן גילה ביגיי כי המכתב לא הגיע כלל לתעודתו ונגנב בדרך. הוא שכח רק להסביר איך בכל זאת קיבל בית אולדורוב את הכסף . . . ברכה חדשה הני' היג התעשיין שמואל (סס) דובינר, בעל מפעלי קרגל. מעתה מחליפה את ה' ברכה "שלום" מכתביו הרשמיים הברכה: "גייצא ונחיה" . . . סגנון חדש בדרכי ה' ויכוח הפרלמנטרי בישראל הכניס השבוע ראש מועצת נחלת-יהודה, אלמלך צמיר. אחרי שנציג מפ"ם במועצה, מרדכי חפיק, האשים את ראש המועצה כי הוא מקבל שוחד, יצא צמיר מכליו, ירק בפניו וצעק: "טפו עליך, מנוול!" אחרי יריקה זו הודבקו כרוזים בחוצות המושבה, שבתעו את סילוי' קו של צמיר . . . אחרי שרבות תושבי נייורוק השתתפו בחגיגות יום קולומבוס, כולל אלפי איטלקים שצעדו ברחובות העיר לכבוד הנוס שלפי עטנתם היה איטלקי, יצא העתון הנייורוקי הנפוץ נייורוק מירור במאמר בו ניסה המחבר להוכיח, כי כריס' טופר קולומבוס היה יהודי במלוא מובן אוטונומי מאוד . . .

* עוזר מזכיר האו"ם דאג המרשילד.

פסוקי השבוע

- ש' התחברה משה כרמל, במאמר החתום בפסידונים אסיר עברי: "חיים אנו לומר ברורות, באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי הממשל הצבאי הקיים, כאשר הוא, הכרוך בהכרח באפליה ובקיפוח של האוכלוסיה הערבית, הוא שורש פורה רוש ולענה, טריו בין חלקי אוכלוסיה, מקור לחינוך קולקל, סיבה לקלקול דם אורחיו."
- עורך-הדין שמואל מ. תמיר, על התגובות לגבי פסק-הדין במשפט כפר-קאס: "מי שהתרגל לסגנונו של מבקר המדינה - אשר גיביות ענקיות מתוארות בסיו כ"אי התאמה מספרית" - ודאי שלא נוח לו כאשר רצח 47 גברים ונשים ישראליים עלידי שוטרים ישראליים מוגדר כסכח שיטתי ורצוף."
- יושבראש הסתדרות הצ"כ פרץ ברנשטיין: "ההבדל בין הפושעים הנאצים לבין מבצעי הפקודה של מסקר יחידת משמרה-הגבול הוא לא גדול אלא גם עקרוני. הלא הנאצים שעמדו לדון ביצעו את פשעיהם בתיאבון אוטונומי מאוד . . ."
- ה"כ חרות אריה בראליעזר, בעת ויכוח בכנסת: "היו שגיאות שונות במדיניות הישראלית בתקופת כהונתו של ח"כ שרת כשר-החוץ . . . אך תמיד ידעו או לפחות באיזו יד להחזיק את המולג ובאיזו יד להחזיק את הסכין."
- ראש הממשלה דויד בן-גוריון: "אינני שותף עם אלה הרואים בכל פגישה של איזה יהודי עם איזה ערבי, איזה מאורע היסטורי גדול."
- השחקנית האמריקאית טאלולה באנקדה, על סגן נשיא ארצות-הברית, ריצ'ארד ניקסון: "זוהמה היא מלה נקיה מדי בשביל לתארו."
- אלינור רוזבלט, אלמנת נשיא ארצות-הברית לשעבר, על הנשיא דווייט אייזנהואר: "למחנך הראשי, נשיא ארצות-הברית, חסר חינוך. השכלתו אפסית."
- המשורר האמריקאי רוברט פרוסט: "אילו היה לי סטודיו יפה, לא הייתי מצייר מעולם. הייתי מארח שם נשים."
- ההיסטוריון ארנולד טווינבי: "הבעיות הגדולות נמצאות בכדור הארץ שלנו, לא בחלף החיצון. לא נותר עוד הרבה זמן להשליט סדר בכדורנו."

שחקן גינס ב"גשר על נהר קוואי"

הכל זוכה הגברת פונטיין הטובה בהערכת הצופים, בגלל הסיבה הפשוטה שהיא מגיירה את הסרט, את פרנסואז סאגאן ואת כל המתרחש סביב שניהם במשפט קולע אחד: "הוועה שבנוער היא המתקוות שבו."

הוליבורד

איך מתעשרים מסוסים

איש אינו מכיר את אנשי הוליבורד טוב יותר מאשר אנשי הוליבורד עצמם. השבוע גילה אחד מההוליבורדים המובהקים, הסופר, העיתונאי והתסריטאי בן-הכס (63), טפח מ" ידיעותיו על חבריו השונים. אמר הכס: המפיקים: "רובם נעשו בוסים מפני שעשו רושם רציני. הם לא ידעו כלום אבל דיברו בשטף. סטיל ב. דה-מיל, הוא טיפוס של איש ימיהיבנייני. ששלט בהוליבורד ב-30 עד 40 שנה. הוא למד את הטכניס איך לייצר סרטים על סוסים בשביל סוסים, והתעשר. סם גולדוין הוא מפיק מצוי, אין לו בכלל ראש... אבל יש לו קיבה מאוד אינטלקטואלית."

● בעלי טורים בעתונות: "אני מחבב את הדה הופר, היא נערה זקנה ומטורפת, עם המון מרץ. אינני מחבב את לואלה פרסונס. היא אחת הכתבות הגרועות ביותר שהכרתי בחיי... היא אחד הדברים המעיציים ביותר בהוליבורד."

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: ● **עין תחת עין** (נת, תל-אביב) — פולקו לולי נוקם ב"ד קורט יורגנס ש-סירב לטפל באשתו החולה, נופל בעצמו קרבן לנקמתו, ביצירה מבעיתה של אנדרי קאמיט.

● **עניה אבה יפה** (מגדלור, תל-אביב) — מריסה אלסיו מסחררת ראשי שני בני-טובים איטלקים, בוחרת כחתן ב" בחור שלישי. קומדיה ניאוריאליסטית רעננה.

● **מלאך עובר בכרוזקין** (תמר, תל-אביב) — השוואה מאלפת בין כלבים לבני-אדם, כשהיתרון לזכות הכלבים, ופיטר יוסטינוב בראשם.

● **עד התביעה** (אורגיל, ירושלים) — צ'ארלס לוהטון כפרקליט נופל קרבן ללקוחותיו, אותם הוא מנסה להציל ממחת. קומדיית מתח.

● **כפירי אריות** (אוריון, ירושלים) — מלחמת העולם השנייה, מנקודת מבטם של קצין גרמני וחיל יהודי-אמריקאי. מרלון ברנדו, מונטגומרי קליפט.

● **בית הזה של ירח אוגוסט** (עצמון, חיפה) — מרלון ברנדו בתפקיד סקיני, בן האי אוקינאבה, מלמד את האמריקאים ובראשם ג'ון פורד כי "פורנוגרפיה היא שלה של גיאוגרפיה."

● **הגשר על נהר קוואי** (מוגרבי, תל-אביב) — ראה לעיל, אבל אל תלך עדיין אם אינך מוכן לקנות כרטיסים בשוק השחור.

מתחוללת טרגדיה שקספירית בה מתים כולם, גם הגשר, והאיש היחיד שנותר בחיים זועק מול המצלמה המתרחקת: "שגעון! שגעון!" הוא אומר, למעשה, מה שרוצה הסרט לומר כל הזמן: "הכל שג" עון! המלחמה, העקרונות, המשמעת העיוורת, הפאנאטיית, הנכנס למחנה-השבויים שר על נהר קוואי שיקראו לו, נוסף לכל, גם סרט פציפיסטי.

נוסף לכל — הקול. יש בגשר על נהר קוואי רעיונות בינוניים, שחקנים טובים ו" צילומים מצויינים. אך הבימוי של דוד לין עולה על כל אלה. הוא מצליח להפוך מע" מדים אפורים לתמונות מלאות הבעה אפית. צילום הגדוד השבוי, הנכנס למחנה-השבויים במעין מצעד נצחון; וצילום קבלת-הפנים לקולונל ניקולסון המשתחרר מהצינוק, הם בגדר תעודות של אמנות קולנוע. לין מצ" ליה לשחק גם בגורם הקול והצליל, כך שהוא הופך חלק מאמצעי-ההבעה שלו, ולא רקע בלבד. קולות הגיונגל בפתחה, שרי קת שיר-הלכת המפורסם של החיילים וזמרת המנונים שלהם, המלווה את פעולות הח" בלה של חבריהם מתחת לגשר, מוכיחות כיצד יכולים צלילים לשמש חלק בלתי נפרד ומשלים של האמצעים החזותיים.

הזוועה המתוקה

חיוך מפויס (תל-אביב, תל-אביב; אר"צות-הברית) הוא במקרה זה חיוך מסוים מאוד, אותו חיוך של זלוול ולעג מר, אשר אנשים נוהגים להעניק לסרטי קולנוע הד מתאמצים לשוא להגיע אל ליבם ולסחוט מהם דמעות. אפילו העובדה שהסרט נוצר לפי ספרה של פרנסואז סאגאן, הסופרת ש-אינה סופרת את מספר הקילומטרים במד" המהירות של מכוניתה, ומתהפכת, אין בו כדי להוסיף שמץ של ענין לצופה המשוע" מם.

גיבורת היצירה היא קריסטיאן קרייר, צר" פתיה אדומת-שיער וחמת-עיניים. קרייר, המחפשת קריירה הוליבודית, היא סטודנטית למשפטים המתאהבת בסטודנט, אך שוכבת דחקא עם דודו. מדוע? היא בעצמה אינה יודעת. אולי מפני שרוסאנו בראצי בעל הצדעים האפורים והמכסא האיטלקי, למראהו מתמוגגות כל הבתולות הזקנות של ארצות-הברית, להחש לה: "אני אוהב אותך! לא אהבה לתמיד כפי שאומרים הילדים. אבל במשך שבוע נוכל להיות מאושרים מאוד." קריסטיאן חסרת-המעצורים נוסעת לבלות שבוע בחברת הדוד הזקן, בריביירה. מה שמסריד אותה אינו דווקא הכניסה למיטתו, אלא הכניסה לאותה מיטה בה שכבו אחרת ("אינני רוצה בסכוב שעשית עם כל ה" אחרות").

כששבוע הנופש תם ועמו תמה גם הת- ענינותו של הגבר המבוגר, מקבלת קריס" טיאן את העובדה החדשה במפתיע, מתר" גשת, מגלה לאשת הדוד (ג'ון פונטיין) כי בגדה עם בעלה, אבל היא סולחת, כמו כל המשתתפים בסרט, מלבד הצופים, למרות

קולנוע

סרטים

הגשר החי

הגשר על נהר קוואי (מוגרבי, תל-אביב; ארצות-הברית-בריטניה) הוא גשר עץ, שהקמתו לצורך הצילומים עלתה רבע מ"ל יון דולר. הוא משתרע לאורך של 125 מטר ובגובה של 15 מטר, מעל הנהר קיסולגלה בצ'ינלון, שם צולם הסרט. ההשקעה בפריט אחד של התפאורה, בסרט הנמשך שעתיים ו-45 דקות, היתה כדאית. כי הגשר הוא גיבורו האמיתי של סרט זה; הוא הדמות המרכזית שבו, מוקד העלילה, ההופך סמל הרעיון הכללי של היצירה.

הסרט זכה בשבעה פרסי אוסקר. אולם אין זה אומר עדיין שהוא סרט לא טוב. מבקרים רבים ציינו אותו כ"חסר כל ערך אמנותי", אולם מזה אין גם להסיק שהוא יצירת-מופת גדולה. בכל זאת, אין ספק כי הגשר על נהר קוואי הוא יצירה בלתי רגילה. זהו סיפור שאינו חורג מגדר הבי" נוניות הטובה, אינו אומר דברים חדשים ואינו מעורר מחשבות חדשות. אם הוא יוצא מגדר הרגיל, הרי זה בגלל ה"איך" ולא בגלל ה"מה" שבו. בקיצור, הגשר על נהר קוואי הוא מלאכת מחשבת קולנועית.

אי בג'ונגל. העלילה מתרחשת בסיאם ובבורמה בתקופת מלחמת העולם השנייה, שם סולל הצבא היפני מסילת ברזל מבנג" קוק לראנגון, דרך יערות-העדה, בסיועם של רבבות שבויים של מעצמות הברית. אל אחד ממחנות-העבודה האלה מגיע גדוד חיל-הנדסה בריטי שנכנע ליפנים בהונג-קונג ללא קרב, אחרי שנצטווה לכך מגבוה.

מפקדו היפני של המחנה (ססוא האיבקה) מקבל את הגדוד השבוי בנאום שחצני: "שבויים בריטיים — מילה אחת על בריחה. אין כאן גדר תיל, אנחנו אי בג'ונגל, הב" ריחה היא בלתי אפשרית. הרשו לי לצטט באזניכם את אמרתו של הגנרל ימישיטה: 'היו מאושרים בעבודתכם'."

מפקדו של הגדוד הבריטי הוא קולונל ניקולסון (אלק גינס), קצין בריטי מאד. ה" בעיה העומדת בפניו אינה כיצד לברוח, אלא כיצד לשמור על חיי אנשיו, למנוע את ניוונם. מסקנתו היא, כי רק בשמירת מש" טר המשמעת הפנימית של הגדוד, כפי ש- היתה לפני שנכנע, יוכל לשמור על חיי חייליו. מסיבה זו הוא צריך לשמור על הבדלי הדרגות בין קציניו לחייליו, דוחה את פקודת מפקד המחנה היפני שקציניו יעברו כחיילים, בבניית הגשר.

הקולונל ניקולסון עומד במריו, גם כש- מאיימים עליו במוות, משליכים אותו לתוך צינוק התנור. כאן נוצר הקונפליקט הרא" שון, עליו בנוי הסרט: מלחמת העקרונות בין המפקד היפני השליט, לבין המפקד האנגלי השבוי. בקטע זה מתגלה אלק גינס בכל גאונות משחקו. השחקן האנגלי, שהר" סיע עד כה בקומדיות בלבד, מעצב דמות נפלאה של קצין אנגלי טיפש אך הירואי, סכימטי ועקשן כפרד, אך עם זאת אנושי מאוד. כאשר הוא יוצא מחקירת עינויים וחיליו מקבלים פניו בשרי הוא בחור כארז מצטרף גם הצופה המאופק ביותר לשירת החיילים.

הקונפליקט הראשון מסתיים בנצחונו של ניקולסון-גינס. היפני, הנוכח כי בנית הגשר אינה מתקדמת, נכנע. העלילה הגיעה לשיא.

אנגלים בונים, אנגלים הורסים. מה שאירע עד כה יכול היה לשמש עלילה נפלאה לסרט בפני עצמו. אולם פייר בול, הסופר הצרפתי שכנב את הספר, לא הס" תפק במלחמת העקרונות האנושית והתחיל בבנית שיא עלילתי חדש. ניקולסון, שניצח בעקשנותו את היפני, נוטל לידיו באופן מעשי את הפיקוד על המחנה. הוא רואה בבנית הגשר על נהר קוואי מעין יעוד — מעשה שיציל את חייליו מניווך, יוסיף תהי" לה לחייל הבריטי. הוא עצמו מפקד על בניית הגשר, כאלו לא היה זה עבור תיל האויב אלא עבור הצבא הבריטי עצמו. קצי" ניו מתכננים גשר טוב יותר, מהנדסיו בו" גים אותו טוב יותר.

אולם כאן נכנס לעלילה גורם חדש. ויל" יאם הולדן, חייל אמריקאי שהצליח להימלט מהמחנה ולהגיע לצ'ינלון, יוצא עם קבוצת קומנדו בריטית שמטרתה להגיע לגשר על נהר קוואי ולפוצצו. כך נוצר הפארדוקס המזוה, שבדוד שחיילים בריטיים מתאמצים לבנות גשר טוב, מתאמצים חיילים בריטיים אחרים להרסו. כששני חוסים שונים אלה מתחברים יחד,

המעיל של שלי

בית האופנה מצקין ייצא השנה יותר מ-20 אלף מעילי גשם בשווי של 300 אלף דולר ל-17 ארצות (ממדיסקר, בה יורדים הגשמים בקיץ דווקא עד לאיס" לנד — בה גשום כל השנה).

מלבד יצוא עוסק מצקין (הידוע בחוץ-לארץ תחת השם מצס" טייל — סגנון מצקין) גם בציר" נות דוגמות מעיליו הם כוכבי תצוגות האופנה הנערכות ברח" בי ארצות-הברית על-ידי מלווה העצמות.

באחת התצוגות האלה בחרה כוכבת הקולנוע שלי וינטרס במעיל גשם מצקין מז'קרד לבן מנוקד שחורות (ראה תמונה), כמובן, שכל גברת ישראלית יכולה ללכת בעיקבות הכוכבת וינטרס — גם לרשותה עומד מצקין עם מבחר של יותר מששים דוגמות מעילי גשם.

ד.ו.ב.ק.

עתה טובה אתאיז

תשבץ העולם הזה 1100

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22		21	20
	28		27			26		25
		33		32		31	30	29
			36		37		36	34
	43	42			41		40	39
		47		46		45	44	
				52	51		50	49
		53		57		56	55	54
			60					59

מאוזן: 1. שם במוסיקה; 4. מראשי טולג בונה המודחים; 10. ני"ש; 11. הילדים; 13. הבעת התפעלות מזרחית; 14. מיכל; 15. מ"זין; 17. הבל ל-קין; 19. אדון; 20. בספורט; 22. ספר תורה; 25. מספר הצדיקים הנעלמים; 26. וואדי; 27. אניית חיל הים; 30. ל-בד; 32. של שניים; 33. פרחים ביחד; 34. הבעת כאב; 36. תל חורבות; 37. מלבוש החסידיים; 39. נגד; 41. שנות חיים; 42. קיים; 44. כפר נער; 46. הגדרה של בוררות. בראשי תיבות; 48. זהב; 50. קריאה אופיינית לומר העממי בארץ; 51. מפואר; 53. עיר בשפלה; 55. מוקיון; 57. לירה ישראלית; 58. עגיית הפרה; 59. שח"ק מערבונים ידוע; 60. עומד על שלו.

18. הר בצפון; 21. אוניברסיטה אמריקאית; 23. יש אומרים; 24. סופר מבתים; 26. סופו נעשה תיש; 28. חומר דלק; 29. קצין משטרה; 31. כינוס; 32. עיתון מפא"י; 35. מטבע יפאן; 37. עם; 38. פקיד בכיר ב-משרד המסחר והתעשייה; 40. גם כן כותבים תה; 41. מספיק; 43. חברה בינלאומית שהפסיקה את פעולותיה לאחרונה. בארץ; 45. לבד; 46. פינה; 47. קצין בכיר בצה"ל; 49. לא ביוקר; 52. עני; 54. קואופרטיב; 56. אויב; 58. מלת שאלה.

מאוזן: 1. חסיתב פלמ"ח שנת-כנסה לאחרונה; 2. נגד מטוסים; 3. שרץ; 5. אות הנצחון; 6. האיש ש-הטיל רימון בכנסת; 7. כלי; 8. מכה; 9. בה נערכו משפטי הנאצים; 12. כלי; 15. מגרפה; 16. חברת ביטוח; 41. שנות חיים; 42. קיים; 44. כפר נער; 46. הגדרה של בוררות. בראשי תיבות; 48. זהב; 50. קריאה אופיינית לומר העממי בארץ; 51. מפואר; 53. עיר בשפלה; 55. מוקיון; 57. לירה ישראלית; 58. עגיית הפרה; 59. שח"ק מערבונים ידוע; 60. עומד על שלו.

הוציא מתחת לעטו, מאז החל שפע מחזור תיו לרדת על הבימה העברית: מעשה בארבעה אסירים שגורמנו יחד לתא אחד וש"חלומות הביעותים שלהם, מבעתים לא רק אותם אלא גם את קהל הצופים באולם, המרוחק שנעשה על הבימה בזכות העלילה הרצופה, המעברים הטובים מחלום למציאות ולהיפך, והפתרונות הדראמטיים הנכונים ש' מוסגזון מצא לחלום הביעותים המוצג.

אילו היתה גם ההצגה מגיחה את הדעת לפחות במידה שהנחזות עושה זאת, יתכן שהצופה היה מוציא את שכרו בהססון במהלך הערב שהוא מבלה באולם תיאטרון זירה. אולם בכמויו של מוסגזון עצמו וב' ביצועם של מירע שחקני זירה, כולם פרט לאחד, אין הדבר כך. פרט ליוסף בשי המפליא לעשות במשחקו הטבעי והנכון, זורים שחקני זירה שעמום כפול ומכופל במשחקם החובבני, רחמים וצער בתנועו' תיהם המגושמות וההוק גדול במהלך ההצגה כולה.

אילו היתה לשחקני זירה מידת'מה, ולו הזעירה ביותר, של זיקורת עצמית, היו משליכים מידם את הכובע על פתקאותיו ופונים להם איש איש לדרכו, לחפש להם אימונת אחרת לעשותה, ב' כשרון גדול יותר. לתאיס' רון זירה אין בלאו הכי ה' ראש המתאים לכובע, ש' מוסגזון תפר איתו למענו.

תחת כל אדרגה

רחוב המדרגות (ה' בימה) הוא מחזה חסר עלי' לה לחלוטין, מאת יהודית הנדל, שכתבה ספר חסר' עלילה באותו שם ושזכה משום מה בפרס אשר ברש לספרות.

בביצועו המשעמם של צוות שחקני הבימה, כשקרן-האור היחידה הוא משחקו הטוב של מאיר מרגלית, ובבימוי הגרוע של ישראל בקר, מה' זה מחזה זה תעודת עניות לתיאטרון הלאומי הישראלי.

מאחורי הקלעים

מי ביקש מאזן?

טראגדיה אישית של שחקן מוכשר חבויה מאחורי כשלונו רחוב המדרגות (ראה לעיל) בתיאטרון ה' בימה. מאיר מרגלית, שפיר תה לעבור להבימה, אחרי שמנהליה חשבו בצדק כי בכך יחבלו באהל, לא קיבל עדיין שום תפקיד רציני, היאה לכשרונו הבולט וה' רבגוני, במקום עבודתו החדש. לרחוב המדרגות, בתפקיד עובדיה, נכנס מרגלית במ' קומו של רפאל קלצ'קין, שחלה לפתע והוכ' נס לבית-חולים בלינסון. בארבעה ימים למד מרגלית את התפקיד ובלט בו לטובה. היחיד מכל שחקני ההצגה. בכל זאת, מתוך סיבות של תככים אישיים בתוך הקולקטיב, שלחה הנהלת הבימה מכתב למבקרים האמנותיים, ביקשה מהם להימנע מביקורת על המחזה כל זמן שמרגלית מחליף את קלצ'קין, ב' תוכנית השנה הבאה של התיאטרון ה' לאומי, אין שום תפקיד של ממש למרגלית. "כל מה שהוא יכול לעשות גם אנחנו יכולים", אמרו שמעון פינקל ורפאל קלצ'קין למכיריהם. "מי ביקש ממנו לעזוב את האהל?"

תדרוך

העולם הזה ממליץ על מאורעות הבידור והאמנות, המוצגים השבוע ברחבי הארץ: ● **מלאך האבן** (התיאטרון הקאמרי, תל-אביב) — עשוי שיש, אך שחקניו עשו' יים בשר ודם. ההצגה טובה, בהשתתפותם של בתיה לנצט, עורך תאומי, יוסי ידון ודבורה קדר. ● **דבר אל הקיר** (סמבטיון) — מדבר אל קירות מוגרבי ואולמות אחרים בערי השדה. ● **העמקה** (האופרה הישראלית) — אופרטה בלי בעיות, מוסיקה עליונה, וביצוע מגיח את הדעת. ● **הרס... עברנו!** (בצלירוק) — טרי ורענן, אם כי לא די חריף.

שחקנים

הבן הצעיר במשפחה

המסך ירד. קול מחיאות-הכפים הסוערות חדר מן האולם אל מאחורי קיר הקטיפה. הקיר נפתח. הורקורים האירו על פניהם של השחקנים הקורנים מאושר. המסך ירד שוב, עלה, ירד, עלה, ירד. מחיאות הכפים לא שקטו. המסך עלה: צעיר אדום וסמוך מהתרגשות צעד פסיעה קטנה קדימה. קול מחיאות-הכפים גבר ועלה. הצעיר השתחנה וקד. הוא היה נסער ונרגש. לבסוף שקט הכל. המסך נשאר על מקומו. האורות כבו. עורך תאומי יכול היה לחזור לתאו. לא היתה זו הבכורה הראשונה לעורך ("דדי") תאומי (22). גיבורו הראשי של מלאך האבן בתיאטרון הקאמרי. בן למאיר תאומי, מראשוני השחקנים הארץ-ישראליים, שחקן התיאטרון הארץ-ישראלי, הקומיקוס והמסאטא, היה דדי בקי בהצגות-בכורה למיניהן, במסיבות שאחריהן, בקבלות-הפנים, במסיבים העולים ויורדים ובעיטות שאחריהן. אולם זו הפעם, היתה זו הצגת-הבכורה שלו. הפעם היו מחיאות-הכפים מכחזות אליו. הפעם היתה התלהבות הקהל שייכת

שחקן תאומי ומלאך האבן לפני הראי, מכות

לו, כיוגיון גנז, הבן הצעיר במשפחה גנט, משפחת מלאך האבן. **פרצופים כראי**. על עצמו מספר עורך תאומי: "בגיל שלוש עמדתי ליד הראי וע' שימי פרצופים. אחי הבכור ניגש אלי ו' אמר: "מה אתה חושב שאתה שחקן בכלל!" והרביץ לי. בגיל ארבע עליתי בפעם הרא' שונה על הבמה המקצועית. אבי ערך תח' רות כשרונות ואותי לקחו לשם. נכסתי וראיתי את אבי על הבמה. רצתי לכל אורך האולם וטיפסתי על הבמה. הקהל מחא כף. "בגיל חמש אמרתי לגננת בגן העירוני כי אני רוצה להיות שחקן. גם אחי אמר כך. אבל למחרת בא אחי ואמר שהוא רוצה להיות מהנדס. גם אני רציתי להחליף, אבל התביישתי."

מאחר יותר הפך דדי שחקן באמת. הוא השתתף בהצגות החוג הדראמטי של גמנסיה הרצליה. הוייל ללהקת הנח"ל והגיע לבסוף ללהקת פיקוד המרכז. באותה תקופה למד משחק, יחד עם חיילים אחרים, אצל מיטר פריי והתקבל כשחקן בתיאטרון זירה. בתפ' קיד גידי בהצגת הפינג'אן. מכאן לקח אותו מיטר לתפקיד יוג'יון. על תוכניות לעתיד, קשה היה לו לדבר. בינתיים קיבל דדי תפקיד בהטרב אימפרו' ביזציה, מתחנן לצאת בעוד שנתיים לארצות הברית, "לאולפן של אליה קאזאן, כמובן."

תיאטרון

לכובע אין ראש

פתקאות ככובע (תיאטרון זירה) הוא אולי המחזה הטוב ביותר שיגאל מוסגזון

בית ספר לפקידות
מרכז סורים מוסמכים
4 חדשים
קורס מזורז נפתח באוקטובר
תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 לירות. חזונה הפעם — הקורא נחמיה כהן, ת"א על "מכתב אישי בהחלט".

דין וחשבון

שוטר תנועה רואה מכונית הפוכה על צידה, בכביש ירושלים. הוא עוצר את אופנועו, ניגש למכונית, מסיר את כפפותיו, מוציא את פנסו, שולף עפרון משולי מגפיו, ומתחיל לרשום דו"ח: "קאדילק הפוך, בסיכוב שער הגיא. הנהג שוכב לצד המכונית. מת. בכסן יש חור בגודל מטבע של 25 גרוש. בחזה יש לו חור בגודל מטבע של 10 גרוש. במצח יש לו חור בגודל מטבע של 5 גרוש." מתחת לזה, בקפדנות רבה, הוא כותב קו, ומסמם: "בסך הכל — 40 גרוש". שמעון ישראלי, תל אביב

„נתח טוב!“

פוי, זה באמת לא יפה איך שכולם מתנפלים על שר המסחר והתעשייה המסכן. אז מה יש — כתב מכתב על נייר ממשלתי לראש משלחת הקניות בניו-יורק שישגיג 10 אלפים דולאר בשביל בית אולחורוב. זה אסור? ובכלל, מה רוצים ממנו? הרי כתב בראש המכתב שזה „אישי בהחלט“. ועובדה שהוא לא היחידי שעושה כך. כל אחד עושה כך. והדוגמאות יוכיחו. העיקר שזה בשביל משהו, ובשם האידיאלים ולטובת מדינת ישראל.

מכתב אישי בהחלט

משרד הבריאות לשכת השר

אישי בהחלט

אל: מנהל המחלקה לפריון

יש ירידה ואין עליה. והעליה הפנימית — יורדת. צריכים לעשות משהו בנידון. אבקש להפעיל את מחלקתך ביתר מרץ, ולגייס את כל הכוחות הדרושים כדי לפתוח במיבצע לעידוד היולדות. אני סומך עליך אישית שעד סוף השנה תשתנה העקומה, וכי שנה זו תהיה שנה הרת ברכה.

השר

מנגנון החושך לשכת השר הקטן

אישי בהחלט

אל: מנהל המחלקה לפריון

אתמול ראיתי בכסית בחור שלא מצא חן בעיני. דחילק מומקה, מחק לו את החיוד הטפשי מעל הפרצוף. לא איכפת לי שתמחק לו גם את הפרצוף. יש גם איזה עניינים משונים אצל שולה. אני לא יודע מה קורה שם בלילות. עשה לי טובה פרטיות, תוריד מהקומוניסטים איזה שניים-שלושה מכשירים וחבר אותם לחדר שלה. לא אשכח לך את המוכה. אם תהיה פעם זקוק לאיזה מחתרת קטנה...

אני הכותב

משרד האוצר לשכת השר

אישי בהחלט

אל: הממונה על סט הכנסה

אני זקוק באופן דחוף לרבע מיליון לירות. לא איכפת לי מנין תשיג אותם. זה עניין של חיים. אתה יודע, חיים ארלחורוב ז"ל. ברגע שתשיג את הכסף, שלח אותו לבית ארלחורוב. מזכירות המפלגה מחכו. לזה. צריכים לחלק קצת כסף בין חברי המפלגה. הם מתלוננים שמם הכנסה כבר מדי.

השר

משרד החינוך לשכת השר

אישי בהחלט

אל: המנהל הפדגוגי, בית ספר מלאכותי ג

חבר מנהל, פנתה אלי הגב' הניה סוקולסקיה, בטענה כי בנה המתחנך בבית-ספרכם, גדל כילד פרא חמריריפון. הגב' סוקולסקיה היא בת דודו של גיפני ועל כן יש לי גישה ישירה לעניין. חבר מנהל, הריני פונה אליך בשם האידיאלים של החינוך, אל נא תנהג בעדינות יתר כאותו נער שוכב. עשה לי טובה, ותן לו מכה אחת בריאה בישוב. אולי זה יחדיר הוכמה לראשו. אין בשום אופן לראות בכך הוראה רשמית או תקדים.

הקואליציה

עמית לעולם צודקת

קבלת בניים לצנחנים. (חירות) מרדכי דן, תל אביב על ידי עיריית רמת גרילדים.

בית הקברות העליו בעולם. (למרחב) אורי שיקה, חיפה מתים מצחוק.

המורים השבתיים. (ידיעות אחרונות) נחמיה לוי, תל אביב לא מטפיק בדיקודק

המנהל מקבץ קהל במשרדו. (הבקר) שולה חיון, רמת גן קבצן נשאר תמיד קבצן.

חמשיריים

מחזאי (לא היה שמו שקספיר) טראגדיות חיבר למכביר.

עת בכה הקהל על כספו שאזל,

התפאר: „כשרוני הוא מזהיר!“ אברהם דן, תל אביב

מעשה בפרקליט מקסטינה, שאמר לאשתו: „הוי, עזבי נא!“

משפטים הוא ניהל, גם ביום, גם בליל —

ומצא שאין דין — ואין דינה. יואל ניר, חיפה

הערות-שוליים

כתורי ישיבות בירושלים הכריזו שהם מוכנים להיאסר אך לא לשרת בצבא...

... זאת תהיה ישיבה אמיתית.

אבא חושי מבקש תקציב נוסף למימון הרכבת התחתית...

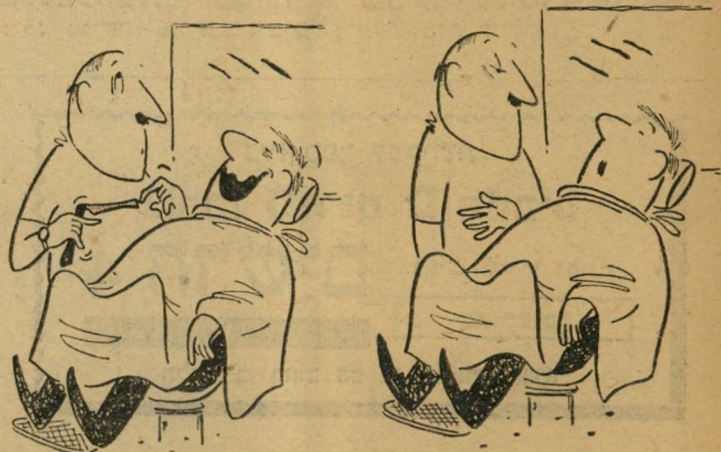
... לחבית זו אין תחתית.

כמה מעובדי הסוכנות הואשמו בגניבת צינורות...

... התעשרו בצינורות המקובלים.

סקנד עיריית פתח תקוה בשם ירדני נתפס במעילה...

... ואני הייתי סבורה שבמכיבות פתח תקוה רק הירקון מסריח.

... הוא מחיר בהחלט מות קבל על הדעת!

„אני חושב שחצי לירה עבור גילוח...“